duce lipsă. S-ar fi spus însă că îi pria: aici, în larma a cinci promoţii, se simţise mai bine decît în calmele şi însoritele livezi subtropicale.

Clasa lui Brumăroiu era foarte mîndră de el. Îl îngrijea după o carte care ajunsese ferfeniţă de atîta citit. Numărau zilnic fructele. La cantina internatului, ceaiul avea lămîi din lămîile clasei lui Brumăroiu, care le recolta, pe rînd, aproape tot anul.

Zilele trecute a dispărut o lămîie. Faptul era fără precedent! Lămîile sînt recoltate numai şi numai de elevii clasei lui Brumăroiu. E o tradiţie. Şi e lămîiul lor.

Anchetă. Cercetări. Cine, cînd, cum, în ce scop?

Leo Brumăroiu, care pe lîngă celelalte ranguri este şi „şeful lămîiului", n-a cunoscut odihna pînă n-a dat de vinovat, adică de vinovaţi: eternii lor rivali dintr-a opta B. Lămîia, au zis ei, le trebuise ca să o taie în felii şi să le mestece în pauza meciului de fotbal, aşa cum fac jucătorii adevăraţi. Dan Garofil i-a explicat, bine dispus:

– Ideea ne-a venit în ultimul moment şi, în drum spre vestiar, haţ, din lămîiul de pe hol. V-am luat şi meciul, şi lămîia! Hai că bancul ăsta e foarte tare!

Leo s-a cutremurat:

– Cum aţi îndrăznit? N-aveţi dreptul! Nu e lămîiul vostru! N-aţi muncit voi la el!

– Serios? Păi tu n-ai memorie sau **nu vrei** *să ai? Ia fă un efort.*

Leo s-a uitat fix la el. Cei adunaţi în grabă cu chef de spectacol aşteptau să iasă vreo păruială, dar Leo căzuse pe gînduri. N-a durat mai mult de un minut această stare a lui, dar a fost suficient ca să-şi aducă din nou aminte ceea ce ar fi preferat să uite.

Dan Garofil fusese şi el în clasa lui Brumăroiu, dar numai pînă într-a şasea. Nu se înţeleseseră niciodată cu el, era din cale-afară de zăpăcit şi, găsind că purtarea lui nu se potriveşte cu onorurile de care se bucura clasa lor, Leo Brumăroiu sugerase ca Garofil să fie mutat într-o clasă paralelă. Spusă azi, reluată mîine, invocată poimîine. Dan se săturase să tot audă această idee şi ceruse singur să fie mutat la „B". Îi cunoştea pe băieţii de acolo şi-i erau simpatici. La rîndul lor, ei îl primiseră cu aceleaşi sentimente. Trecuse trimestrul, apoi anul, şi încă un an, şi încă unul... Printre noii colegi, Garofil, pur şi simplu, înflorise. Erau mult mai înţelegători, iar cînd ceva se dovedea în neregulă, n-aveau obiceiul să caute un unic ţap ispăşitor. Fără să renunţe la genul său de a fi, vesel şi mîndru, Garofil devenise unul dintre cei mai buni elevi. Faptul se petrecuse treptat, pe neştiute. Garofil părea acum foarte bun dintotdeauna.

Cît despre lămîiul care era mîndria clasei lui Brumăroiu, cine îl adusese acolo, puiet de cîteva palme, pe cînd erau într-a patra? Nimeni altul decît Garofil însuşi. El îl răsădise în lada pe care tot el o umpluse cu pămînt ales şi tot el altoise pomişorul, şi tot a lui era chiar şi cartea de pomicultură. Doi ani şi mai bine se ocupase singur de acest lămîi, nimeni nu credea că o să dea „peste o sută de lămîi", cum spunea Garofil. Erau convinşi că n-o să dea nici una – iar cînd începuse totuşi să apară semne că va rodi, Garofil fusese nevoit să-i părăsească.

– Lămurit? zise Garofil. Mîine-poimîine sîntem absolvenţi, plecăm la liceu.

Şi scoase lămîia din servietă.

– N-am rupt-o. Căzuse, era prea coaptă. E un exemplar de soi. Am să scot seminţele şi-o să le pun într-un ghiveci cu pămînt de grădină, mraniţă, nisip şi niţel praf de cărbune. O să răsară un lăstar pe care o să-l răsădesc şi o să am din nou, acolo unde voi merge, un pom la fel de mare şi de frumos ca al nostru. Mai eşti supărat, Leo?

Leo Brumăroiu nu răspunse. A opta B le înscrisese din nou un punct în ultimul minut.

Destin fericit

Acest destin de neam imaculat,
această zestre ce ni-e dată nouă,
poporului român, popor bărbat,
este armura noastră grea, de rouă.
Această ţară cuprinzînd livezi
şi tot ce-n jurul tău e rîu şi ram
cu dragoste şi patimă veghezi
căci numai astfel fi-vom trainic neam.
Această ţară călătoare-n slavă
pe culmi de marmori prinde-a se clădi;
din sînge fă-ţi incandescenta lavă
căci eşti chemat s-o cînţi şi-a o păzi.
De eşti copil, eşti şi ostaş statornic
acestui timp sublim şi-acestei ţări,
iar fapta ta secundei fi-va ornic
şi fapta ta va inspira cîntări.
Cu cîntecul pe buze, avîntat
noi ne-am zidit armura grea de rouă;
acest destin de neam imaculat,
această zestre ce ni-e dată nouă...

Copiii ţării

Copiii ţării sînt columne vii,
nimic nu îi clinteşte din credinţa
jurată patriei, nimic nu şterge
albastrul din privirea lor.
Copiii ţării sînt statui de vis
cu cărţi în braţele de-aramă,
copiii cîntă demnitatea,
copiii cîntă nemurirea
unui popor şi cîntă-albastrul
de Voroneţ din ochii lor;
Copiii ţării vestesc primii
privighetorilor în zori
că e senin de-a pururi cerul,
prin jocul lor, mereu senin,
că pot cînta în triluri-nalte
pe cerul patriei, albastru.

TITUS VÎJEU

ROMAN FOILETON 35

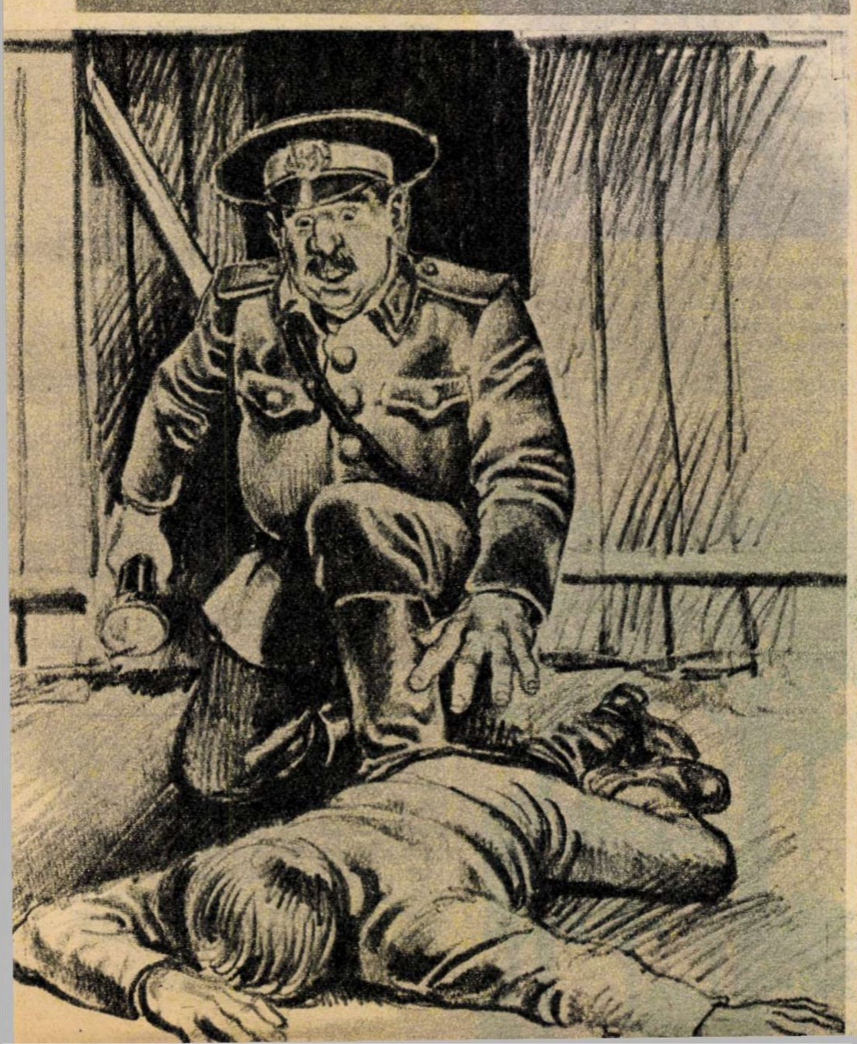

ROMAN FOILETON 36

– Am verificat. Ai avut dreptate. Peste drum au instalat un poliţist.

– Şi atunci?

Era atît de încruntat, încît Prinţesa se sperie de el.

– Ţi-am spus că Prinţesele pot fi şi nevăzute.

– Lasă prostiile!

– Nu sînt prostii, tată. N-am fost văzută. M-am dus cînd poliţistul nu era acolo. M-am gîndit că nu e bine să ţinem multiplicatorul la noi. Să nu păţeşti ceva. Şi după ce au făcut percheziţie la tapiţer, stă mai bine la el. Doar n-o să-i facă în fiecare zi.

– Nu-mi place cînd eşti prea deşteaptă! Te rog foarte mult să uiţi tot ceea ce ai făcut pînă acum. Şi încă ceva. Să nu mai vorbim niciodată despre mutiplicator. Ai înţeles?

– Da, tăticule.

CU DOHOTARU, comisarul şef al oraşului, nu se putea vorbi: era nervos cînd sosea la serviciu, se enerva şi mai mult în timpul serviciului şi seara pleca acasă obosit şi-şi înjura subalternii proşti şi neputincioşi. Dar cel mai mult îl enervau mesajele telefonice şi telegramele de la Bucureşti în care îl solicitau să raporteze progresele făcute în cazul Bejan. În afară de rezultatele anchetelor, pe bucureşteni îi interesa şi corpul delict: multiplicatorul.

În fiecare dimineaţă, toţi cei care erau implicaţi în „cazul Bejan", trebuiau să se prezinte în biroul său, să-i raporteze tot ce era nou în legătură cu tipografia clandestină.

Beraru, care îl desfigurase pe Bejan în timpul anchetelor, se prezentă cu capul plecat şi la torentul de întrebări raspundea mereu la fel ca un papagal:

– Încă nimic, domnule comisar şef.

– Şi cînd o să fie ceva?

– Nu ştiu, domnule comisar şef.

Urcă Ţeşu. Pe el Dohotaru era mai supărat. Îl ţintui cu degetul:

– Tu ce ai de spus?

– Eu depind de cei care supraveghează atelierul de tapiţerie.

– Şi ei ce au de spus?

– Nimic, domnule comisar şef. Stau de patru zile peste drum de tapiţerie şi nu au observat nimic suspect, nici un om care merita să fie urmărit.

– Şi de unde ştiu oamenii tăi cine e suspect, cine merită să fie urmărit?

La această întrebare Teşu nu ştiu ce să răspundă.

– Şi de ce stau oamenii tăi pe stradă? continuă acuzarea Dohotaru. De ce nu se instalează în atelier? Daca vine un om cu experienţă, imediat îşi dă seama că tapiţeria e supravegheată şi nu mai intră. Numai un om instalat în atelier îşi poate da seama că omul venit în vizită e suspect sau nu. Şi dacă da, îl poate legitima imediat, poate să-l aresteze. Am promis domnului ministru de interne că într-o săptămînă arestez complicii şi trimit multiplicatorul. Se întoarse spre Beraru: Şi tu de ce nu-l laşi pe avocat la Bejan? O să ne facă o notă la procuratura generală de o să ne iasă fulgii.

– Bejan e desfigurat, domnule comisar şef. Nu e bine să fie văzut aşa, maltratat.

– Tu te-ai prostit, Berarule! Nu cu bîta se scot mărturisirile. Şi în orice caz nu cu bîte care lasă urme.

(Va urma)

IMAGINI DINTR-UN ALBUM AL PRIMĂVERII

Pretutindeni trăiesc copii

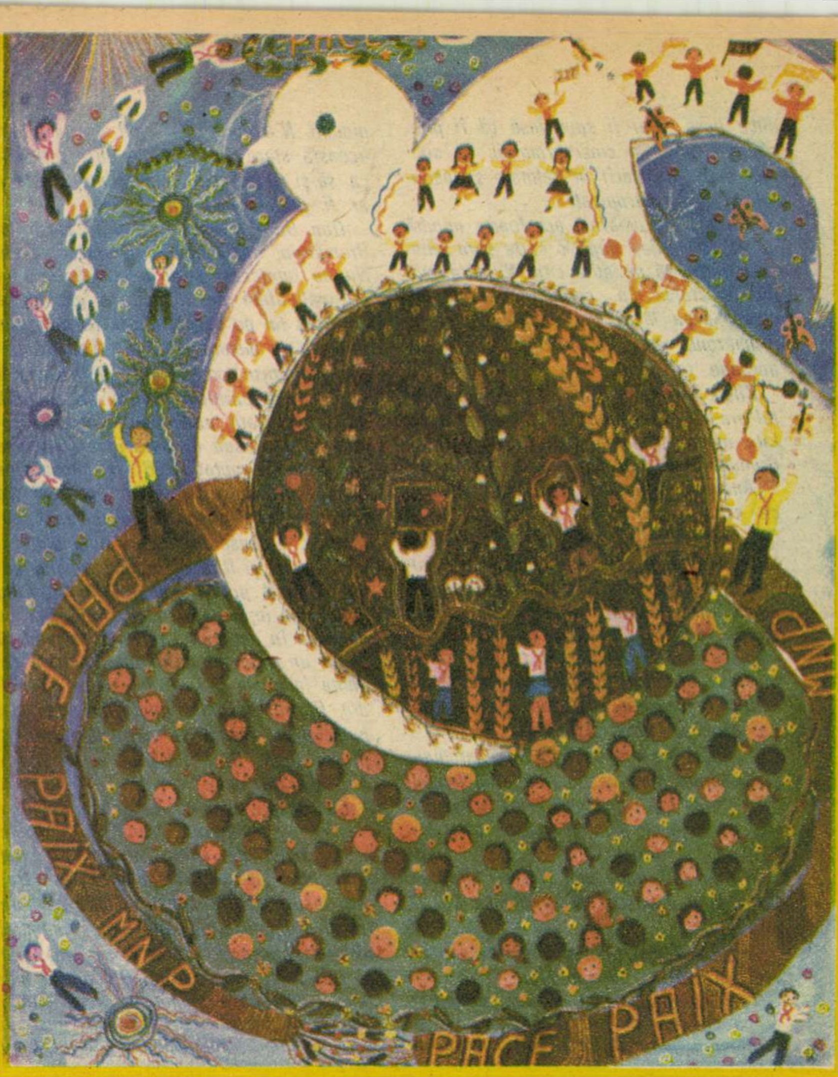

Cum s-ar putea defini **primăvara** în imaginația copiilor, considerați ei înșiși „primăvara vieții"? Dintr-un asemenea posibil „dicționar al primăverii", alcătuit de copii, n-ar lipsi, desigur, cuvintele: Arbori, Bucurie, Candoare, Dragoste, Echinocțiu, Flori, Hărnicie, Iarbă, Jocuri, Lumină, Natură, Oameni, Pace, Soare, Școală, Univers, Vacanță, Zîmbete.

Și ce ar cuprinde un „album de primăvară" în alcătuirea copiilor lumii? Iată cîteva file dintr-un asemenea album al acestei primăveri, imagini surprinse de diverse „meridiane ale copilăriei"

Un arbore pentru fiecare copil

Deșertul din inima „continentului negru" se întinde tot mai amenințător, ca o pecingine galbenă, ce arde iarba și vegetația, gonind oamenii și viețuitoarele.

...De aceea, în ziua în care cei 60 de copii din satul kenyan Nkitto, elevi ai micuței școli primare înălțată pe colina din vecinătate, au început să sădească arbuști, s-a consemnat de fapt un eveniment deosebit în viața locuitorilor de pe aceste meleaguri. Copiii acestei așezări africane puneau, astfel, capăt vechii tradiții păstorești, potrivit căreia, odată cu sezonul secetos, populația trebuia să-și mîne turmele spre alte ținuturi, în căutare de hrană și apă.

În zilele acestui aprilie, ramuri tinere, foșnitoare aduc o undă de umbră și de viață în peisajul din jurul școlii din Nkitto. Și mai departe chiar, în savană, unde se înalță acum tineri bananieri, care peste cîțiva ani vor oferi primele fructe proaspete, aurii. Salcîmii, la rîndul lor, vor stabiliza nisipurile și vor apăra legumele de arșiță.

În albumul școlii din Nkitto se păstrează fotografia primului copac plantat aici – un mic bananier. Un arbore al speranței și bucuriei, care a marcat punctul de pornire într-o vastă acțiune inițiată la scară planetară de Programul Națiunilor Unite pentru ocrotirea mediului înconjurător, sub deviza „Un arbore pentru fiecare copil". Peste 100 de state ale globului sînt chemate să contribuie, prin împăduriri și reîmpăduriri, la salvarea „plămînilor verzi" ai Terrei.

Pe o planetă unde, la fiecare cinci ani, 9 milioane de hectare de pădure dispar literalmente de pe hartă, strategia internațională lansată sub egida O.N.U. urmărește plantarea pentru fiecare nou-născut pe glob a unui arbore, original omagiu adus vieții, îndeosebi în acele regiuni unde deșerturile și despăduririle amenință grav stabilitatea ecologică, însăși supraviețuirea omului. Este o inițiativă pe frontul ecologic în apărarea vieții.

Pentru fiecare respirație de copil – oxigenul vital al respirației unui arbore. Un copil – un brad; un copil – un eucalipt; un copil – un mesteacăn... Respirație pereche, simbolică definiție a vieții.

Pe planeta noastră, mai strălucitoare decît toate planetele Universului, tocmai pentru că poartă însemnele unice ale vieții, oamenii sînt chemați să sădească, pentru fiecare lăstar uman, un măr sau un măslin, un cireș sau un portocal, un boabab, un arbore de pîine, un arbore al vieții...

Nimic mai omenesc, mai generos, mai încărcat de dragoste decît gestul acesta simplu și solemn, în același timp, al implantării și ocrotirii vieții.

O acțiune care ar trebui să-și găsească ecou nu numai pe frontul ecologic, ci pe toate celelalte fronturi deschise pentru salvgardarea vieții

În căutarea apei...

În multe sate din Ecuador, copiii se trezesc înainte de revărsatul zorilor spre a porni în căutare de apă. Ca să-și umple canistrele și vasele pe care le poartă cu greu în spate, fetițele au de parcurs mai mulți kilometri, pe drumuri anevoioase. Și totuși copiii se întorc acasă cu zîmbetul pe buze, cu mulțumirea în suflete, pentru că au reușit să contribuie, după puterile lor, la bunul mers al treburilor gospodărești (foto 5).

...Pe același continent latino-american, în atîtea sate braziliene, destinul copiilor se împletește, de asemenea – la propriu și la figurat – cu drumuri de calvar. Datorită vitregiilor naturii și sărăciei, copiii sînt nevoiți să înfrunte, nu o dată, primejdiile junglei spre a putea procura pentru cei de acasă lemne de foc. Ce lung li se pare drumul acum, cînd, obosiți, se întorc acasă! Dar trebuie să se grăbească, pentru că acolo îi așteaptă mama și frații mai mici să pună mîncarea la foc (foto 2).

1

...și a luminii

În fiecare dimineață, copiii satelor risipite prin văile Munților Chiapas din Mexic, pornesc spre școală. Acolo în pragul clasei, îi întîmpină chipul blajin și drag al învățătoarei, care le-a deschis calea spre lumină. De la ea au învățat să-și scrie numele, să citească și să socotească. Și tot alături de învățătoare, copiii s-au deprins să îngrijească grădina de legume, florile și copacii. Cu numai cîțiva ani în urmă, pentru cea mai mare parte a locuitorilor așezărilor din Munții Chiapas școala reprezenta un vis irealizabil Acum copiii de aici înfloresc sub razele științei de carte (foto 1).

...Pe pășunile Egiptului, supranumit odinioară „un dar al Nilului", copiii care frecventează cursurile școlii dau, în același timp, o mînă de ajutor în gospodărie, la îngrijirea animalelor. Lecțiile, după cum vedeți, pot fi pregătite în liniște, chiar și pe pajiște. Pentru că nici un copil nu se poate despărți de darurile cărților (foto 3)

Un ucenic la școala curajului

Itinerarele temerarilor alpiniști ai lumii care pornesc spre cucerirea vîrfurilor Himalaiei trec, de cele mai multe ori, prin așezări nepaleze. Șerpașii, locuitori ai satelor din inima munților, cunoscuți ca cele mai atașate călăuze spre piscuri greu accesibile, îi vor însoți pe „așii curajului", purtînd în spate echipamentul și rezervele de hrană necesare în timpul ascensiunii.

Îndeletnicirea de călăuză cere pricepere, curaj, rezistență fizică și un mare atașament față de oameni. Acestea sînt calități însușite de băieți încă din primii ani ai copilăriei. La 12–14 ani, ei cunosc de acum potecile ferite de pericole ale munților, știu să se ferească de capcanele ghețurilor și pot duce în spate greutăți de necrezut.

O viitoare călăuză a alpiniștilor, un ucenic la școala îndrăznelii și cutezanței, este și băiatul din imaginea noastră. Multe dintre secretele acestei îndeletniciri le-a învățat de la tatăl său (foto 4).

2

Încă o statuie a păcii

În San Marino, unul dintre cele mai vechi și mai mici state din lume, primăvara a adus, și în acest an, flori și soare. Culmile Muntelui Titan, pe care este așezată capitala statului, au înverzit, ca de obicei. Neobișnuit a fost însă faptul că, în ziua echinocțiului de primăvară din acest an, străzile capitalei sanmarineze au fost asaltate de copii purtînd pancarde și steaguri. O manifestație a celor mai tineri cetățeni ai orașului, prin care aceștia își exprimau dorința unanimă de a crește feriți de spectrul armelor și al războiului, marcînd tradiționala „zi de luptă pentru pace" a poporului sanmarinez. În aceeași zi, copiii au fost invitații de onoare la ceremonia dezvelirii unui monument simbolic – „Statuia păcii", reprezentînd un copil cu un porumbel în mînă.

3

4

5

Inimă de copil

În Palatul Națiunilor din Geneva, impunătoarea clădire albă din grădina de pe malurile lacului Leman, unde se desfășoară lucrările unor sesiuni ale Comitetului pentru dezarmare, au fost luate importante decizii, menite să schimbe însăși istoria universală. Întregul armament existent pe glob va fi pus în funcțiune după cum urmează: **bombele** vor fi prefăcute în **bomboane** uriașe, nemaifiind umplute cu atomi și neutroni, ci cu ciocolată și sucuri de fructe; rachetele nucleare cu rază medie de acțiune, balistice sau de orice tip, vor fi adaptate să transporte saci poștali dintr-un colț în altul al Terrei; tancurile vor fi folosite în chip de tractoare pentru desțelenirea pustiurilor; tunurile vor trage cu obuze care să împrăștie nu schije, ci flori și confeti, iar tirul mitralierelor va umple cerul cu porumbei; în timp ce cazărmile și bazele de război vor fi transformate în școli și spitale, teatre și biblioteci!...

Ei bine, aceste măsuri – atît de mult visate și așteptate de toate popoarele – au fost cuprinse într-un șir de „rezoluții" adoptate în cadrul unei sesiuni simbolice a Adunării Generale O.N.U. Însă nu la sediul O.N.U. de pe East River din New York, ci, după cum am spus, în incinta nu mai puțin simbolică a Palatului Națiunilor din Geneva, unde de cîțiva ani, în fiecare primăvară, se desfășoară o „sesiune pentru copii" a Adunării Generale O.N.U., cu participarea celor mai buni elevi din școlile elvețiene. Sesiuni-lecții organizate pe durata cîtorva zile, respectîndu-se întocmai tematica dezbaterilor generale, inclusiv regulile de procedură specifice ședințelor O.N.U.

În presa de pe malurile lacului Leman, un comentator făcea observația că dezbaterile delegaților-copii la această atît de originală sesiune O.N.U. s-au caracterizat printr-un **„idealism înduioșător".** Nu știm dacă el s-a referit la maniera tranșantă, operativă în care cei 157 de copii, reprezentînd fiecare cîte o țară din cele 157 membre ale O.N.U., și-au armonizat părerile în soluționarea unor mari probleme ale omenirii, care își așteaptă rezolvarea de ani, ba chiar de decenii. De fapt, ceea ce ziaristul amintit califica drept „idealism" nu înseamnă altceva decît rațiunea curată, nepoluată de calcule înguste. Pentru că, în mod cert, copiii au judecat, și de această dată, realitățile întunecate ale vieții planetei, au căutat și au propus soluții fără să recurgă la „argumentele" unor oameni maturi.

O vorbă intrată de acum în tezaurul comun al înțelepciunii populare spune: „Om mare este acela care nu și-a pierdut inima de copil". Să ne imaginăm deci ce s-ar întîmpla, dacă acest așa-zis „idealism înduioșător", propriu gîndirii și simțirii pure de copil, adică rațiunea neîntinată de interese înguste s-ar manifesta și în sălile reuniunilor internaționale, ar impulsiona conștiințele mature, chemate să reflecte voința popoarelor de a făuri o lume mai bună și mai dreaptă. Ar mai cădea secerate de foamete peste 15 milioane de vieți în fiecare an, dintre care 12 milioane de copii? Ar mai plana deasupra Terrei gigantica „ciupercă" a celor 60 000 de megatone de exploziv nuclear acumulat în întreaga lume? Răspunsurile la asemenea întrebări ar trebui să izvorască, la unison, ca dintr-o unică și admirabilă „inima de copil".

Viorel Popescu

Cutezătorii

Redactor șef: **MIHAI NEGULESCU**; Secretar responsabil de redacție **OVIDIU ZOTTA**

Redacția Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon: 17 60 10. ADMINISTRAȚIA: Editura „Scînteia". TIPARUL: C.P.C.S. ABONAMENTE: prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departament export-import presă P.O.B. 136—137-Telex 11226 București.

Index 41633 12 pagini, 1,50 lei

17 biblioteca.

OȘTENII LUI MIHAI VITEAZUL

În toiul luptei din preajma cetății Vidinului, un ienicer se repede cu sulița spre pieptul voievodului, voind să-l răpună. Dan Buzdugan l-a zărit însă și-i curmă viața cu unul din buzduganele sale. Mihai Viteazul îi mulțumește și continuă să-și îmbărbăteze oștenii. Văzîndu-se învins, pașa din cetatea Vidinului trimise o solie cu steag alb. Mihai Viteazul spune: „Primesc pacea dacă pașa jură că nu va mai prăda Țara Românească". Bucuros de biruință, Dan Buzdugan încearcă să găsească buzduganul pe care l-a aruncat atunci cînd și-a salvat voievodul de sulița aducătoare de moarte. Însă buzduganul nu-i de găsit, pentru că unul dintre ieniceri, care se preface rănit, l-a ascuns cu gîndul de a se răzbuna.

SCENARIUL: DUMITRU ALMAȘ DESENE: VALENTIN TĂNASE ȘI RADU VINTILESCU

6

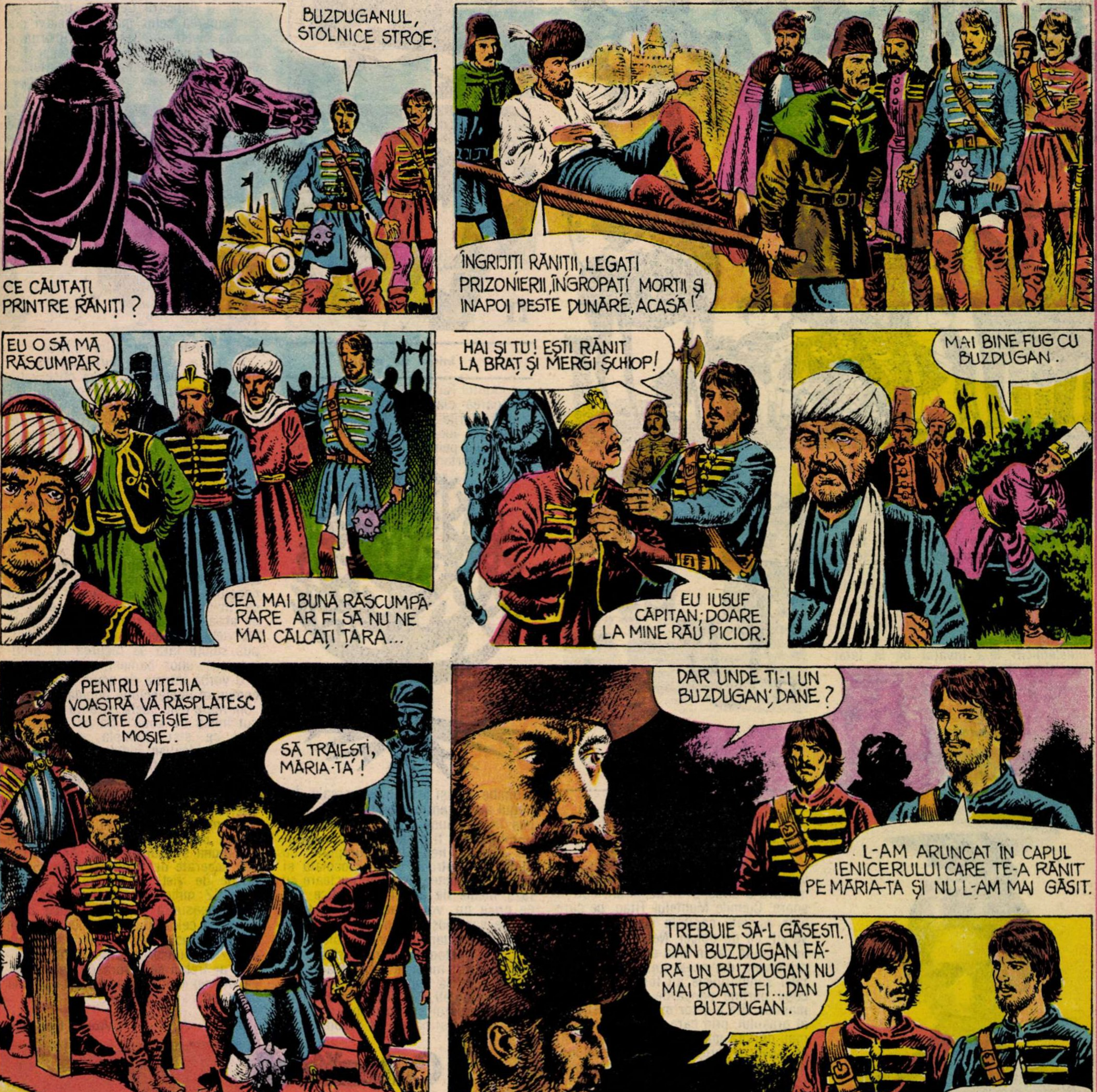
BUZDUGANUL, STOLNICE STROE.
CE CĂUTAȚI PRINTRE RĂNIȚI ?
ÎNGRIJIȚI RĂNIȚII, LEGAȚI PRIZONIERII, ÎNGROPAȚI MORȚII ȘI ÎNAPOI PESTE DUNĂRE, ACASĂ !
EU O SĂ MĂ RĂSCUMPĂR
CEA MAI BUNĂ RĂSCUMPĂRARE AR FI SĂ NU NE MAI CĂLCAȚI ȚARA...
HAI ȘI TU! EȘTI RĂNIT LA BRAȚ ȘI MERGI ȘCHIOP!
EU IUSUF CĂPITAN; DOARE LA MINE RĂU PICIOR.
MAI BINE FUG CU BUZDUGAN.
PENTRU VITEJIA VOASTRĂ VĂ RĂSPLĂTESC CU CÎTE O FÎȘIE DE MOȘIE.
SĂ TRĂIEȘTI, MĂRIA-TA !
DAR UNDE ȚI-I UN BUZDUGAN, DANE ?
L-AM ARUNCAT ÎN CAPUL IENICERULUI CARE TE-A RĂNIT PE MĂRIA-TA ȘI NU L-AM MAI GĂSIT.
TREBUIE SĂ-L GĂSEȘTI. DAN BUZDUGAN FĂRĂ UN BUZDUGAN NU MAI POATE FI... DAN BUZDUGAN.
FRATE GRUIA, PORNIM ÎN CĂUTAREA BUZDUGANULUI PIERDUT.

(Va urma)

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

15
1983
JOI, 14 APRILIE,
ANUL XVII (Nr. 810)

În acest număr:

Rezultatele marelui nostru concurs EXPEDIȚIILE „CUTEZĂTORII"

Startul primăverii este și startul unor pasionante întreceri sportive. În imagine: cei mai tineri cicliști de performanță de la clubul „Dinamo". Și în ciclism, marile performanțe se pregătesc din anii pionieriei.

* patrie română – țară de eroi *

> **„Originea daco-romană şi continuitatea existenţei pe aceste meleaguri constituie caracteristici fundamentale ale poporului român. Stabilirea locului în istorie, a originii şi continuităţii în bazinul carpato-dunărean ale poporului român constituie fundamentul oricărei activităţi ideologice, teoretice şi politico-educative. Nu se poate vorbi de educaţie patriotică socialistă fără cunoaşterea şi cinstirea trecutului, a muncii şi luptei înaintaşilor noştri."**
>
> **NICOLAE CEAUŞESCU**

NOI MĂRTURII ALE ISTORIEI NOASTRE MULTIMILENARE

de Acad. prof. ŞTEFAN PASCU

Interesul unui popor pentru istoria sa este dovada cea mai bună a gradului său de cultură, de civilizație, deoarece istoria este una dintre științele ce contribuie în mod deosebit la formarea omului de cultură, la lărgirea orizontului de cunoștințe. Istoria este cel mai prețios ajutor pentru cunoașterea strădaniilor omenirii de a-și asigura dezvoltarea, progresul, o viață mai bună, întemeiate pe dreptate și libertate, istoria este cel mai prețios ajutor pentru a înțelege aceste eforturi, sacrificii și jertfe, numeroase și mari, care înfrumusețează trecutul și prezentul omenirii și-i asigură viitorul. Cunoașterea și înțelegerea trecutului constituie un ajutor prețios pentru generațiile de azi, dornice să cunoască legile de dezvoltare ale societății și, înțelegînd aceste legi, să înfrumusețeze, prin activitatea lor, societatea de astăzi, pregătindu-i mersul spre viitor, asigurînd popoarelor o viață mai bună, mai fericită, în liniște și pace.

În această perspectivă, istoria poporului român și a naționalităților conlocuitoare se înfățișează ca importante capitole de istorie universală, prin valorile materiale și spirituale create împreună de-a lungul secolelor, prin eroismul dovedit în luptele pentru dreptate și libertate, pentru independență și unitate, de masele populare și de vrednicii conducători ai acestora, identificați cu idealurile poporului.

Cunoștințele din manual nu sînt însă de ajuns. Trebuie să se înțeleagă ce **semnificație** au acestea, cauza, desfășurarea, scopurile urmărite, ceea ce s-ar putea numi fenomenul istoric. Și mai ales fenomenele istorice esențiale, cu caracter de permanență și continuitate, adică acelea care constituie coloanele de susținere ale edificiului istoric. Istoria trebuie nu numai memorată, ci mai cu seamă înțeleasă!

Pentru a studia temeinic trecutul omenirii, învățații care se ocupă cu arheologia (din grecește: **archeion** — vechi și **logos** — studiu, adică ramură a științei istorice care se ocupă cu descoperirea și studierea vestigiilor materiale din trecutul omenirii) au căutat, au descoperit și au scos la lumină mărturii prețioase despre munca și creația oamenilor, despre modul lor de viață, adică privitoare la civilizațiile străvechi și vechi.

ÎNVĂȚAȚII ROMÂNI SE CONSACRĂ DE MULT DESCOPERIRII ȘI STUDIERII VESTIGIILOR DIN TRECUTUL POPORULUI ROMÂN ȘI AL STRĂMOȘILOR SĂI

Cu sute de ani în urma, unii învățați au consemnat în scrierile lor asemenea vestigii, scoase întîmplător la lumină sau ale căror urme se vedeau la suprafața pămîntului. Cercetarea propriu-zisă a acestor vestigii și studierea lor numără vreo 100 de ani. Alexandru Odobescu și Grigore Tocilescu și-au înscris numele printre cei care au pus bazele arheologiei. Iar cu Vasile Pârvan arheologia românească se impune definitiv. Înainte, dar mai ales după cel de-al doilea război mondial, în anii socialismului, cercetările arheologice au cunoscut o dezvoltare cu adevărat remarcabilă. Zeci de șantiere se deschid pe întreg cuprinsul țării. Sute de cercetători scot la lumină tot mai numeroase și mai valoroase vestigii ale trecutului poporului român și ale strămoșilor acestuia: geto-dacii și daco-romanii.

CE DESCOPERIRI IMPORTANTE AU AVUT LOC ÎN ȚARA NOASTRĂ ÎN ULTIMII ANI?

Foarte multe. Ele sînt importante nu numai prin numărul lor, ci și prin valoarea lor istorică deosebită. Aceste descoperiri se referă la viața poporului român și a strămoșilor săi în cele mai de seamă perioade. Așa, de pildă, civilizația remarcabilă a traco-geto-dacilor e adeverită prin două mari descoperiri: tezaurul de la Hinova (jud. Mehedinți) și mormîntul de la Cucuteni (jud. Iași). Tezaurul de la Hinova (4 919,95 g aur) conține un număr însemnat de obiecte din aur, iar analizele au dovedit că acesta era extras din minele aurifere ale Daciei. Este cel mai bogat și cel mai însemnat tezaur trac descoperit pînă acum. Mormîntul tumular de la Cucuteni-Iași este și el foarte interesant prin obiectele descoperite acolo: piese de harnașament, îmbrăcăminte cu podoabe de preț, armuri frumoase, toate dovedind că la baza acelui tumul a fost înmormîntată o căpetenie tracă.

S-au îmbogățit și descoperirile de mare însemnătate referitoare la civilizația geto-dacă, ramura de la nordul Dunării a marii civilizații trace. Noi tezaure au fost descoperite în ultimii ani la Sîncrăieni (jud. Harghita), la Lupu (jud. Alba), la București-Herăstrău, la Bălinești (jud. Suceava). Tezaurele conțin obiecte din argint, fibule mari cu nodozități, vase de argint, toate bogat ornamentate, cu flori și figuri omenești, între care un călăreț, o femeie și un șarpe, apoi coliere împletite, brățări, cupe etc.

Le întrec pe toate, ca importanță istorică, mormintele princiare descoperite la Cugir (jud. Alba). Piesele de îmbrăcăminte, de harnașament și de car, obiectele de podoabă, armele de bronz, argint și aur, unele de factură romană, demonstrează că mormîntul aparținea unei căpetenii dace importante și reprezintă o mărturie a relațiilor economice și culturale dintre daci și romani statornicite înainte de cucerirea Daciei.

Între descoperirile însemnate din ultimii ani se cuvine amintită și cea de la Ocnița (jud. Vîlcea), de mai multe ori importantă: ca argument al cunoașterii scrisului de către daci, al folosirii alfabetului latin și a celui grec, apoi ca mărturie a existenței tribului dac al burilor și a centrului acestuia, cetatea Buridava.

Pe lîngă Buridava, cetatea dacă scoasă la lumină și pusă în valoare în ultima vreme, alte așezări întărite, de tipul cetăților, au mai fost descoperite în ultimii ani: la Sighetul Marmației (jud. Maramureș), la Coldău (jud. Cluj), la Mediaș (jud. Sibiu). Iar cele cunoscute dinainte, între care complexul de la Grădiștea Muncelului (jud. Hunedoara) — Costești, Blidaru, Piatra Roșie, Bănița —, de la Căpîlna (jud. Alba), Tilișca (jud. Sibiu), Bâtca Doamnei (jud. Neamț), Pelendava (jud. Dolj) etc., au fost mai bine și mai bogat puse în valoare prin alte descoperiri.

Studierea tuturor acestor comori ale istoriei poporului român a permis o mai bună cunoaștere a civilizației geto-dace și, pe această bază, compararea ei cu civilizațiile mari ale acelor vremuri, cea greacă și cea romană, cu care geto-dacii s-au înrudit prin tehnica construirii cetăților și a confecționării uneltelor, a vaselor, a podoabelor. Totodată, civilizația greacă și cea romană au împrumutat de la cea dacică ceea ce le era de trebuință.

Cunoașterea civilizației daco-romană, sinteza împletirii celor două civilizații, dacă și romană, după transformarea Daciei în provincie romană la 106, a fost mult îmbogățită prin cercetarea însemnatelor castre romane de la Potaissa (Turda), de la Gilău (jud. Cluj) și de la Porolissum (Moigrad, jud. Sălaj). Primul, cel mai mare din Dacia romană, ocupînd o suprafață de cca 25 ha, este castru de legiune. El are o formă dreptunghiulară, este înconjurat cu șanțuri de apărare, un val de pămînt și un zid de piatră cu patru porți, cîte una pe fiecare latură, și bastioane puternice la colțuri. În interior se află drumuri, barăcile soldaților, depozitele de armament, hambarele pentru grîne, grajdurile pentru cai etc. Castrul de la Gilău, mai mic, adăpostea o unitate de călăreți din spatele graniței. Au fost descoperite porțile principale,

1
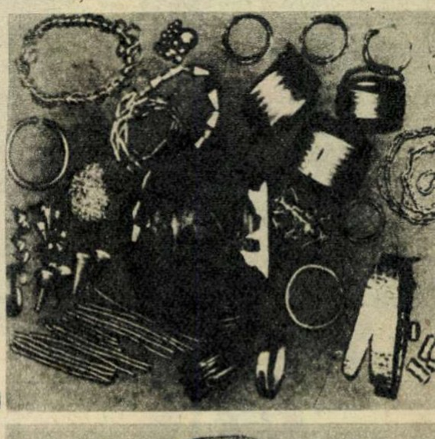

2
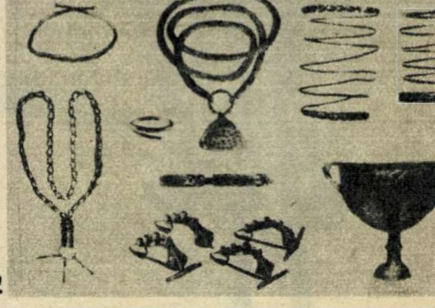

1. În aria de răspîndire a geto-dacilor, arta cizelării metalului atinge de timpuriu un nivel foarte ridicat.

2–3. Geto-dacii au fost mari meșteri în prelucrarea argintului.

3

▲ După milenii de tăcere, acești martori ai trecutului, descoperiți la Hinova, evocă pagini din istoria traco-geto-dacilor.

cea dreaptă și cea stîngă, turnuri de colț, inscripții, piese din bronz, ceramică. La Porolissum, oraș militar la granița nord-vestică a Daciei romane, s-au conservat porți ale castrului, turnuri de curtină, turnuri de colț, clădirea comandamentului, temple, un altar, o fîntînă. Drumul ce duce la castru este impresionant, din lespezi mari de piatră albă. Din așezarea civilă s-au găsit amfiteatrul și o serie de locuințe, ceramică daco-romană, monede post-romane, fibule etc.

Noi descoperiri, foarte importante și acestea, au îmbogățit cunoașterea Sarmizegetusei-Ulpia Traiana: castrul roman care a precedat orașul; temple, inscripții, construcții de diferite tipuri și altele.

PROBLEME DEOSEBITE CARE ÎI PREOCUPĂ PE ARHEOLOGII NOȘTRI

Preocupările arheologilor s-au îndreptat, în ultimii ani, în mai mare măsură spre una din problemele fundamentale ale istoriei patriei: formarea poporului român și a limbii române. Rezultate: peste o mie de așezări, cimitire, tezaure din secolele al IV-lea — al XII-lea au fost scoase la lumină, dovedind în chip neîndoios continuitatea neîntreruptă a daco-romanilor și apoi a românilor în spațiul carpato-danubio-pontic și de asemenea permițînd reconstituirea îndeletnicirilor de bază ale oamenilor pămîntului: agricultura, creșterea vitelor, păstoritul, mineritul, meșteșugurile, așezările statornicite — sate și semi-orașe, cu locuințe semiîngropate și de suprafață, așezări întărite, cu val de pămînt, palisadă și zid de piatră. S-au mai descoperit unelte agricole, obiecte de trebuință gospodărească din ceramică și metal, obiecte de podoabă (cercei, inele, mărgele, pandantive). A sporit numărul așezărilor întărite cunoscute (Dăbîca, Biharea, Garvăn), centre ale formațiunilor politice — voievodatele românești — cu altele, descoperite sau mai bine cercetate în ultimii ani: Alba Iulia, Slon (jud. Prahova), Tudor Vladimirescu (Arad), Pescari (Caraș-Severin), Păcuiul lui Soare (Dobrogea) etc. Imaginea pe care ne-o oferă ele este a unei societăți organizate din punct de vedere social-politic în voievodate sau „țări" pe întreg teritoriul țării. Cetățile sînt bine construite, din piatră, de proporții mari (Slon, Păcuiul lui Soare) sau ceva mai modeste (Pescari și Tudor Vladimirescu). Neobișnuit de mare, necropola de la Alba Iulia din secolele al III-lea — al IV-lea, al VIII-lea — al XII-lea (pînă acum s-au dezvelit vreo mie de morminte și alte sute își așteaptă rîndul) dovedește existența unei așezări foarte mari, cu mii de locuitori, un semi-oraș, la Alba Iulia, centrul unui voievodat din părțile sudice ale Transilvaniei.

Importante mai sînt, pentru cunoașterea limbii vorbite de populația daco-romană și apoi de români, alte noi descoperiri. Pe lîngă donariul cunoscut de la Biertan (**Ego Zenovius votum posui** — Eu, Zenovie, am făcut acest dar), alte recente descoperiri confirmă folosirea limbii latine populare de către daco-romani și români: inscripția de pe vasul descoperit la Porolissum (identică cu cea de la Biertan), cea de pe cărămida descoperită la Gornea (Banat) etc.

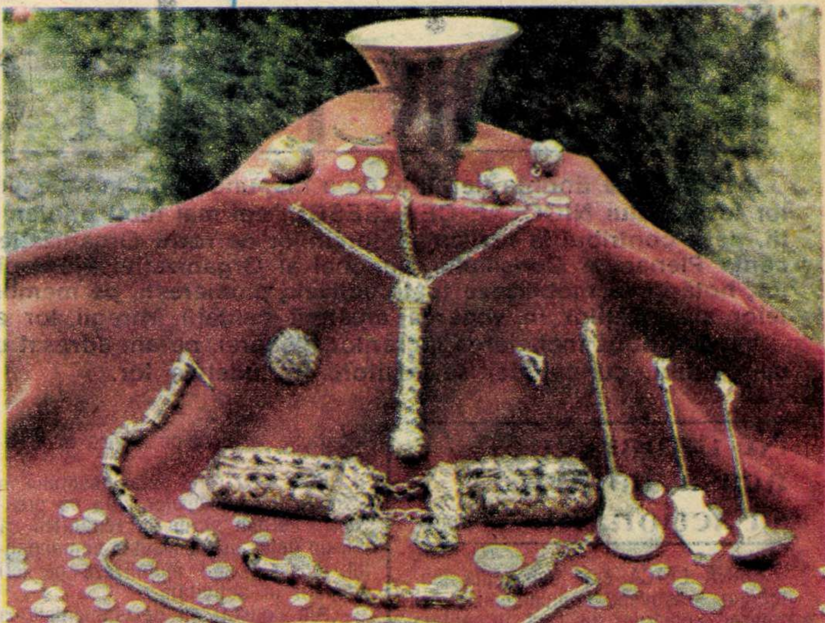

Tradiția romană a cuptoarelor de ars ceramică e certificată de cuptoarele descoperite în urmă cu doi ani la Sighișoara, identice cu cele romane descoperite la Micăsasa, în aceeași zonă. Și cîte alte descoperiri importante s-ar putea adăuga acestora! Ele îmbogățesc istoria neamului, pe care trebuie să o cunoaștem de la vîrsta copilăriei, să o înțelegem mai bine la vîrsta adolescenței și să o cultivăm, să o iubim toată viața.

Așa cum afirma, cu deplin temei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România: **„Nimic nu se poate construi ignorînd trecutul. Esențial este să se ia ceea ce este bun și să se asigure o dezvoltare pe baze noi, în raport cu nivelul de cunoștințe la care a ajuns societatea într-un moment sau altul"**.

CE LE PROPUN CUTEZĂTORILOR CARE SE OCUPĂ DE ISTORIE:

Dragoste și înțelegere față de oameni și de omenire, față de aspirațiile acestora pentru o viață fericită, curiozitate nobilă și pasiune fierbinte pentru tot ce a fost și este frumos și valoros în trecutul și prezentul omenirii, dăruire sinceră și muncă necontenită pentru a îmbogăți, prin propria creație, cunoașterea și înțelegerea istoriei popoarelor, mai ales a istoriei poporului nostru — obiectiv important al acțiunii pionierești „Patrie română, țară de eroi" —, satisfacții cît mai mari bazate pe vrednicie și însumate în fapte de valoare superioară.

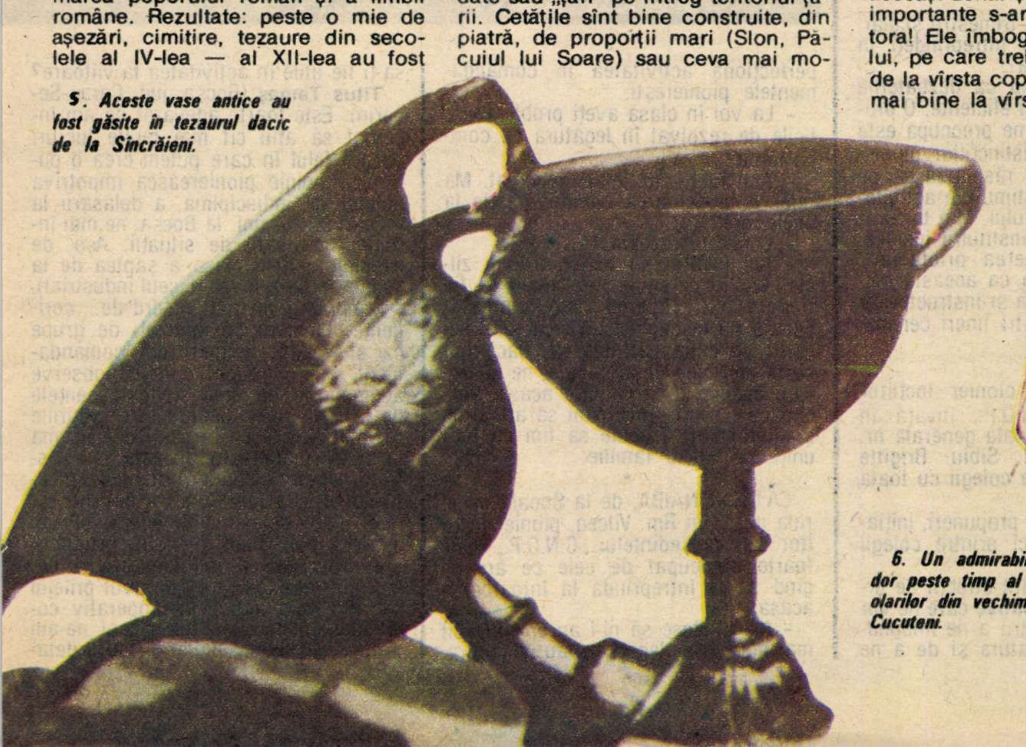

5. Aceste vase antice au fost găsite în tezaurul dacic de la Sincrăieni.

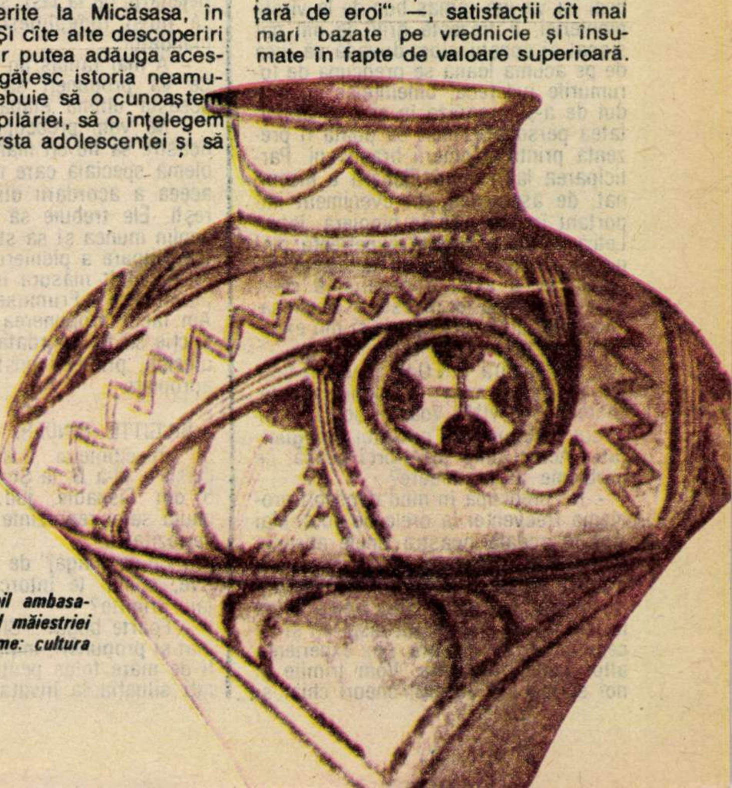

6. Un admirabil ambasador peste timp al măiestriei olarilor din vechime: cultura Cucuteni.

Pionieri la datorie

Însufleţiţi de dorinţa fierbinte de a răspunde prin fapte exemplare indicaţiilor şi îndemnurilor tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU, cel mai iubit prieten şi îndrumător al tinerei generaţii, de a contribui la realizarea sarcinilor ce revin Organizaţiei Pionierilor, participanţii la recenta Plenară a Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor s-au reîntors printre colegii lor, hotărîţi să mobilizeze toate activele pionierești, pe membrii tuturor grupelor, detașamentelor şi unităţilor în vederea creşterii calităţii întregii lor activităţi.

Imediat după încheierea lucrărilor Plenarei, ne-am adresat unora dintre ei, pentru a afla cu ce gînduri, cu ce idei se reîntorc în judeţele lor.

Ne întoarcem acasă hotărîți să acționăm

IOANA LETCĂ este cunoscută pionierilor brașoveni, conjudețenii ei, și tuturor pionierilor din țară, în calitate de pionier locțiitor al președintelui C.N.O.P. Ioana învață în ultima clasă a ciclului gimnazial, la Școala generală nr. 2 din municipiul Brașov.

Faptul că se află în pragul unui pas important – la toamnă va fi liceeană – deci își va lua rămas bun de la vîrsta pionieriei, îi trezește griji de om pasionat și conștiincios; dovadă că încă de pe acuma Ioana se preocupă de forumurile județene, bineînțeles cu gîndul de a-și organiza în așa fel activitatea personală, încît să poată fi prezentă printre pionierii brașoveni. Participarea la recenta Plenară a însemnat, de asemenea, un eveniment important în viața ei de pionieră. Ioana Letcă deține o bogată experiență pionierească, dar așa cum deducem din opinia ei, a avea o experiență cîștigată înseamnă o investiție deschisă, înseamnă a te perfecționa și din experiența colegilor din țară.

– La Plenara C.N.O.P. ai vorbit despre înțelesul major al unor cuvinte „fierbinți" în viața voastră școlară: cuvîntul **disciplină** și cuvîntul **colegialitate.** Acum, cînd te întorci acasă, ce probleme ai în vedere?

– Ne preocupă în mod deosebit problema frecvenței la orele de curs. Mai sînt în școala noastră unele absențe nemotivate. Eu le văd rezolvate printr-o legătură mai strînsă cu părinții elevilor în cauză. Vom apela acum la mai multe modalități, inspirați și de cele aflate la Plenară din experiența altor colegi din țară. Vom trimite și noi scrisori la părinți, uneori chiar și telegrame la locul de muncă al acestora.

– Cum vezi rolul detașamentului în rezolvarea problemelor care vă preocupă? Pornim și de la realitatea că într-un detașament fruntaș comandantul reușește să-i mobilizeze pe toți pionierii în activitate...

– Am constat că detașamentele la care se observase o delăsare, aceasta era determinată și de către pionierii comandanți care, după ce erau aleși, nu-și prea mai luau sarcinile în serios. De aceea am găsit foarte bună propunerea făcută de colegul meu, Bogdan Bejenaru, de la Iași, să fie înlocuiți cei ce nu-și îndeplinesc corespunzător mandatul.

– A mai rămas un trimestru școlar. Ce vă propuneți să întreprindeți în această ultimă etapă?

– Ne vom preocupa ca dezbaterile noastre să fie cît mai eficiente. O problemă specială care ne preocupă este aceea a acordării distincțiilor pionierești. Ele trebuie să răsplătească pe deplin munca și să stimuleze activitatea viitoare a pionierului. M-a bucurat foarte mult măsura instituirii insignei pionierești „Frumusețea prieteniei". Am făcut propunerea ca această distincție să fie acordată și instructorilor utecişti, prietenii noștri tineri cei mai apropiați.

*

BRIGITTE BINDER, pionier locțiitor al președintelui C.N.O.P., învață în clasa a VI-a B, la Școala generală nr. 5 din Cisnădie, jud. Sibiu. Brigitte caută să-și reprezinte colegii cu toată seriozitatea.

– Cu ce „bagaj" de propuneri, inițiative, opinii, te întorci printre colegii tăi, Brigitte?

– Foarte bogat... Sînt direcții de urmat și propuneri, inițiative care ne vor fi de mare folos pentru a ne îmbunătăți situația la învățătură și de a ne perfecționa activitatea în comandamentele pionierești.

– La voi în clasă aveți probleme dificile de rezolvat în legătură cu comportarea?

– Am avut, dar le-am rezolvat. Mă refer la absentarea nemotivată de la unele ore..

– Cum ați rezolvat?

– Am învățat să ne controlăm zilnic. Nici o neregulă n-o lăsăm să fie trecută cu vederea sau amînată. Școala nu înseamnă ceva cu totul separat de casa părintească. Dacă lipsește un coleg de la școală, ne interesăm despre el, îl căutăm acasă, vorbim cu părinții, încercăm să aflăm ce s-a întîmplat. Trebuie să fim cu toții uniți, ca într-o familie.

*

CĂTĂLIN NAIBA, de la Școala generală nr. 1 din Rm. Vîlcea, pionier locțiitor al președintelui C.N.O.P., este foarte preocupat de cele ce are de gînd să le întreprindă la întoarcerea acasă:

– Mă gîndesc să ni-i apropiem mult mai mult pe colegii care au unele greutăți la învățătură. Să-i aducem alături de noi în cercuri pentru care ar dovedi aplicații.

– Dacă vă gîndiți, probabil că ați și încercat ceva în acest sens.

– Da, cu un coleg, ca să dau un exemplu mai apropiat, din clasa noastră, care iubea fotbalul, dar nu în aceeași măsură și cartea...

– O istorie ajunsă „clasică"...

– Dar cu un final bun: de îndată ce colegul nostru a primit sarcini pe linie de sport, s-a simțit dator ca și la lecții să răspundă bine.

–Este minunat să nu mai fi privit cu reproș...

– Așa și dorim, să fim cu toții mulțumiți. Avem un cerc uzinal, la Întreprinderea „Vîlceana", la care ar dori să participe tot mai mulți pionieri. Destui colegi care învățau mai slab au căpătat încrederea în ei înșiși, activînd în cercuri. Rezultatele la învățătură au devenit și ele mai bune

Opinii despre... opinia pionierească

Rep: – Am înțeles, din participarea ta la lucrările Plenarei, că te preocupă în mod deosebit rolul opiniei pionierești în crearea climatului de ordine și disciplină. Ai găsit răspunsuri care să-ți fie utile în activitatea ta viitoare?

Titus Tamaș (Bocșa, jud. Caraș-Severin): Este foarte adevărat că am încercat să aflu cît mai multe lucruri despre felul în care putem crea o puternică opinie pionierească împotriva actelor de indisciplină, a delăsării la învățătură. Și noi, la Bocșa, ne mai întîlnim cu astfel de situații. Așa, de exemplu, într-o clasă a șaptea de la școala în care învăț (Liceul industrial), s-a ajuns la un trist record de... corigențe. Pionierii comandanți de grupe ca și ceilalți membri din comandament s-au mulțumit doar să observe acumulările de note slabe, absențele de la ore, preocupîndu-se de propriile rezultate. Fără ca ei să-și dea seama la timp, indiferența aceasta s-a răsfrînt negativ asupra întregului colectiv, deci și a lor. Cum? A devenit cel mai slab detașament, chiar și cei așa-ziși buni fiind, de fapt, mediocri. M-am bucurat că, întîlnindu-mă cu colegi din întreaga țară, am avut prilejul să aflu cum acționează operativ comandamentele. Dealtfel și noi ne-am propus, la nivelul unităților și al detaşamentelor, un sistem „urgent şi permanent" de informare cu situaţiile concrete la învăţătură şi disciplină, putînd astfel să luăm imediat măsuri de îndreptare. Vom lua de fiecare dată legătura cu familia celui care nu-şi îndeplineşte îndatoririle de elev şi pionier. „Semaforul", „Banca de onoare" vor fi folosite mult mai judicios. În ideea instituirii raportului pionieresc individual, el ne va ajuta şi mai mult în creşterea răspunderii fiecărui pionier faţă de îndeplinirea îndatoririlor ce-i revin.

Rep: Se pare că vrei şi tu să intervii în discuţie...

Mircea Ionescu (Şc. gen. nr. 32., Constanţa): Da, eu socotesc că trebuie folosite mai mult mijloacele propagandei vizuale. Mai ales „Semaforul" şi „Panoul onoarei, hărniciei şi sîrguinţei pionereşti" care să-i laude, mai ales pe cei care fac eforturi pentru îndreptare şi autodepăşire. Cred că ar fi mult mai bine dacă acestea s-ar ocupa, cu prioritate, de aceşti pionieri. Gîndindu-mă la aceasta, am făcut propunerea ca distincţiile pionereşti pentru învăţătură să fie astfel diversificate încît să poată fi obţinute şi de către cei care dovedesc sîrguinţă şi fac eforturi pentru ridicarea nivelului pregătirii lor şcolare.

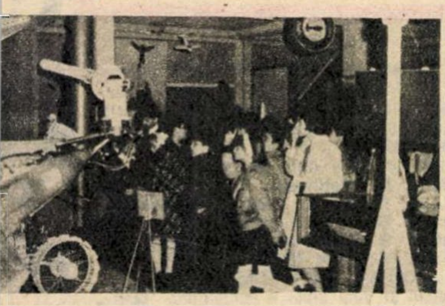

Prezenţi în Bucureşti la lucrările Plenarei Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor, pionierii membri ai C.N.O.P. s-au bucurat şi de un interesant program instructiv-educativ. Ei s-au întors acasă, printre colegii lor, cu un bogat bagaj de impresii şi învăţăminte însuşite în zilele şederii lor în Capitala ţării. Pe itinerarul vizitelor pe care le-au făcut la muzee şi instituţii de cultură s-a aflat şi Muzeul tehnic „Dimitrie Leonida" (În imagine, pionierii locţiitori ai preşedintelui C.N.O.P. examinînd exponatele de la muzeu).

TOT ÎNAINTE !

Puternicul spirit de angajare al pionierilor patriei, în îndeplinirea cu rezultate tot mai bune a sarcinilor ce le revin din documentele Conferinţei Naţionale a partidului, dorinţa fierbinte de a răspunde prin fapte părinteştilor îndemnuri ale secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, se reflectă bogat şi în desfăşurarea amplei acţiuni de educaţie patriotică – **Tot înainte** *— sub genericele căreia se înscriu, zi de zi, noi şi noi fapte.*

SÎNTEM URMAŞII UNUI POPOR EROIC

● *Dorinţa de a cunoaşte trecutul de luptă al poporului nostru şi de a cinsti jertfele înaintaşilor îi reuneşte în aceste zile pe pionieri în numeroase vizite la muzee, monumente şi locuri istorice. O astfel de activitate a fost realizată şi de către copiii din comuna Pietroasele, judeţul Buzău.*

La ruinele castrului roman din localitate, peste o mie de pionieri şi şcolari împreună cu invitatul lor, directorul muzeului judeţean, au trăit o emoţionantă lecţie de istorie despre această străveche vatră de pămînt românesc.

● *O pilduitoare lecţie despre dîrzenie şi cutezanţă, despre forţa de nebiruit a comuniştilor au trăit, într-una din duminicile acestei luni, toţi acei pionieri de la Liceul pedagogic din Sibiu care au vizitat Muzeul Doftana.*

Parcurgînd secţiunile muzeului, ei au aflat despre lupta dusă de comunişti în anii ilegalităţii, pentru apărarea idealurilor de dreptate şi libertate ale poporului nostru şi despre faptele prin care au scris nepieritoare pagini de istorie a Partidului Comunist Român.

PIONIERI ÎN ANII DE LUMINĂ

● *O lăudabilă iniţiativă – „Nici o notă sub 6! Nu notelor slabe!" – reflectă dorinţa hotărîtă a pionierilor de la Şcoala generală din comuna Valea Vinului, judeţul Satu Mare, de a-şi îndeplini cu rezultate tot mai bune principala lor îndatorire patriotică – învăţătura. La realizarea ei sînt antrenaţi toţi pionierii şi elevii din şcoală.*

ŞTAFETA GENERAŢIILOR

De la Şcoala generală din comuna Cîndeşti, Vrancea, aflăm că în livada şcolii şi în pepiniera amenajată de pionieri chiar sub ferestrele claselor domneşte o atmosferă febrilă de lucru. Se cercetează „cum a ieşit din iarnă" fiecare pom tînăr, se fac tăierile de rodire, se execută operaţiile de altoire a sutelor de puieţi ce vor alcătui viitoarele livezi ale comunei.

Pioniera Tatiana Stoinoiu, comandanta unităţii, ne scrie cu bucurie că, pînă acum, pomicultorii din şcoala ei au şi altoit o sută de cireşi din soiul „Pletoase". La ora cînd ni se comunica această veste, pionierii din Cîndeşti se pregăteau pentru o nouă etapă a muncii în pepinieră – altoirea unui număr de o sută de puieţi de nuc din soiul „Nuca uriaşă". Aceşti pomi nu vor rodi pe meleagurile vrîncene, aşa cum ne-am aştepta, pentru că „vrem să trimitem cîte un nuc din acest soi tuturor prietenilor noştri din ţară" – ne scrie Tatiana. „Nuca uriaşă" va ajunge, aşadar, în multe alte localităţi din ţară, unde pionierii sînt şi pasionaţi pomicultori.

Harnici ca întotdeauna, pionierii din Iaşi îşi înfrumuseţează oraşul. Fotoreporterii subredacţiei pionereşti ni-i prezintă pe cîţiva dintre colegii lor de la Şcoala generală nr. 21, care au participat recent la lucrările de îngrijire a spaţiilor verzi din jurul şcolii şi din cartierul Nicolina.

Tot acum, întreprinzătorii noştri prieteni se pregătesc pentru semănatul a o mie de nuci, care vor îmbogăţi patrimoniul pomicol al comunei.

● *Harnici şi gospodari, pionierii Şcolii generale din Spinuş, judeţul Bihor, s-au aflat timp de mai multe zile la cîteva acţiuni menite să aducă un spor de frumuseţe localităţii lor natale. Parcul comunei străluceşte acum de curăţenie, iar şoimii patriei de la grădiniţă se joacă voioşi pe terenul special amenajat pentru ei de către pionieri.*

Tot din judeţul Bihor aflăm că în grădinile şi pe loturile şcolare din Dernişoara, Husasău de Criş, Săbolciu, Cherechiu, Ponoarele şi Cetariu, perioada 28 martie – 3 aprilie a fost dedicată de către pionieri plantărilor a 7 800 de duzi şi pomi fructiferi.

„Aici va fi noua noastră plantaţie pomicolă" (foto: Şcoala generală comuna Cuca, jud. Galaţi).

CINSTIM PATRIA, PARTIDUL ŞI POPORUL

● *Locuitorii comunelor Vîlcele, Boldu şi Ghergheasa, judeţul Buzău, au fost foarte bucuroşi de invitaţia pe care le-au adresat-o de curînd pionierii, de a participa la spectacolele prezentate pe scenele căminelor culturale de către formaţiile artistice recent premiate la Festivalul naţional „Cîntarea României". Oaspeţii pionierilor au răsplătit cu vii aplauze atît interpretarea frumoasă a recitărilor, cîntecelor şi dansurilor prezentate de tinerii fii ai satului cît şi ţinuta lor artistică.*

● *Mult aplaudate au fost şi formaţiile artistice ale Şcolii generale din Sînmartin, judeţul Harghita, care au prezentat un bogat program artistic în cinstea harnicilor oameni ai comunei.*

„Sîntem urmaşii unui popor eroic": pionierii în vizită la locul de muncă al eroilor zilelor noastre, muncitorii comunişti, de la care copiii învaţă cutezanţa revoluţionară.

REZULTATELE CELEI DE-A XIII-A EDIȚII, 1982, A EXPEDIȚIILOR „CUTEZĂTORII"

Peste 1 800 de echipaje, totalizînd mai bine de 26 000 de copii; itinerare dintre cele mai frumoase şi mai interesante, insumînd aproximativ 200 000 de kilometri parcurşi pe jos în cadrul minunatului peisaj al patriei; circa 180 000 de pagini de „jurnal de bord" în care sînt consemnate impresiile şi sentimentele acestor mici, dar temerari expediţionari încercate în faţa realităţilor cu care au venit în contact direct, evenimentele trăite de ei pe trasee, performanţele realizate cu acest prilej, observaţiile efectuate în cele mai diverse domenii; mii de fotografii, sute de ierbare şi de insectare, de colecţii de roci şi de minerale care au şi intrat în patrimoniul şcolilor, îmbogăţind materialul didactic al acestora; cîteva zeci de studii de real interes ştiinţific şi cu valoroase contribuţii în domeniul etnografiei şi folclorului, al istoriei şi arheologiei, al geografiei şi geologiei, al sociologiei, lingvisticii, ecologiei, hidrologiei şi altele. Acesta este, în mare, bilanţul celei de-a XIII-a ediţii, 1982, a Expediţiilor „Cutezătorii".

Nici de data aceasta sarcina juriului republican, chemat să desemneze cele mai bune, cele mai reuşite expediţii dintre cele peste 100 prezentate de către judeţe la faza naţională, nu a fost uşoară. Au fost necesare mai bine de două luni de cercetare minuţioasă a jurnalelor de bord şi a celorlalte materiale şi documente ale echipajelor, de „cîntărire" ca la... farmacie a rezultatelor fiecăruia dintre acestea, pentru ca să se poată decide care dintre ele merită tradiţionalele trofee, celelalte distincţii şi premii acordate în fiecare an de către Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor şi revista „Cutezătorii". Recent, această „operaţie" a fost încheiată şi sîntem în măsură să publicăm deciziile juriului. Iată-le:

Marele trofeu transmisibil **„BUSOLA DE AUR"** – pentru cea mai reuşită expediţie, pentru cele mai complexe şi valoroase investigaţii şi culegeri de mateial – echipajului **„VULTUR 4"**, Şcoală generală nr. 32 Craiova, Dolj, compus din: **Marius Poenaru** (căpitan), **Florinel Dobrescu** (secund), **Paula Berbec** (botanist), **Florea Mitran** (zoolog), **Cristina Barbu** (etnograf), **Călin Dumitru** (istoric), **Liliana Mainerici** (geograf), **Mirela Scărlătescu** (geolog), **Florentina Pascu** (cronicar), **Felix Sava** (geograf şi bucătar), **Sorin Scărlătescu** (gospodar), **Cristian Nicolae** (istoric) şi **Marius Scărlătescu** (profesor-comandant).

TROFEE

- **„BUSOLA DE ARGINT"** – pentru **locul II** la secţiunea marelui trofeu – echipajului **„SUNET DE TULNIC"**, Casa pionierilor şi şoimilor patriei Brad, Hunedoara, compus din **Gheorghiţă Iacob, Luminiţa Şoritău, Florin Coşoveanu, Gabriel Stănescu, Diana Piclişan, Rodica Liţă, Sorin Nedopaca, Zenovia Onofraş, Dan Stoica, Alin Palcu, Sorin Mocioi, Aurelia Guş**, prof. **Maria Munteanu**, profesor-comandant: **Marin Stan.**
- **„BUSOLA DE BRONZ"** – pentru **locul III** la secţiunea marelui trofeu – echipajului **„ROMÂNIA PITOREASCĂ"**, Şcoala generală nr. 11 Iaşi, compus din: **Cătălin Răuş, Cristian Chiaburu, Aurel Calancea, Cristian Aştefanei, Radu Chirilă, Vlad Manole, Adrian Petracovschi, Valentin Axinte, Cornel Ciobanu, Mugur Ioan, Dan Timofte, Valeriu Lăzărescu, Corina Rotaru, Florin Pachef, Constantin Leonte Florin**, profesor-comandant: **Dumitru Mihăilă.**
- **„CHEMAREA MUNŢILOR"** – pentru cea mai reuşită expediţie ce şi-a propus cunoaşterea şi ocrotirea naturii patirei – echipajului **„SMIRDAR"**, Şcoala generală nr. 8 Slatina, Olt, compus din: **Claudia Şerban, Adrian Gancea, V. Bărbulescu, E. Pestriţu, M. Rada, C. Ionescu, I. Boldoi, M. Ionică, I. Dobrescu, A. Gavrilaş, I. Ciubuc, C. Pantelică, G. Agapie**, profesor-comandant: **Fl. Chintescu.**
- **„CUTEZĂTORII"** – pentru dîrzenie şi curaj în învingerea greutăţilor şi dificultăţilor întîlnite pe traseu – echipajului **„CRISTAL V"**, Casa pionierilor şi şoimilor patriei Timişoara, compus din: **Dieter Schmidt, Dana Băjenescu, Lucian Jebeleanu, Gabriela Beck, Daniela Tutulan, Ionel Mărăcine, Dan Băjenescu, Ingrid Coţoi, Violeta Erceanu, Mihai Oszlanschi, Sorina Arghiropol, Florin Pleavă, Alin Abrudan, Dana Tîrziu, Ioana Tîrziu, Vasile Coţoi**, profesor-comandant: **Violeta Arghiropol.**
- **„SCUTUL DACIC"** – pentru cercetări deosebite cu profil istoric – echipajelor reunite **„PELENDAVA"**, Şcoala generală nr. 29 Craiova şi **„VULTURII"**, Şcoala generală nr. 1 Pieleşti, Dolj, compuse din: „Pelendava – **Anca Cîrlig, Irina Joiţa, Valentina Nicola, Sorina Diaconu, Daniel Ciuriano, Puiu Mazilu, Ovidiu Popa, Sorin Cojocaru, Florin Grecu, Adina Lungu**, profesor-comandant: **Ionel Turcin**; „Vulturii" – **Mariana Duinea, Ionela Cotelici, Marinela Casangiu, Angela Prunoiu, Paula Floricel, Adelina Turcin, Marcel Alexandru, Nicolae Alexandru, Daniel Turcin, Dănuţ Delenau, Mircea Vulcănescu, Viorel Dică**, profesor-comandant: **Lidia Turcin.**
- **„GENŢIANA"** – pentru cea mai reuşită expediţie a unui echipaj compus numai din fete – echipajului **„GENŢIANELE"**, Casa pionierilor şi şoimilor patriei Cisnădie, Sibiu, compus din: **Aurora Fruntelată, Manuela Henning, Maria Grădinaru, Inge Billes, Elke Vogelhuber, Gabriela Bălănean, Carmen Galată, Dorina Lalac, Doina Chiristrău, Adriana Beslin, Carmen Hofner**, profesor-comandant: **Dan Cîmpeanu.**
- **„MIORIŢA"** – pentru colecţii şi studii deosebite de etnografie şi folclor – echipajului **„VULTURII"**, Şcoala generală nr. 3 Moldova Nouă, Caraş-Severin, compus din: **Alin Nicolae Coşa, Cornelia Gion, Marioara Bănică, Doru Crişan, Gabriela Cibu, Adrian Ilieş, Carmen Marcu, Cristian Bîrlea, Marilena Ana Coşa, Nelu Munteanu, Sorin Craiovan, Marcel Dirnea, Carmelia Băcilă**, prof. **Ana Băcilă**, profesor-comandant: **Ilie Băcilă.**
- **„SFINXUL CARPAŢILOR"** – pentru marcări şi remarcări de trasee turistice – echipajului **„TEMERARII 10"**, Şcoala generală Dîrmăneşti, Argeş, compus din: **Simona Oprea, Dana Niţă, Mihaela Nicolescu, Lili Dedea, Adela Măndescu, Marcela Stoica, Cristi Chivescu, Vali Chiva, Robert Cristea, Marian Dedea, Dan Niţă, Florin Stoica**, profesor-comandant: **Ion Niţă.**
- **„CASETA DE CRISTAL"** – pentru cele mai valoroase colecţii şi studii geologice şi geografice – echipajului **„SARMATICA II"**, Şcoala generală nr. 5 Tîrgovişte, compus din: **Adriana Metz, Cătălina Petcu, Daniela Oana Grigoroiu, Sebastian Niţă, Nicoleta Glejaru, Beatrice Costea, Diana Duţă, Alina Mincu, Dan Mihăescu, Alexandru Costea**, profesor-comandant: **Alexandrina Dinu Savu.**
- **„JOBORAT" („Prieten bun")** – pentru cea mai reuşită expediţie a unui echipaj format din cititori ai revistei cu acelaşi nume – echipajului **„NEPOŢII LUI DOJA '82"**, Liceul industrial nr. 3 Tîrgu-Secuiesc, Covasna, compus din: **Attila Imreh, Katalin Harai, Enikő Toth, Szilvia Kádár, Elemér Demeter, Olivér Kovács, Izabella Fazakas, Eva Dakó, Enikö Bajcsi, Judit Kovács, Erika Péter, Csaba Bencze**, profesor-comandant: **János Tök** şi **Maria Tempfli.**
- **„EGRETA DE FILDEŞ"** – pentru cea mai reuşită expediţie în Delta Dunării sau pe rîuri – echipajului **„EGRETA 1982"**, Casa pionierilor şi şoimilor patriei şi Şcoala generală nr. 2 Rîmnicu Vîlcea, compus din: **Ana Berbeleac, Vali Dănilă, Carmen Dincă, Paul Anton, Mariana Stanciu, Cătălin Şerbănoiu, George Negrilă, Monica Bădescu, Daniel Lăcătuşu, Ilie Chiriţă, Daniela Vînătoru, Ionela Brădeanu, Adrian Filote, Claudia Ponov, Sorin Aroiu, Tonia File, Emilian Stanciu, Petre Tătaru, Daniela Ghiţă, Sorin Gănciulescu**, prof. **Nicolae Daneş**, profesor comandant: **Procopie Ghiţă.**

- **„TERMOSUL DE ARGINT"** – pentru cele mai frumoase rezultate în domeniul autofinanţării şi autogospodăririi, pentru spirit colectiv şi autoconducere – echipajului **„SOLII BĂNIEI"**, Şcoala generală nr. 30 Craiova, compus din: **Gh. Marinescu, E. Lăcătuş, M. Marinescu, C. Drăghici, A. Pau, M. Pascu, C. Lisei, A. Constantinescu, S. Drăghici, A. Ghiţă, M. Dobre, S. Talaban, G. Rînda, înv. Gh. Drăghici**, învăţător-comandant: **N. Călugărescu.**
- **„CORTUL DE MĂTASE"** – pentru romantism şi voie bună – echipajului **„Genţiana 3"**, Şcoala generală nr. 3, Braşov, compus din: **Sorin Lungu, Gabriela Trufin, Nicoleta Slujitoru, Radu Dan Ursu, Bebe Mătăsaru, Iulia Carmen Oşorheanu, Cristina Oceanu, Dan Sorin Costianu, Sergiu Liviu Mihalache, Corina Mătăsaru, Ioana Pîrlea, Florin Moşneanu**, profesor-comandant: **Florentina Bîrsan.**
- **„PANA DE AUR"** (trofeu individual) – pentru cel mai bun jurnal de bord – pionierei **Lidia Păun,** cronicarul echipajului **„Temerarii"**, Şcoala generală nr. 9 Rîmnicu Vîlcea.
- **„PANA DE ARGINT"** – pentru locul II la secţia trofeului **„Pana de aur"** – pionierei **Cristina Dinu,** cronicarul echipajului **„Oaspeţii crestelor carpatine"**, Şcoala generală nr. 141, sector 5, Bucureşti.
- **„PANĂ DE BRONZ"** – pentru locul III la secţiunea trofeului **„Pana de aur"** – pionierei **Luminiţa Şoritău,** Cronicara echipajului **„Sunet de tulnic"**, Casa pionierilor şi şoimilor patriei Brad, Hunedoara.

(CONTINUARE ÎN PAG 9)

MARELE TROFEU TRANSMISIBIL „BUSOLA DE AUR"

„BUSOLA DE ARGINT"

„BUSOLA DE BRONZ"

„CHEMAREA MUNȚILOR"

„CUTEZĂTORII"

„SCUTUL DACIC"

„GENȚIANA"

„MIORIȚA"

„SFINXUL CARPAȚILOR"

„CASETA DE CRISTAL"

„JÓBARÁT"

„EGRETA DE FILDEȘ"

NICI O UNITATE DE PIONIERI, NICI O CASĂ A PIONIERILOR ȘI ȘOIMILOR PATRIEI FĂRĂ CEL PUȚIN UN ECHIPAJ ÎN NOUA EDIȚIE A EXPEDIȚIILOR „CUTEZĂTORII"!

„TERMOSUL DE ARGINT"

„CORTUL DE MĂTASE"

Atelier literar

Delia Antonesi, elevă în clasa a VIII-a B, ne scrie că în „orașul nostru (Gura-Humorului) a luat ființă un cenaclu literar" și că „mulți pionieri au pătruns cu sfială și emoție în lumea creației". Roadele frecventării cenaclului „Mlădițe humorene", deși la început de drum, sînt vizibile. Cristina Buliga, Ionică Gavriliuc, Daniel Rusu, Dan Coștiug aduc în versurile lor nu numai sensibilitate, ci și imagini care surprind prin prospețime și culoare. Talentul, sinceritatea și un fior de poezie autentică impresionează plăcut și în versurile Deliei Antonesi, din care cităm: ***„Copiii se vor juca/Cu stele și flori de nea./Vor încăleca pe cai/Din zahăr și ciocolată,/Își vor pune pe cap/Cununi și flori de măslin/Și din palmele lor vor zbura/Porumbei albi de catifea".*** *Sau:* ***„Fiecare copil visează/Și fiecare vis/Mi se pare un gînd de pace".***

Paul Constantin Drăcea, clasa a III-a C, Școala generală nr. 2, Alexandria, județul Teleorman, se mișcă în poezie firesc, de parcă și-ar încerca zmeul într-o dimineață diafană de primăvară. Pentru Paul totul e nou, frumos, pur, și înalt. Frumos și pur și înalt este mai ales sentimentul cu care scrie poezia ***„Eu îl iubesc".***

Nina Dobîndă, clasa a VI-a, Școala generală din Covasna, județul Iași, își manifestă dragostea de patrie printr-o cuceritoare naturalețe, în versuri ca acestea: ***„Deși-s copil, îmi plac stejarii,/Puterea scoasă din pămînturi,/Stejari cu mii de ochi în soare,/Netemători mereu prin vînturi. Și-atît de mult îmi place rîul/În care soarele mă scaldă/Cînd blînd mă înveselește grîul/Într-o lumină galbenă și caldă".***

Vrînd să dea glas unui sentiment asemănător, Alexandru Roman, clasa a VIII-a A, Școala generală nr. 12, Brăila, încearcă să cizeleze fiecare vers; se observă la Alexandru cunoașterea unor reguli ale poeziei. El pare a avea nu numai talent, dar și un plus de experiență într-ale versificăii și poate chiar multe lecturi. Rezultatul se vede în poezia ***„Grîul": „Ceva ascuns se-nchide/În firul grîului meu timid/Și-l face să fie înalt/Cît gîndul poporului meu/Mereu biruitor./Ceva nespus se-nchide/În spicul grîului meu, liniștit/Cînd un val de vînt amețitor/Îi mîngîie galbena-i frunte gînditoare/Ca fruntea poporului meu/De muncitori, de țărani și poeți.../Grîul/E întruchiparea veșnică a acestui neam..."***

Și parcă auzindu-l, undeva în sus, prin locurile pe unde a copilărit Coșbuc, Monica Sălvan, clasa a V-a, cenaclul Casei pionierilor și șoimilor patriei Năsăud, încearcă la mai multe fluiere, de soc, de os și de fag (ca în baladă) să-și facă auzit simțămîntul profund al iubirii de patrie. ***„Te cînt colț de lume străveche, /Pasăre în zbor nemuritor/Țintind mereu,/Mereu spre mîndrul viitor.// Te cînt izvor de apă lină,/Geană stropită cu rouă,/Cîntec doinit de un glas dulce, /Plai zburînd spre vecie,/Te cînt frumoasă Românie.//Te cînt gingașă petală a pămîntului,/Lac oglindit în nemurire,/Plai zburînd spre vecie,/Te cînt, patrie, te cînt, Românie!"***

Din versurile trimise de Livia Negrea, Școala generală nr. 1, Giurgiu, ne-a reținut atenția un poem despre copilărie. Îl publicăm în acest număr.

O notă bună și pentru Ioana Singureanu, clasa a VII-a, cenaclul Casei centrale a pionierilor și șoimilor patriei. Am ales pentru publicare poezia „Patrie".

Daniela Șerban, Școala generală nr. 23, Constanța; Magdalena Dincă, Școala generală nr. 24, București; Cristina Iuliana Popescu, Școala generală nr. 1, Băicoi-Prahova; Viorica Miron, Școala generală Ceaușul de Cîmpie, județul Mureș; Violeta Dănilă, Școala generală Ladoveni, județul Botoșani; Veronica Păscuță, cenaclul „Porți de cristal" al Casei pionierilor și șoimilor patriei Jibou, județul Sălaj; Corina Mirela Cotîrleț, Școala generală Ciureștii Noi, județul Galați; Ioan Corneliu Cornea, Școala generală nr. 7, Tg. Mureș; Mihaela Gașpar, Școala generală nr. 5, Iași; Liliana Gîliță, Școala generală Mînjești, județul Iași; Mihaela Luiza Dumitrașcu, Școala generală nr. 15, Buzău; Laura Călugăr, Școala generală Băița, județul Maramureș; Mariana Simona Popii, Școala generală Cujmir, județul Mehedinți – încercări în parte reușite, dovedind uneori talent, imaginație, dar și stîngăcii inerente oricărui început. Așteptăm cu încredere alte lucrări.

Din antologia ***„Porți spre împlinire",*** *editată de Consiliul județean Bistrița-Năsăud al Organizației Pionierilor, dintre atîtea confesiuni lirice selectate cu grijă de către profesorii îndrumători, reținem pentru publicare în acest număr poezia* ***„Frumoasă este țara mea"*** *de Victoria Berende, de la Școala generală Maieru. Remarcăm ca un fapt îmbucurător încercarea colegei voastre de a căuta o modalitate mai deosebită de a-și exprima sentimentul dragostei de patrie, și anume interogația, care dă un farmec în plus poeziei.*

Demnă de reținut, prin fluența expresiei ca și prin utilizarea repetiției, poezia ***„Dor",*** *aparținînd elevei Mihaela Geanopol, clasa a VI-a, Cîmpulung Moldovenesc, pe care o publicăm în acest număr.*

În finalul acestei convorbiri, avem o nedumerire. Ce se întîmplă cu prozatorii? De ce nu ne trimit lucrările? Sînt printre voi prozatori de talent care s-au afirmat cu ocazia unor concursuri. Temele pe care revista le-a propus cu ocazia acelor concursuri vă așteaptă în continuare pe toți.

COSTACHE ANTON

Francisc Munteanu

PRINȚESA din ȘEGA

11

ÎN CELE din urmă, în cea de-a cincea zi, îi permiseră lui Vasiliu să-și viziteze clientul. Avocatul încă din ușă tresări: Bejan avea falca umflată, ochiul stîng tumefiat, cu o vînătaie cît palma, și buza de jos, ruptă. Rostea cuvintele de parcă ar fi avut o prună în gură. Avea și limba umflată. Avocatul îl informă că „obiectul" a fost predat, dar că atelierul era supravegheat astfel că tipografia nu putea să funcționeze.

– Atunci, bolborosi Bejan, e ca și cum n-am fi făcut nimic. E important ca tipografia să funcționeze și în lipsa mea. E singura șansă să nu fiu condamnat. Dar și mai important decît asta, e ca ei să vadă că sîntem mulți, că arestarea unui om nu contează. Mă înțelegeți, domnule avocat?

– Desigur. Dar eu din păcate nu pot să trec pe la tapițer, se scuză avocatul. De cînd am devenit iarăși apărătorul dumitale, am senzația că sînt luat la ochi. În orice caz, dacă aș trece pe la Barta, aș da de bănuit. S-ar putea să mă recuze și să-ți dea un avocat din oficiu.

– Dar cel care a predat obiectul? insistă Bejan.

– E un copil.

– Un copil în orice caz e mai puțin bătător la ochi decît un adult. Să ducă obiectul la Sitaru. Parola e aceeași.

Neconvins, avocatul spuse un „o să vedem" apoi trecu la alt subiect:

– O să insist să ți se trimită un medic.

De afară se auziră bătăi în ușă și un gardian mustăcios îi anunță că vi-

---

zita a luat sfîrșit.

DUPĂ plecarea avocatului, Dohotaru coborî și el la subsol. Conform regulamentului, Bejan îl primi în picioare. De Dohotaru nu avea de ce să se teamă: nu era agresiv. Avea cine să lovească în locul său.

– De ce te încăpățînezi, Bejane? De ce nu vrei să mărturisești?

– Pentru că n-am ce să mărturisesc,

Copilărie

Un cireş a izbucnit în rîs
Şi a împrăştiat stropii de soare
Adunaţi ca într-un cristal;
O minune cu aripi de sidef
A coborît pe petalele sufletului meu
Aducînd cu ea
Miros de doină şi miere caldă.

Livia Negrea, Giurgiu

Frumoasă este ţara mea

Spune-mi:
Unde-ai mai văzut asemenea munţi
Cu vîrful în soare
Şi cristaline salbe de izvoare?
Unde-ai mai văzut,
În lung şi-n latul lumii,
O altă, ca în basme, grădină de minuni?
Atîtea rîuri limpezi
unde-ntîlneşti în cale
Palate de lumină, albe hidrocentrale,
Unde mai sînt munţi cu brazi trufaşi
Cu Soarele şi Luna, ca în baladă, naşi?

Ai mai văzut vreo Dunăre măiastră,
Vreo Mare Neagră mai albastră?
Unde-ai zărit Carpaţi
cu mai mîndre creste,
Cu cerbi şi cu cascade,
La poale, cu oraşe ca-n poveste?
Spune-mi unde-ai mai văzut
un sat precum al meu,
Şi-un plai de doină cum am eu?
Frumoasă este ţara mea!

Victoria Berende, Maieru.

Patrie

La noi, pămîntu-i
Pulbere de cer.
Ne dă belşugul lui înmiresmat,
Noi îl luăm în palme,
Îl sărutăm
Şi răsuflarea lui ne dă tărie.

Cu soarele pe creştet vin cocorii,
Sămînţa urcă-n lanuri către-nalt
Ca o plămadă creşte ţara
De grîu şi de lumină, şi de cer.

Ioana Singureanu,
Cenaclul Casei centrale a pionierilor
şi şoimilor patriei.

Dor

Cineva a trimis florile
Să-ţi înfrumuseţeze mîinile,
Cineva a trimis rîurile
Să-ţi limpezească chipul,
Cineva a trimis Carpaţii
Să-ţi stea de strajă,
Cineva a trimis grînele
Să-ţi facă îmbelşugată hrana,
Cineva a trimis razele de soare
Să ţi se împletească în păr,
Cineva a trimis seninul
Să ţi se oglindească în ochi,
Cineva a trimis acel dor nepreţuit
Sau el a răsărit din sufletul tău, ţară!

Mihaela Geanopol,
Cîmpulung Moldovenesc

Rezultatele celei de-a XIII-a ediţii, 1982, a Expediţiilor „Cutezătorii"

(URMARE DIN PAG. 6)

PREMIUL SPECIAL AL JURIULUI

1. Echipajului „**ETNICA II**", Şcoala generală nr. 4, Suceava.
2. Echipajului „**SAMUS '82**", Şcoala generală nr. 15 Cluj-Napoca;
3. Echipajului „**ZADA**", Casa pionierilor şi şoimilor patriei, sector 6, Bucureşti.

Menţiuni:

- „**CHEMAREA MUNŢILOR**" – echipajelor: „**Tasnadiensis**", Şcoala generală Tăşnad, Satu Mare; „**Getica**", Casa pionierilor şi şoimilor patriei Călăraşi; „**Prietenii naturii**", Şcoala generală Buhuşi, Bacău.
- „**CUTEZĂTORII**" – echipajelor: „**Prietenii naturii**", Şcoala generală Amnaş, Sibiu, „**Prietenii naturii**", Şcoala generală Rediu, Botoşani; „**Cireşarii**", Casa pionierilor şi şoimilor patriei Urziceni, Ialomiţa.
- „**SCUTUL DACIC**" – echipajelor: „**Chindia**", Şcoala generală nr. 2. Rîmnicu Sărat, Buzău; „**Riuşor**", Şcoala generală nr. 8 Slatina, Olt.
- „**MIORIŢA**" – echipajelor: „**Cîmpiile dacice**", Şcoala generală Zmeeni, Buzău; „**Fiii Tudorei Vrîncioaiei**", Casa pionierilor şi şoimilor patriei Odobeşti, Vrancea; „**Vulturii Mureşului**", Casa pionierilor şi şoimilor patriei Nădlac, Arad;
- „**SFINXUL CARPAŢILOR**" – echipajelor: „**Montana Craibuc**", Şcoala generală nr. 1 Petrila, Hunedoara; „**Focul viu '82**", Şcoala generală nr. 16 Cluj-Napoca.
- „**CASETA DE CRISTAL**" – echipajelor: „**Oltul**", Liceul economic Sfîntu-Gheorghe, Covasna; „**Energeticus**", Şcoala generală nr. 14 Tîrgu-Mureş; „**Carst 6**", Şcoala generală Siret, Suceava.
- „**JOBARAT**" – echipajelor: „**Brăduţul**", Şcoala generală nr. 1 Sovata, Mureş; **Aquila**", Şcoala generală Suceag, Cluj; „**Harmattu**", Şcoala generală nr. 2 Ciceu, Harghita.
- „**EGRETA DE FILDEŞ**" – echipajelor „**Urmaşii Basarabilor**", Şcoala generală nr. 1 Curtea de Argeş, Argeş; „**Terra '82**", Şcoala generală nr. 6 Timişoara; „**Meandros**", Şcoala generală nr. 1 Rădeni, Neamţ.
- „**TERMOSUL DE ARGINT**" – echipajelor: „**Samus 2000**", Şcoala generală Napradea, Sălaj; „**Danubiana**", Şcoala generala nr. 12 Brăila; „**Carpatic 2**", Şcoala generală nr. 2 Satu Mare.
- „**CORTUL DE MĂTASE**" – echipajelor: „**Păpuşa**", Şcoala generală nr. 13, Timişoara; „**Karst '82**", Şcoala generală nr. 7 Roman, Neamţ; „Şoimii Bihorului", Casa pionierilor şi şoimilor patriei Salonta, Bihor.
- **Toţi membrii echipajelor distinse cu trofee vor primi diploma şi medalia Expediţiilor „Cutezătorii", precum şi premii. Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor le oferă acestora posibilitatea de a-şi petrece o perioadă din vacanţa de iarnă într-o tabără specială.**

Echipajele distinse cu premiul special al juriului vor primi cîte o medalie, iar membrii acestora — diplome şi premii.

Fiecare echipaj distins cu menţiune va primi diploma şi medalia Expediţiilor „Cutezătorii".

FELICITĂRI TUTUROR CÎŞTIGĂTORILOR!

*

Dragi pionieri şi şcolari,

Stă în puterea voastră ca an de an să organizaţi tot mai multe şi mai interesante Expediţii „Cutezătorii" pe cărările patriei.

Solicitaţi din vreme sprijinul profesorilor-comandanţi, al consiliilor pionereşti. Traseele vacanţei mari vă aşteaptă!

domnule comisar şef. Credeţi că îmi convine să fiu bătut în fiecare zi? Dacă aş şti ceva v-aş spune, aş lua doi ani, aş fi scutit de front şi după doi ani aş fi din nou liber. Nu ştiu ce să inventez ca să vă satisfacă.

– Hai să luăm concret, Bejane. Cunoşti un tapiţer?

– Cunosc zece. La noi la întreţinere avem secţia de tapiţerie pentru vagoanele de clasa întîia

– Vorbeam de un tapiţer particular.

– Nu cunosc nici un tapiţer particular.

– Nici pe Barta?

– Nu ştiu cine e Barta.

– I-am pus un agent în atelier. Pînă la urmă îl prindem noi cu mîţa în sac.

– Foarte bine. Poate îl prindeţi pe adevăratul vinovat şi-mi daţi mie drumul.

– Tu în orice caz nu mai scapi de aici. Eşti implicat pînă peste cap.

Rămas singur în celulă, Bejan vru să urle de furie şi neputinţă: de ce nu i-a spus avocatul că un om al poliţiei e instalat în atelierul lui Barta? Şi cînd îşi aduce aminte că, omul de legătură urma să fie un copil, refuză şi mîncarea adusă de un gardian: se chirci în colţul celulei şi pogorî în el ca într-o pivniţă.

CÎND, marţi seara, mama Prinţesei hotărî să facă ea cumpărăturile la băcănia lui Conrad, nu-şi imaginase că se va întoarce acasă plîngînd. Tocmai îşi puse în coş lucrurile cumpărate, cînd doamna Conrad se lovi cu palma peste frunte:

– O, ce bine îmi pare, doamnă Bogdan, că aţi trecut pe la noi. Ginerele meu ar vrea să vorbească cu fiica dumitale. Să treacă pe la el.

Nu realizase sensul cuvintelor decît după ce părăsi băcănia: adică ce să caute Andreea la un avocat? Ce a păţit de are nevoie de un avocat? Şi de ce nu ne-a spus şi nouă că este în încurcătură?

Încă pe drum o năpădiră lacrimile şi cînd intră în casă începu să se vaite. Tata abia reuşi s-o liniştească, dar nu într-atîta ca s-o poată reţine, să nu se ducă la avocat. Avea un singur argument:

– Trebuie să ştiu ce se întîmplă cu fiiça mea.

Îşi puse broboada să nu piardă timp cu pieptănatul.

Avocatul o primi rece, nu ştia despre ce era vorba.

– Aţi trimis vorbă să vă caute fiica mea. Ce s-a întîmplat cu ea?

Avocatul realiză că femeia din faţa lui e mama Prinţesei. Îi zîmbi şi o pofti să ia loc.

– Am o nepoţică şi e foarte slabă la matematică. M-am gîndit că poate fiica dumneavoastră ar putea s-o mediteze. Mă rog, s-o ajute la început să-şi facă măcar corect lecţiile.

Mama răsuflă uşurată, chiar se simţi mîndră şi mulţumi avocatului că se gîndise la Andreea. Abia în drum spre casă se miră că avocatul ştia că Andreea e bună la matematică, dar era prea bucuroasă să-şi pună şi alte întrebări.

– Ei, te-ai liniştit, femeie? întrebă tata cu superioritate. Vezi, tu permanent te gîndeşti numai la lucruri rele.

Cînd rămase o clipă singur cu Andreea o întrebă în şoaptă:

– Ce vrea avocatul de la tine?

Prinţesa îşi dădu seama că tata nu putea fi păcălit.

– Nu ştiu, tată, dar bănuiesc. Probabil a stat de vorbă cu domnul Bejan şi vrea să-mi comunice ceva. Dar nu mă duc. Tu mi-ai spus să nu mă mai amestec în treburile astea.

Mama reveni în bucătărie şi nu mai putură continua discuţia. O reluară abia după cină, cînd mama se apucă să moaie nişte rufe şi ei doi se retraseră în camera Prinţesei.

– Poate totuşi nu e rău să aflăm ce vrea Bejan. Poate fi un lucru important.

– Dar tu mi-ai interzis să mă amestec în treburile oamenilor mari.

– Aşa e şi bine. Aflăm doar ce vrea Bejan, dacă într-adevăr despre asta e vorba, şi atît. Poate e vorba de un lucru foarte important şi rezolv eu sau mă rog...

– Să mă duc acum, tată?

– Cred că n-ar fi rău. Şi poţi să-i mulţumeşti pentru că a liniştit-o pe mama.

– Şi dacă într-adevăr vrea doar să-i meditez nepoata?

– Asta ar fi cel mai bine.

MAMA nu se împotrivi să se ducă la avocat. Dimpotrivă. Socotea că se cuvine să se ducă cît mai repede, de vreme ce a trimis vorbă. Prinţesa se întoarse după numai zece minute: îi sclipeau ochii.

– Ei? întrebă mama.

– Nepoata sa e într-a cincea. Mi-e foarte uşor s-o ajut.

– Şi o să-ţi dea şi ceva bani pentru asta?

– Desigur, spuse neconvinsă Prinţesa. Dar n-am întrebat cît.

Tata abia aşteptă să rămînă singur cu ea.

– E aşa cum mi-am imaginat, spuse Prinţesa în şoaptă să n-o audă maică-sa din bucătărie. Trebuie luat multiplicatorul şi dus la unul Sitaru.

– Sitaru? repetă tata numele. Nu îl cunosc.

– Mi-a spus avocatul unde-l găsesc.

– Asta e mai puţin important acum. Cum am putea ajunge în posesia multiplicatorului? Dacă nu te-ai fi grăbit tu...

– Atunci era important să ajungă la el. Dar acum lucrurile se complică. Mi-a spus avocatul că poliţia a instalat un om în atelier.

– În orice caz tu ţi-ai făcut datoria. Uiţi ce ţi-a spus avocatul, uiţi numele lui Sitaru şi tot ce am discutat.

TOATE justificările aduse de Prinţesă nu-l satisfăcură pe directorul şcolii: o scoase la tablă şi, deşi Prinţesa răspunse bine la toate întrebările, chiar şi la cele din lecţiile trecute, îi dădu o notă foarte mică: şase.

– Ştiu părinţii că trebuie să treacă pe la şcoală?

– Da, domnule director. În zilele astea, cînd o să vină tata mai devreme de la Depou, a spus că trece pe la dumneavoastră. Dar să ştiţi, el m-a ascultat şi mi-a spus că merit un nouă.

– Slavă domnului că nu părinţii dau notele în catalog. Altminteri toţi elevii ar ieşi premianţi.

– Tata nu mi-a dat nouă pentru că sînt fiica lui.

– Te rog foarte mult, nu fi obraznică!

Din cauza acelui „şase" nedrept, Prinţesei i se umeziră ochii şi făcu un efort să nu izbucnească în plîns.

(Va urma)

RADIO- IERI, AZI, MÎINE

1

de
PROF UNIV.
EDMOND NICOLAU

Un apel transmis la staţia centrală a salvării este preluat de dispecer, care, prin radio, anunţă cea mai apropiată ambulanţă să se prezinte cit mai repede la o adresă. Acolo un om are nevoie de asistenţă medicală urgentă. La fel, prin radio, pilotul avionului ce se apropie de Aeroportul internaţional Otopeni este indrumat, de la turnul de control, spre pista de aterizare. Şi tot prin radio, in laboratoarele de pe platforma Măgurele se studiază fenomene de rezonanţă ale nucleului atomic. Civilizaţia noastră utilizează din plin această descoperire atit de importantă care este radioul. Putem spune, pe drept cuvînt, că radioul este omniprezent in civilizaţia noastră contemporană.

De fapt, aria de utilizare a radioului se extinde azi cu mult dincolo de Pămînt. Prin radioastronomie, cunoaştem aspecte nebănuite ale Universului. Prin semnale radio transmise de pe suprafaţa lui Marte am descoperit peisajul acestei planete şi tot prin radio au ajuns la suprafaţa Terrei semnalele care ne-au arătat ce structură complexă au ine-

3

2

1. Nelimitate sint astăzi utilizările undelor de radio. Cu ajutorul lor, sateliţii artificiali ai Pămîntului cercetează spaţiul circumterestru...

2. ...urmăresc dinamica atmosferei, ceea ce permite o prognoză meteo tot mai precisă...

3. ...studiază din cosmos resursele Terrei, evoluţia recoltelor, sănătatea pădurilor.

4. Producţia de aparate de radio, televizoare, aparataj electronic s-a dezvoltat impetuos în ţara noastră. Printre numele care o ilustrează figurează şi I.P.R.S. Băneasa...

lele lui Saturn. Prin radio s-au descoperit pulsarii, corpuri cerești ce emit intermitent impulsuri foarte puternice de unde radio.

Dar imaginile televiziunii nu sînt transmise prin unde radio? Iar dacă ne putem gîndi la o televiziune a viitorului tridimensională, deci în relief, tot prin unde radio va putea fi ea realizată.

Așa cum astăzi, prin unde radio, se studiază scoarța Pămîntului spre a se descoperi noi bogății, noi rezerve de minerale și hidrocarburi, mîine vom studia profunzimile planetei noastre. Aceste studii globale efectuate în adîncurile subsolului vor permite nu numai catalogarea tuturor comorilor subterane, ci și prevederea exactă a seismelor.

Există de pe acum o serie întreagă de tratamente medicale care folosesc undele. Diatermia utilizează microundele (adică undele radio foarte scurte). Ne putem gîndi însă la alte posibilități, azi de-abia schițate. S-ar putea crea o metodă de vindecare, prin radio, în care bacteriile ce provoacă anumite boli ar fi distruse în mod selectiv în corpul bolnav, prin efecte de rezonanță, utilizîndu-se unde modulate convenabil. Prin radio s-ar putea studia mai eficient decît azi mersul curenților de aer, spre a se ajunge la acea meteorologie globală și sigură în care să nu mai vorbim despre timpul probabil de mîine, ci despre timpul de peste o săptămînă sau din semestrul viitor.

Radioul este calea cea mai familiară prin care ne transmitem astăzi știrile de la un capăt la altul al Pămîntului. Aparatul de radio e azi prezent în ranița exploratorului ca și în laboratorul savantului. Radioul este unul din însemnele caracteristice ale civilizației noastre prezente și viitoare.

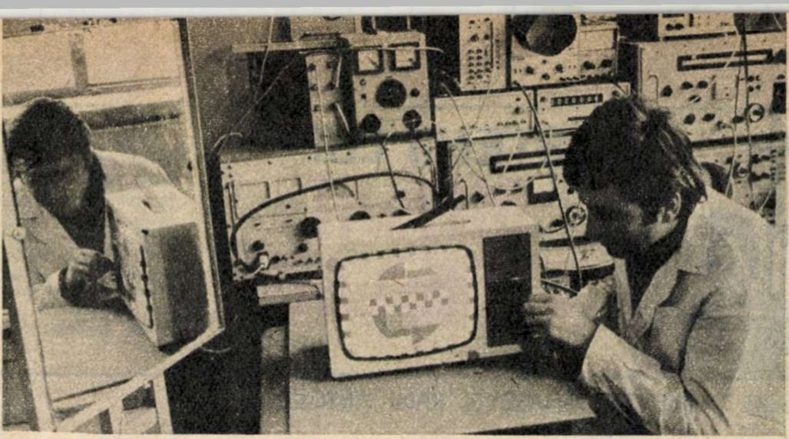
4

5. ...căreia un prestigios oficiu industrial din Spania i-a decernat cea mai rîvnită distincție: Trofeul calității.

6. Cu astfel de „urechi” ascultă Terra semnalele emise de sateliții meteo. Frații lor mai mari servesc radioastronomiei.

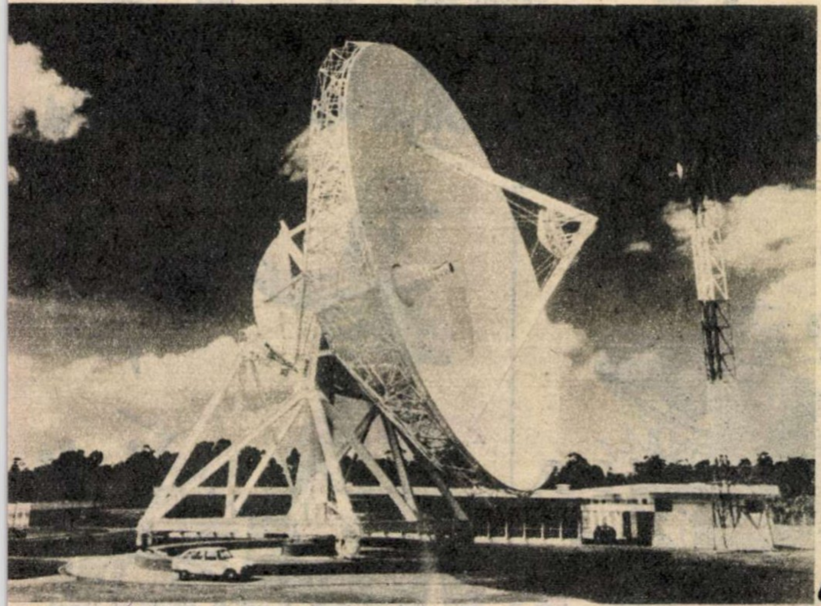
6

LA CUMPĂNA VEACURILOR...

Cînd a început în țara noastră cercetarea în domeniul radioelectronicii? Cele dintîi experiențe efectuate la noi în domeniul radioelectronicii se datorează unui savant puțin cunoscut astăzi: Emil Giurgea. El și-a luat doctoratul în fizică la Sorbona cu o teză privind influența cîmpurilor electrice asupra luminii – așa-numitul efect Kerr. Aceasta se întîmpla în anul 1912. Dar încă înainte de această dată Emil Giurgea efectuase o serie de experiențe privind măsurarea intensității undelor de radio. Giurgea este primul care înregistrează direct pe hîrtie fotografică semnale radio. Tot Emil Giurgea are meritul de a fi proiectat și realizat în țară primul emițător de mare putere, cu ajutorul căruia guvernul român a putut ține legătura prin radio cu aliații în timpul primului război mondial (1916–1918). Emisiunile postului de la București au putut fi recepționate la distanțe imense, un record fiind legătura București–Mogadiscio (Somalia), deci o legătură la 5 000 km! Nu era deloc puțin pentru acele timpuri.

Emil Giurgea, acest pionier al radiotehnicii românești, s-a preocupat de variate probleme științifice. Am avut ocazia să-l cunosc personal în anii '40, în laboratorul pe care, cu mijloace proprii, îl amenajase în locuința sa din comuna Roșu, de lîngă Capitala.

Preocupările sale au fost variate, mergînd de la organizarea unei rețele de radiocomunicații la noi în țară la probleme privind radioactivitatea apelor și la efectele biologice ale ultrasunetelor. Lipsa de interes a autorităților din acele timpuri a făcut ca cercetările sale să nu fie continuate decît mai tîrziu. Dar cercetările sale de pionierat marchează o dată în istoria științei

...ȘI ÎN ZILELE NOASTRE

În al doilea deceniu al secolului nostru, undeva, în apropiere de Broștenii bunicului lui Ion Creangă, un copil sărea gardurile prin grădinile oamenilor ca să ajungă mai repede la școală. Numele lui era Gheorghe Cartianu. Îl știa tot satul pentru că, împreună cu alți copii, scornise niște jocuri neobișnuite: în loc să bată mingea de cîrpă, construise biciclete de lemn, aruncătoare mecanice de săgeți și chiar un... avion de lemn!

Anii au trecut. Gheorghe Cartianu a urmat cursurile Politehnicii bucureștene paralel cu ale Facultății de matematică. Nu peste mult timp a devenit asistent, apoi profesor și șeful primei noastre catedre de radiocomunicații. Monografia sa „Modulația de frecvență” a fost tradusă în multe limbi de largă circulație.

Profesorul doctor docent Gheorghe Cartianu a fost membru corespondent al Academiei R.S. România.

Numeroase realizări inginerești de vîrf poartă semnătura lui. El a creat primul emițător cu modulație de frecvență din țara noastră, primul radioreleu proiectat și construit la noi, ceasoficarea metroului din București și alte instalații de valoare deosebită. La Institutul politehnic București, catedra de radiocomunicații, un colectiv condus de prof. Gh. Cartianu a pus la punct metode de dirijare a transportului în mină cu ajutorul unor stații de radio emisie-recepție. Același colectiv a fost distins cu un prestigios premiu pentru lucrările privind transmiterea prin radio a orei exacte.

CALCULATOARE ȘI ROBOȚI

Avem peste 70 de ani de gîndire proprie, originală în domeniul radioelectronicii. Astăzi specialiștii români din acest domeniu sînt cunoscuți pe plan mondial. Prof. Gh. Cartianu a funcționat ani de zile în conducerea revistei internaționale de specialitate „Electronic letters”; monografiile privind dispozitivele semiconductoare elaborate de prof. dr. ing. Dan Dascălu, de la Institutul politehnic București, sînt traduse în limba engleză; dr. ing. Marcel Profirescu, de la același institut, a primit medalia „Barckhausen” a Academiei de Științe din R.D.G. pentru cercetările sale în domeniul acelorași dispozitive. Alt specialist, dr. ing. Andrei Silard, a fost invitat să expună teoriile sale în domeniul electronicii în India. Și în acest domeniu de vîrf, specialiștii noștri se afirmă în mod plenar, dovedind o dată în plus marile capacități de creație științifică și tehnică specifice poporului nostru. E deosebit de îmbucurător să constatăm că specialiști ca prof. dr. ing. Adelaida Mateescu, decanul Facultății de electronică a Institutului politehnic din Capitală, face parte din conducerea unor organisme internaționale de specialitate.

În toate centrele universitare – îndeosebi la Timișoara, Cluj-Napoca și Iași, pentru a cita numai unele colective – se desfășoară o puternică activitate creatoare. La Timișoara s-au proiectat și construit calculatoare electronice de concepție proprie, deosebit de valoroase, cum ar fi CETA și MECIPT. Tot la Timișoara se construiesc roboți ca PETRICA – Proiect experimental timișorean de robot industrial pentru cercetare avansată –, capabil să aibă un comportament inteligent, avînd încorporate microprocesoare.

The President of Editorial Office
certifies that the firm
I.P.R.S. BANEASA
INTERNATIONAL TROPHY FOR QUALITY 1978
5

Să nu uităm nici cercetările deosebit de valoroase care se desfășoară în industria noastră electronică.

Ramurile electronicii în care se afirmă azi specialiștii noștri sînt foarte diverse: transmiterea informației, prelucrarea optică a imaginilor, tehnica măsurării, tehnica straturilor subțiri, noi dispozitive semiconductoare, teoria antenelor, fenomene termice în semiconductoare, electronica funcțională și cîte altele.

Nu e cu putință să insistăm asupra tuturor acestor direcții. Să luăm totuși un exemplu: tehnica prelucrărilor imaginii. Cu ajutorul sateliților meteorologici se obțin imagini prin studiul cărora institutele de specialitate determină timpul probabil. Aceste prognoze sînt deosebit de importante, în funcție de prevederile lor făcîndu-se planificarea în industrie, transporturi etc. Pe baza acestor calcule de prognoză se pot lua măsurile ce se impun. Dar imaginile obținute de la satelit nu au totdeauna claritatea dorită. Tehnica electronică permite diverse prelucrări, care conduc la imagini de mult mai bună calitate. Ele asigură prognoze mult mai apropiate de adevăr. Tehnici asemănătoare intervin și în domeniul medical, unde imaginile radiografice, de exemplu, pot fi mult ameliorate, permițînd o mai bună diagnosticare. Colectivele conduse la Timișoara de prof. dr. ing. Eugen Pop și la București de prof. dr. ing. Al. Spătaru s-au impus prin rezultatele obținute în această direcție.

Cei 70 de ani de radioelectronică românească reprezintă o temelie generoasă pentru dezvoltarea ei viitoare, în spiritul revoluției tehnico-științifice contemporane.

Cutezătorii

Redactor șef: MIHAI NEGULESCU; Secretar responsabil de redacție: OVIDIU ZOTTA

Redacția: Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon: 17 60 10. ADMINISTRAȚIA: Editura „Scînteia”. TIPARUL: C.P.C.S. ABONAMENTE: prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departament export-import presă P.O.B. 136—137-Telex: 11226 București.

Index 41633 12 pagini, 1,50 lei

OȘTENII LUI MIHAI VITEAZUL

După biruință, Mihai Viteazul cere oștenilor săi să îngrijească răniții, să îngroape morții și încredințat că pașa din cetatea Vidinului nu-i va mai călca și prăda țara, poruncește pregătirea de întoarcere spre casă! Înainte însă de a porni înapoi spre Dunăre, găsește răgazul să-i răsplătească pentru vitejia lor pe Gruia lui Novac și pe Dan Buzdugan cu cîte o fișie de moșie. Văzînd că lui Dan Buzdugan îi lipsește unul dintre grozavele lui buzdugane, îl povățuiește să-l caute, fiindcă un viteaz ca el fără cele două buzdugane e greu de închipuit. Așa se face că cei doi prieteni, Dan Buzdugan și Gruia lui Novac, pornesc din nou să caute buzduganul pierdut.

SCENARIUL: DUMITRU ALMAȘ DESENE: VALENTIN TĂNASE ȘI RADU VINTILESCU

7

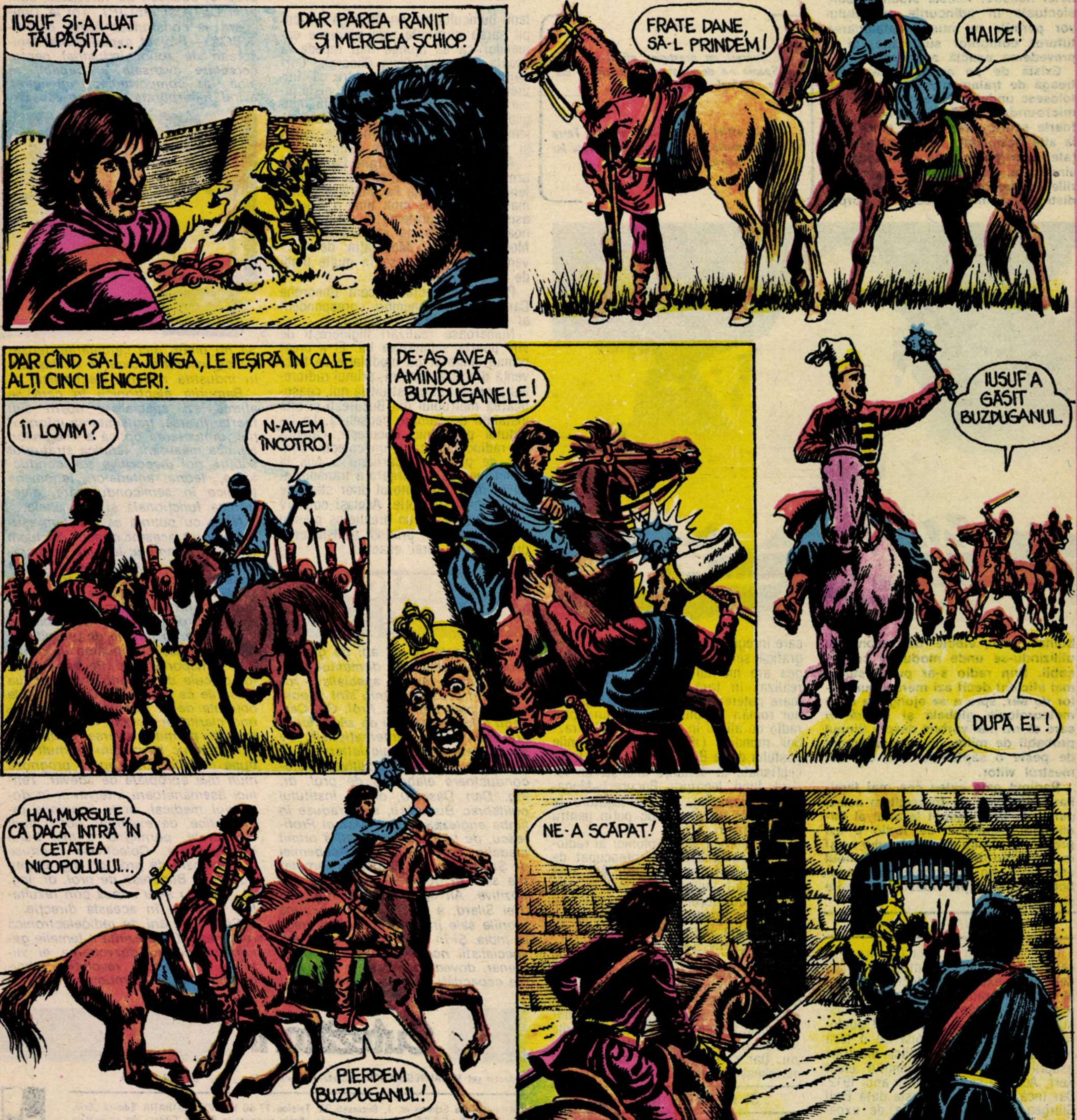
IUSUF ȘI-A LUAT TĂLPĂȘIȚA...
DAR PĂREA RĂNIT ȘI MERGEA ȘCHIOP.
FRATE DANE, SĂ-L PRINDEM!
HAIDE!
DAR CÎND SĂ-L AJUNGĂ, LE IEȘIRĂ ÎN CALE ALȚI CINCI IENICERI.
ÎI LOVIM?
N-AVEM ÎNCOTRO!
DE-AȘ AVEA AMÎNDOUĂ BUZDUGANELE!
IUSUF A GĂSIT BUZDUGANUL.
DUPĂ EL!
HAI, MURGULE, CĂ DACĂ INTRĂ ÎN CETATEA NICOPOLULUI...
PIERDEM BUZDUGANUL!
NE-A SCĂPAT!

(Va urma)

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

16
1983

JOI, 21 APRILIE,
ANUL XVII (NR. 811)

ÎN ACEST NUMĂR:

- „Semafor Cutezătorii"
- Mari personalități ale literaturii române: Delavrancea
- Un nou episod al romanului foileton „Prințesa din Șega"
- Fotbal

ROMÂNIE, ȚARĂ DE EROI
STATUL DEMOCRAȚIEI MUNCITOREȘTI, REVOLUȚIONARE

ROMÂNIE, ȚARĂ DE EROI

Muzica de DOINA MARIAN

Versurile de MIHAI NEGULESCU

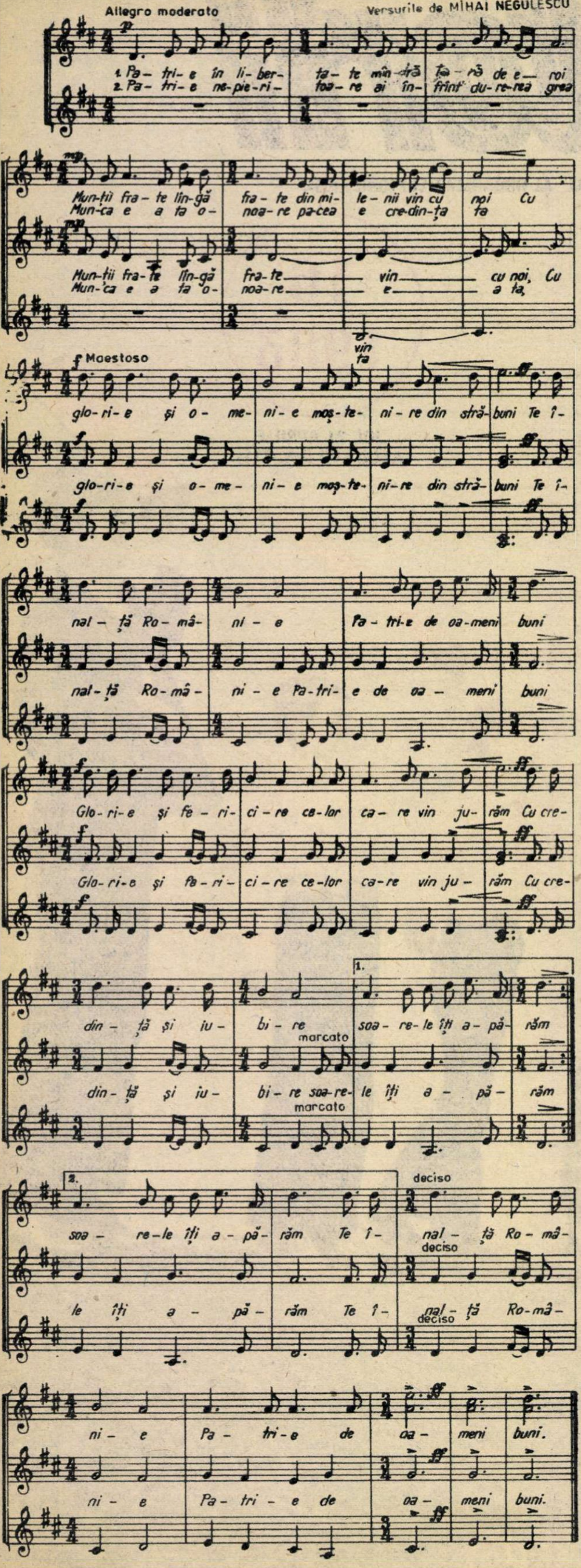
Allegro moderato
1. Pa-tri-e în li-ber-ta-te mîn-dră ța-ră de e-roi
2. Pa-tri-e ne-pie-ri-toa-re ai în-frînt du-re-rea grea
Mun-ții fra-te lin-gă fra-te din mi-le-nii vin cu noi Cu
Mun-ca e a ta o-noa-re pa-cea e cre-din-ța ta
Maestoso
glo-ri-e și o-me-ni-e moș-te-ni-re din stră-buni Te î-nal-ță Ro-mâ-ni-e Pa-tri-e de oa-meni buni
Glo-ri-e și fe-ri-ci-re ce-lor ca-re vin ju-răm Cu cre-din-ță și iu-bi-re soa-re-le îți a-pă-răm
marcato
soa-re-le îți a-pă-răm Te î-nal-ță Ro-mâ-ni-e Pa-tri-e de oa-meni buni.
deciso

ORIZONT POLITIC Cutezătorii

STATUL DEMOCRAȚIEI MUNCITOREȘTI, REVOLUȚIONARE

CINE NU A AUZIT VORBINDU-SE DESPRE STAT? Cine nu rostește zilnic sau aproape zilnic acest cuvînt? Și, mai cu seamă, cine nu intră zilnic în legătură directă cu statul? Iată, în ceea ce îi privește pe elevi, statul este cel ce organizează învățămîntul, asigură construirea de școli, dotarea lor cu tot ceea ce este necesar unei bune pregătiri, se îngrijește ca în fiecare școală să existe profesori la toate disciplinele, ca manualele să fie tipărite și difuzate la timp, ca întreaga activitate instructiv-educatică să se desfășoare în cele mai bune condiții. De fapt, pe toate planurile vieții economice și sociale din cadrul societății noastre activitatea este organizată de stat. Totuși ce este statul?

La începutul existenței sale, statul a fost un instrument de oprimare, de intimidare a maselor. Secole de-a rîndul el s-a bazat pe forța de constrîngere în folosul claselor stăpînitoare. Fiecărei orînduiri anterioare socialismului i-a corespuns un anumit tip de stat: sclavagist, feudal, burghez... Dar esența acestor tipuri de stat atît de diferite s-a dovedit a fi comună: în aparență, reprezentant oficial al societății; în realitate, susținător al intereselor celor avuți.

NOU, SUPERIOR, FUNDAMENTAL DEOSEBIT DE CELELALTE TIPURI CUNOSCUTE ÎN ISTORIE ESTE STATUL SOCIALIST. Reprezentant al intereselor tuturor oamenilor muncii, al întregului popor, statul socialist asigură cadrul social-politic în care se înfăptuiește participarea maselor, sub stindardul partidului comunist, la conducerea societății, se realizează împlinirea și afirmarea deplină a personalității umane.

La 23 August 1944, cînd în România a triumfat revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, aparatul de stat era în mîinile celor două clase stăpînitoare în țară: burghezia și moșierimea. Deci statul reprezenta pe de o parte interesele proprietarilor fabricilor și finanțelor, iar pe de altă parte pe cele ale marilor proprietari ai pămînturilor. Desigur, consolidarea statului român s-a înfăptuit în cadrul unui proces îndelungat, incorporînd numeroase momente de vibrant patriotism ce vor rămîne înscrise pentru totdeauna în istoria țării. După înfăptuirea Unirii Principatelor, la 24 Ianuarie 1859, principala problemă ce-și aștepta soluționarea a constituit-o formarea unui singur stat. Mai întîi s-a unit armata, s-a organizat un sin-

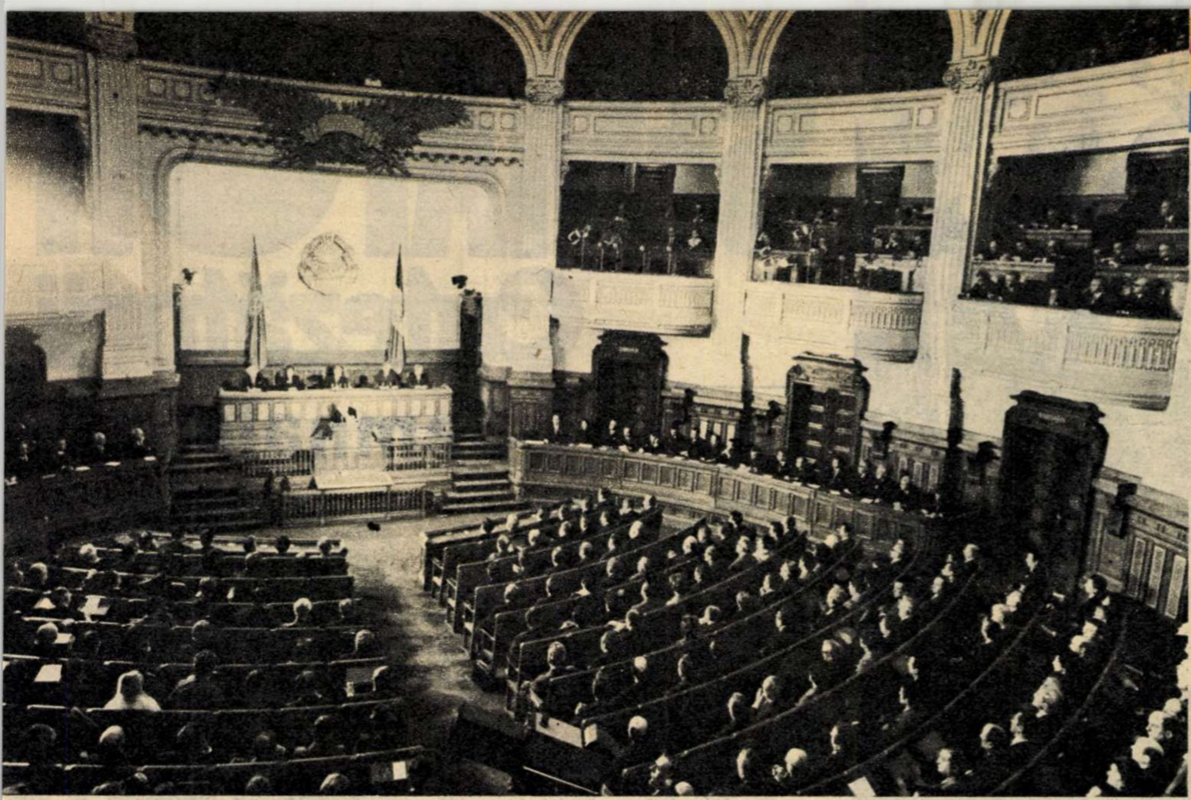

„Statul, organele sale supreme legislative și executive reprezintă puterea supremă în societatea noastră socialistă. Legile țării și deciziile, în conformitate cu legea, ale organelor de stat sînt obligatorii pentru toți cetățenii țării".

NICOLAE CEAUȘESCU

gur stat major, s-a înființat un singur minister de război. Apoi s-a unificat cursul leului – moneda națională –, s-a constituit un singur parlament, denumit Adunarea Națională, a fost format un guvern unic. Treptat, statul național român a devenit o realitate. Anul 1877 a înscris o nouă pagină de glorie în istoria patriei: cucerirea independenței de stat a României. Iar la 1 Decembrie 1918, prin voința poporului, care a ridicat pe o nouă treaptă, superioară, comunitatea închegată de-a lungul veacurilor între toate provinciile românești, s-a desăvîrșit statul național unitar român. Numeroase reforme economice și politice înfăptuite în cursul acestui proces pozitiv au lovit în forțele reacționare și au răspuns unora dintre deziderațele maselor populare. Puterea de stat, însă, a rămas a burgheziei și a moșierimii.

În zorii noii epoci istorice, după victoria insurecției de la 23 August 1944, clasa muncitoare, în alianță cu țărănimea și intelectualitatea progresistă, sub conducerea partidului comunist, a intensificat lupta pentru DEMOCRATIZAREA APARATULUI DE STAT, PENTRU CUCERIREA PUTERII POLITICE. Istoria poporului român nu mai cunoscuse pînă atunci o atît de puternică efervescență revoluționară. Era, cum bine se știe, o perioadă de mari prefaceri. Se dărîmau vechile citadele ale sistemului social-politic al claselor exploatatoare supus asaltului maselor populare conduse de partidul comunist. S-a trecut la aplicarea reformei agrare, au fost ocupate primăriile și prefecturile, au fost numiți primari și prefecți democrați, s-a acționat cu fermitate pentru îndepărtarea elementelor fasciste și reacționare din aparatul de stat. La 6 martie 1945, odată cu instaurarea guvernului condus de dr. Petru Groza, lupta pentru democratizarea aparatului de stat a intrat într-o fază nouă, superioară. Un important pas înainte a fost consemnat la 19 noiembrie 1946, cînd alegerile parlamentare, soldate cu victoria Blocului Partidelor Democrate, în cadrul căruia rolul principal îl avea partidul comunist, au deschis calea transformării statului într-un instrument al puterii poporului. Nu peste mult timp, la 30 Decembrie 1947, proclamarea Republicii a consfințit deplina cucerire a puterii de stat de către clasa muncitoare, în frunte cu partidul ei comunist.

DUPĂ CUCERIREA PUTERII POLITICE, ÎN CADRUL STATULUI SE PRODUC AMPLE PREFACERI ÎNNOITOARE, PE MĂSURĂ CE AU LOC PERFECȚIONĂRI ÎN VIAȚA SOCIETĂȚII SOCIALISTE. Această teză, pe care tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, secretarul general al partidului, a elaborat-o pe baza realităților din țara noastră, a deschis la rîndul ei calea unor importante transformări revoluționare atît în conținutul activității statului, cît și în formele ei de manifestare.

Cucerirea puterii politice de către clasa muncitoare, în frunte cu partidul comunist, măturarea claselor exploatatoare de pe scena istoriei României au asigurat condiții pentru crearea unui stat nou, fundamental deosebit de cel burghezo-moșieresc. Parlamentul, for care aprobă legile țării, și-a schimbat nu numai numele, devenind Marea Adunare Națională, ci și structura, **reunindu-i pe reprezentanții muncitorilor, țăranilor și intelectualilor, fără deosebire de naționalitate.** Fostele primării au devenit sfaturi populare, apoi consilii populare, reprezentînd puterea poporului pe plan local. O serie de reforme cu caracter revoluționar au asigurat un nou conținut al activității organelor de ordine, justiției și procuraturii. Au fost statornicite legături puternice între armată și popor, între toate organele de stat și popor. Tuturor cetățenilor țării, fără deosebire de naționalitate, li s-a deschis calea spre instituțiile de învățămînt și cultură.

DAR CEA MAI PROFUNDĂ ÎNNOIRE A STRUCTURII ORGANELOR ȘI APARATULUI DE STAT, A CONȚINUTULUI ACTIVITĂȚII STATULUI ÎN ANSAMBLUL SĂU S-A PRODUS DUPĂ CONGRESUL AL IX-LEA AL PARTIDULUI. Treptat au fost adoptate măsuri dintre cele mai eficiente pentru ca statul socialist să devină un mecanism din ce în ce mai organic integrat în viața societății, pentru o mai bună organizare a aparatului de stat, pentru creșterea răspunderii lucrătorilor din acest aparat. Ca un corolar al tuturor acestor măsuri, A FOST INSTITUITĂ FUNCȚIA DE PREȘEDINTE AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA. ÎN ACEASTĂ FUNCȚIE, REPREZENTÎND CEA MAI ÎNALTĂ RĂSPUNDERE ÎN STAT, A FOST ÎNVESTIT DE CĂTRE MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ, PRIN VOINȚA ÎNTREGULUI POPOR, SECRETARUL GENERAL AL PARTIDULUI, TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU.

Azi, întregul nostru popor, strîns unit în jurul partidului, al tovarășului Nicolae Ceaușescu, deține puterea în stat și participă efectiv la realizarea ei. Statul organizează activitatea economică și științifică, învățămîntul și cultura, instituțiile sanitare, asigură ordinea în cadrul societății, precum și buna organizare a administrației. Marea Adunare Națională, Consiliul de Stat, consiliile populare, guvernul, instituțiile administrației constituie sistemul organelor statului socialist, al unui stat ce exprimă dreptul suveran al poporului de a fi stăpîn pe destinele sale și asigură participarea activă a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, la întreaga viață politică, economică și social-culturală a țării.

ROLUL CONDUCĂTOR ÎN CADRUL SOCIETĂȚII NOASTRE ÎL ARE PARTIDUL COMUNIST. El este nucleul vital al întregii noastre națiuni socialiste. El emană energia ce pune în mișcare forța creatoare a poporului. În Raportul prezentat la Conferința Națională a P.C.R., în decembrie 1982, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că **„Partidului îi revine misiunea de a acționa permanent pentru perfecționarea și creșterea rolului statului, al tuturor organismelor democratice în toate sectoarele de activitate".**

Sublinierea făcută de secretarul general al partidului evidențiază faptul că, în societatea noastră, statul este privit în strînsă legătură cu organismele democratice. Dealtfel, măsurile adoptate după cel de-al IX-lea Congres al partidului în vederea creșterii rolului statului în societate sînt menite, în totalitatea lor, să asigure o largă participare a maselor la conducerea statului, stimularea inițiativelor cetățenești, activizarea politică a tuturor oamenilor muncii. ÎN PROCESUL ACESTEI CONSTRUCȚII ISTORICE A FOST CREAT STATUL DEMOCRAȚIEI MUNCITOREȘTI, REVOLUȚIONARE – statul nostru de azi, care asigură tuturor oamenilor muncii largi drepturi și libertăți în toate domeniile vieții economico-sociale din patria noastră, dăruind tinerelor generații o țară minunată și un viitor strălucit, în care își pot realiza cele mai cutezătoare și nobile idealuri.

ANDREI BUZOIANU

SEMAFOR
Cutezătorii
Semnalează

COPIII DE PE VALEA BISTRIȚEI

Nu i se pare nimănui curios cînd, aflîndu-se într-un sat, într-o comună, deși necunoscut, este salutat fără ezitare de oameni, de copii. Obiceiul acesta de bunăcuviință, de prietenie și ospitalitate ne-a întîmpinat și pe noi la Lechința, ca și la Susenii Bîrgăului, două sate despărțite de cîțiva kilometri buni, prin care am trecut.

Veseli, mîndri de rezultatele obținute – sînt membrii unor unități fără corigenți, fără repetenți – noii noștri prieteni s-au arătat deosebit de bucuroși să ne vorbească despre ei, despre comună, despre părinții lor.

– Ce am făcut în vacanță? Am mers la prisacă, în Valea Cioară, la mătușile Teodora și Ioana, am mai avut unele treburi și pe acasă... ne-au răspuns pionierii din Susenii Bîrgăului.

Am aflat povestea cu prisaca: la poalele Călimanului, într-o minunată poiană, în primăvara trecută a fost adus un roi sălbatic de albine, căruia copiii i-au construit un stup. Au învățat să facă și ramele și curînd și-au amenajat un adevărat atelier de tîmplărie pentru albinărit. Stupii s-au înmulțit, iar acum în Valea Cioară mii de albine adună dulceața florilor pentru harnicii și pricepuții pionieri, care își folosesc o bună parte din timpul liber pentru această frumoasă și rodnică îndeletnicire.

Mai aminteau, prietenii noștri, despre mătușile Teodora și Ioana. Și aici există o mică poveste, care a început atunci cînd mătușa Ioana a căzut de pe scară, în timp ce culegea fructe. Copiii i-au sărit în ajutor, au chemat medicul, au îngrijit-o. Dar nu numai atît. Fiind toamnă, i-au fost de mare ajutor în gospodărie: au cules și depozitat merele, au tăiat și stivuit lemnele, au săpat grădina pentru recolta viitoare. Așa că mătușa Ioana s-a însănătoșit, fiind acum la fel de veselă și energică (are 82 de ani), cum era și înainte.

Treburi pe acasă? Întotdeauna se găsesc! Dar Vasilică Rus e de părere că le poți face chiar și pe cele mai... speciale. Cum ar fi mulsul vacilor. El a ajuns chiar un mic specialist. Ca și în pregătirea mesei. Deși recunoaște priceperea fetelor, nu se dă bătut. „Vreau să fiu un bun gospodar"! ne-a răspuns el cînd l-am întrebat despre gîndurile de viitor.

La Lechința însă, după felul cum pionierii au grijă de frații lor mai mici, s-ar părea că peste cîțiva ani vom întîlni aici numai pedagogi. Jucăriile copiilor de la grădiniță par mereu noi pentru că pionierii le repară. Cîntecele și jocurile cele mai antrenante pionierii îi învață. Excursiile la pădure tot împreună sînt organizate...

Și cu toate acestea, copiii din Lechința nu vor să devină, cu toții, pedagogi. Dar să se poarte asemenea lor, da!

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

În holul Cinematografului „Scala" din Capitală a fost deschisă expoziția republicană a celei de-a XIII-a ediții, 1982, a Expedițiilor „Cutezătorii". Vizitatorii au astfel prilejul să cunoască diverse aspecte din expedițiile echipajelor distinse cu trofee atît din panourile cu fotografii și date, cît și din jurnalele de bord în care aventurile acestora, desfășurate pe cărările patriei în vara anului trecut, sînt amănunțit descrise și ilustrate.

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

aşa da!

Fără comentariu

„Stimată tovarăşă directoare,
Vă rog să evidenţiaţi pe copiii care au strîns în jurul blocului nostru hîrtiile şi obiectele aruncate de către cei neatenţi. Dacă puteţi, aş dori să apară la panoul de onoare următorii pionieri: Carmen Stan, Patricia Nicolae, clasa a III-a; Andreea Nicolae, clasa a III-a; Liliana Ioniţă, Claudia Ilie. Cu mulţumiri, Florica Moise, bl. A-II, Drumul Taberei".

P.S. Despre această scrisoare, primită de către direcţiunea Şcolii generale nr. 121, Bucureşti, ne-a informat, de curînd, Claudia Ciobanu, pionieră membră a subredacţiei de la Casa pionierilor şi şoimilor patriei din sectorul 6 al Capitalei.

PAGINI REALIZATE
DE E. MĂNESCU
FOTO: G. PREPELIŢĂ

Oaspetele

Neliniştea care se instaurase în clasa a opta B era pe deplin justificată: fuseseră anunţaţi că îl vor avea coleg pe Lucian Şuţu! „Cel mai neastîmpărat", „Cel mai obraznic", „Cel mai..." din şcoala lor. Toate deci cu „cel mai", dar în sensul, foarte clar, negativ. Mutarea lui de acum era şi ea „disciplinară". De aceea, viitorii colegi, membri ai unei clase fruntaşe pe şcoală la învăţătură şi disciplină (Şc. gen. nr. 1, Bistriţa), nu se puteau arăta nicidecum bucuroşi de vestea aflată. „Cum să ne purtăm cu el?" se întrebau cu toţii.

– Să-i punem în vedere, încă de la început, că la noi nu-i merge să facă pe bufonul, cum obişnuieşte, să se ia la harţă din orice, să nu înveţe, se arătase categorică Monica Someşan.

– Eu zic să aşteptăm mai întîi! o contrazise un băiat. Să nu sărim cu gura pe el de la început. La prima abatere însă... Şi probabil că n-o să avem de aşteptat prea mult, încheiase el sceptic.

Cu toţii căzuseră de acord, în cele din urmă, că are dreptate. Noul coleg îşi făcu apariţia!

Trecu o zi, trecură două, trei. În clasa a opta B totul era ca şi pînă acum, deşi într-una dintre bănci, lîngă Marilena, acum şedea Lucian. Nu prea înalt, cu păr negru bogat şi privire inteligentă, el părea că-i acolo dintotdeauna, iar colegii, care se temuseră că din moment în moment se putea întîmpla ceva neplăcut în comportarea băiatului, constatară că nimic deosebit nu se petrecu.

O fată mai curioasă nu s-a putut abţine şi, într-o zi, îl întrebă „între patru ochi" pe Lucian:

– Spune, Lucian, cum ai reuşit să te schimbi aşa, dintr-o dată şi fără ajutorul nimănui? E vorba de un autotest al voinţei?

– Greşeşti, i-a răspuns Lucian. N-a fost nici un autotest, nu m-am schimbat dintr-o dată şi am avut şi ajutorul vostru!

– Nu înţeleg...

Lucian a zîmbit larg, fără să-i răspundă colegei. Ce era să-i explice? Că l-a impresionat primirea firească, colegială a fetelor şi băieţilor? Că s-a simţit dator să n-o „deranjeze" pe Marilena, cea mai bună elevă din clasă care l-a invitat să stea cu ea în bancă? Că nici măcar o clipă nu s-a simţit un oaspete nedorit? Că a fost ajutat să-şi depăşească lipsurile şi rămînerile în urmă în modul cel mai colegial, fără a se face un caz din lucrul acesta?

Da, poate că ar fi trebuit să-i spună toate acestea.

aşa nu!

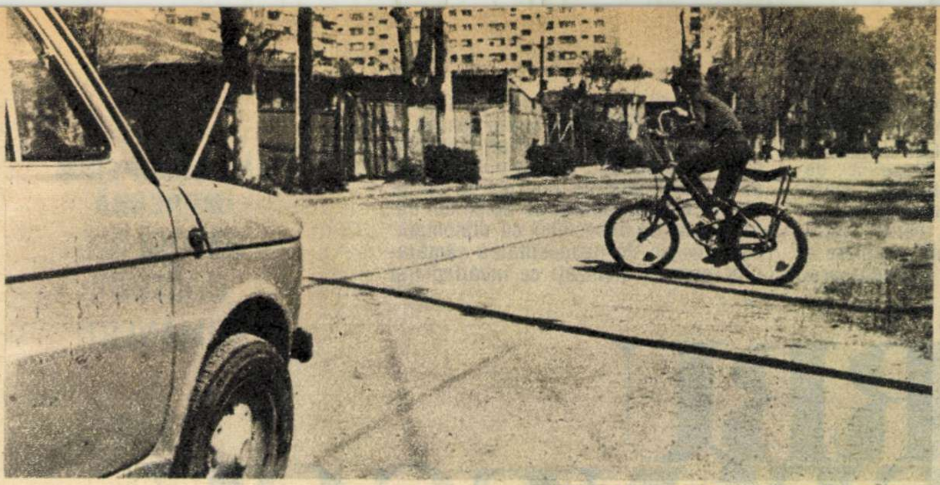

Feriţi-vă de astfel de traversări cu bicicleta fără asigurare şi fără semnalizare! Ele ar putea avea urmări nebănuit de grave!

Opt cornuri... amare

Pentru „marea lovitură" de la... miezul zilei, dată chioşcului alimentar din curtea şcolii (Şc. gen. nr. 2, Bistriţa), ideea a venit pe loc: puţină „pricepere" şi gemuleţul, în spatele căruia de obicei era vînzătoarea, se putea deplasa lăsînd cale liberă. Ei, da, simplu, dar... Că parcă totuşi...

– Asta e! De ce n-o fi nimeni aici? E vremea de-o „gustare"! – se arătă hotărît Emil.

Ceilalţi se uitară la el fără a-l contrazice. Emil încercă lacătul. Era încuiat.

– Să încercăm gemuleţul... sugeră Dinu.

– Da, da... făcu Emil şi se îndreptă hotărît înspre partea cealaltă a chioşcului. Cîţi sîntem? întrebă el după ce forţase geamul care cedase spărgîndu-se.

– Opt!

– Bine. Deci opt cornuri!

– Aş vrea şi nişte bomboane, „îndrăzni" o fată.

– Doar nu crezi că m-am făcut chiar vînzător! o repezi celălalt. Şi-apoi, nici nu ajung pînă la ele...

Mulţumiţi, şi nu prea, de „cumpărăturile" făcute se duseră în clasele lor, avînd grijă să păstreze „taina".

Următoarea recreaţie, zarvă mare, agitaţie în toată curtea. Se aflase că fusese spart chioşcul. După unii, paguba se ridica la cîteva sute de lei.

Foarte necăjită, tovarăşa directoare discuta cu vînzătoarea. Pe aproape, fără să-şi vorbească, dar cu adevărat speriaţi, se aflau şi cei opt „viteji".

– Ce ne facem? îndrăzni Emil.

Gabriela începu să plîngă.

– Mai bine să spunem adevărul...

•

Adevărul a fost spus! Un adevăr amar, mărturisit şi în faţa detaşamentului, în careul unităţii. Privirile pline de reproş ale colegilor, cuvintele lor aspre nu vor fi uşor uitate de cei opt copii. Aşa cum nu vor uita niciodată că un astfel de gest necugetat, o asemena „joacă" regretabilă pot avea repercusiuni grave.

BĂTĂUŞUL

...Claudiţa Voinea din municipiul Giurgiu ne-a transmis un S.O.S.: în clasa în care învaţă (clasa a VII-a) are un coleg viteaz, nevoie mare... Adversarele lui preferate sînt fetele. În recreaţii le stropşeşte cu vorbe urîte şi le îmbrînceşte, le mai trage şi cîte o palmă, „depinde cît e de nervos în acele momente", comentează cu o ironie melancolică semnatara noastră. Aflăm, tot de la Claudiţa, că acest băiat este un nou-venit în clasa respectivă. Doar că această clasă are un colectiv unit, cu elevi în majoritatea lor disciplinaţi. Motiv foarte important care ne face să credem că noul coleg va reuşi, îndeosebi cu ajutorul opiniei colective „băieţeşti", să-şi risipească neştiinţa în privinţa „celor şapte ani de-acasă".

Această spectaculoasă săritură „la garduri" a fost surprinsă în momentul în care autorul ei tocmai părăsea curtea şcolii. Dar nu cum o fac de obicei toţi copiii, ci într-un mod „original" — nu lipsit de pericole — escaladînd gardul metalic al şcolii.

SĂ DESCOPERIM ÎMPREUNĂ
VALORI ALE CULTURII ROMÂNEȘTI

BARBU ȘTEFĂNESCU DELAVRANCEA

În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, literatura română își înălțase coloanele cele mai trainice. Lirismului profund și meditației filozofice de adînci semnificații a ultimului mare romantic din literatura universală care a fost Mihai Eminescu, vervei narative, cu bogatele implicații populare a moldoveanului Creangă, necruțătoarei șfichiuiri satirice a societății burgheze din opera munteanului Caragiale, spiritului critic lucid al lui Titu Maiorescu – întîiul critic român modern – se adăuga, venind din Ardeal și întregind fericit peisajul literaturii române, grava privire moralizatoare, aruncată asupra lumii de Ioan Slavici, cel ce aducea în creația sa, pe lîngă o concepție etică sănătoasă, imaginea veridică, plină de realism și dramatism a satului transilvănean, în momentul pătrunderii relațiilor capitaliste peste străvechile sale rînduieli patriarhale. Cînd aceștia erau în culmea gloriei lor artistice, o generație nouă își făcea apariția, deschizînd alte perspective literaturii naționale. Macedonski, Coșbuc, Vlahuță, Șt.O. Iosif și Delavrancea.

Personalitatea atît de complexă și de variată a lui Delavrancea, care a fost un ilustru orator, avocat și om politic, un gazetar temut, un mare prozator și dramaturg, un poet uitat, un remarcabil teoretician al literaturii și artei, a marcat puternic spiritualitatea românească de la sfîrșitul secolului al XIX-lea și primele două decenii ale veacului al XX-lea.

Delavrancea a fost un om al epocii sale, un luptător care a înrîurit pozitiv istoria neamului său, un scriitor cetățean, un mare artist al cuvîntului care ne-a lăsat, în tirada testamentară a lui Ștefan cel Mare din piesa **Apus de soare,** una din cele mai înălțătoare pagini ale literaturii române, pagină demnă de a fi învățată pe de rost de fiecare tînăr, de fiecare român și respectată ca un legămînt: ...„Țineți minte cuvintele lui Ștefan, care v-a fost baci pînă la adînci bătrînețe... că Moldova n-a fost a strămoșilor mei, n-a fost a mea și nu e a voastră, ci a urmașilor voștri ș-a urmașilor urmașilor voștri în veacul vecilor..."

Delavrancea a fost un om al celor mulți și obidiți, al epocii sale, în măsura în care îi condamna relele și micimile, meschinăriile morale și puținătatea idealurilor celor de la putere. Suflet zbuciumat, nemulțumit, spirit lucid și critic, el schițează într-o scrisoare către Elena Miller Verghig unul dintre cele mai cutremurătoare tablouri ale vremii sale: „Trăiesc într-un secol eminamente al luptei, al muncii de bivol, al muncii pe brînci – și într-o țară în care ca să fii băgat în seamă se cer atîtea forme, atît ipsos, foiță, pudră și mănuși, atîtea etichete pentru a-ți ascunde dobitocia în cele mai multe cazuri decît spre a-ți da pe față procopseala, încît drept vorbind, m-am gîndit de atîtea ori că-mi trebuie și mie nițel suliman strein pentru a trece hora mîniei de care sînt plin pînă la beregată... Mă uit cu durere la atîta frămîntare de poltroni și șarlatani și mă înspăimînt de aplombul caracteristic al imbecililor cu diplomații, mă crucesc de neonestitatea cămătarilor pretinși civilizați ce învățînd trei buchi pe băncile școalei cred că acolo se închide lumina timpului și cu o îndîrjire de cîini se amestecă în toate: de la puterea judiciară pînă la puterea administrativă, de la politică pînă la catedră, de la senat pînă la cameră. Mișună zăpăciți trîntorii și animalele cu chip omenesc". Spiritul acesta realist, critic și revoltat a veștejit lumea unor astfel de oameni în articolele publicate în ziarele: **România liberă, Drepturile omului, Epoca, Românul, Democrația,** în unele schițe și nuvele din volumele: **Sultănica** (1885), **Trubadurul** (1887), **Paraziții** (1893), **Între vis și viață** (1893), în comedia **Hagi Tudose** (1903).

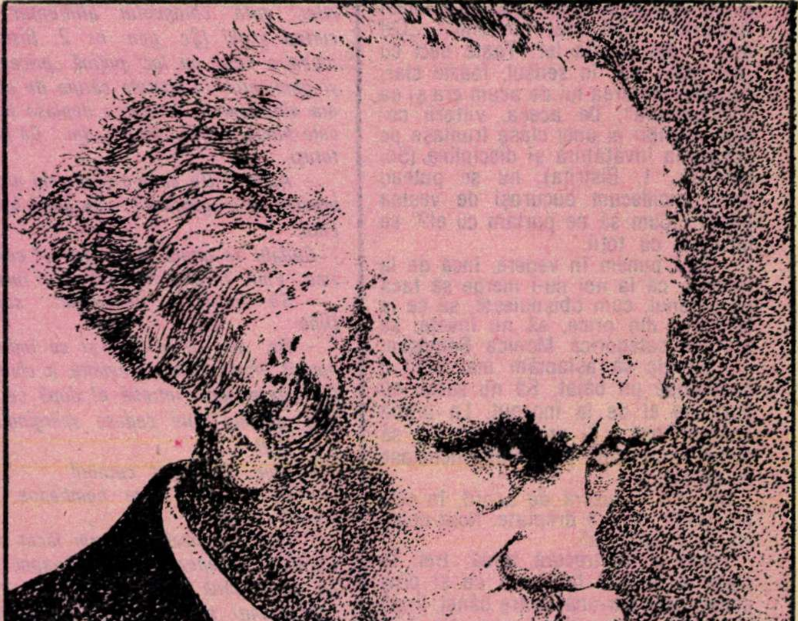

1

2

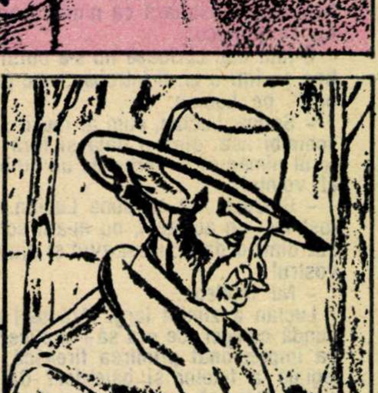

3

1. **Delavrancea — 1917.**
2. **Portretul scriitorului — 1885.**
3. **Portret de Iser — 1913.**
4. **Alexandru Vlahuță și marele său prieten Delavrancea.**

Delavrancea a fost mereu solidar cu cei mulți și obidiți. El n-a uitat niciodată obîrșia sa socială și de aceea a luptat necontenit pentru cauza poporului său.

S-a născut la 11 aprilie 1858 într-unul din cartierele mărginașe ale Bucureștiului, în Delea-Nouă, fiind al nouălea copil al lui Ștefan Tudorică-Albu. Tatăl său, om harnic și răzbătător, era căruțaș de cereale pe drumurile Bărăganului către porturile de la Dunăre. Venise din Vrancea în județul Ilfov pe moșia Sohatu, unde s-a căsătorit cu Ina, cu care se stabilește apoi în Capitală, în Bariera Vergului. Anii și lumea acestor căruțași de grîne vor fi nu o dată evocați de Delavrancea cu admirație și căldură.

„De la streaja Vergului pînă la Biserica Delea-Nouă, un nor de praf galben se ridică de la pămînt, mînat ca într-o albie printre casele și grădinile șoselei nepietruite.

Grînarii se întorc de la sate, de la mori și porturi. Unii încărcați cu vîrf pin' la cercul coviltirului, alții cu căruțele goale și cu mohor proaspăt în codirle. Bicele pocnesc pe deasupra naintașilor; caii voinici și aprinși joacă în hamuri și nichează, mirosindu-și din depărtare grajdurile. Tinerii, rumeni și nădușiți, cu zăbunele și cu cămășile dăschiate, cu hamurile pe după gît, călări pe roata din stînga, dau chiote în goana cailor; iar dacă căruța le e greu încărcată și roatele abia li se mai învîrtesc în osii, ei cîntă prelung **Mumă dragă, mumă, Dine, Dine, Constantine**, or **Ghiță, Ghiță, Cătănuță,** bătînd cu călcîiele goale în pîntecele cailor".

Urmează clasele primare la mai

MICRODOCUMENTAR

Debutul

Delavrancea a intrat în arena litera
rii noastre ca poet. Prima sa poezie,
titulată **Stanțe,** i-a apărut în ziarul „
mânia liberă", la 9 iunie 1877, semn
Barbu. Cu același nume va semna și
lumul de versuri **Poiana lungă — an**
tiri de Barbu, editat de tipografia
xandru Grecescu din București, în a
1878. Va mai semna apoi, cu pseud
mul Argus, o rubrică permanentă de
zaguri, în același ziar la care a debu
Abia în anul 1884 își va lua numele
rar de Barbu Delavrancea, pe care i-l
sim pe copertele volumelor **Sultăn**
(1885) și **Trubadurul** (1887).

Dramaturgul

Trilogia lui Delavrancea — „Apus
soare", Viforul" și „Luceafărul" — a întru
elogiile tuturor cronicarilor și admira
unanimă a spectatorilor, neexistînd, d
lungul timpului, nici măcar un sin
glas de discordanță. „Apus de soare"

„Apus de soare”, cu G. Calboreanu în rolul principal.

„Viforul” au fost puse în scenă la Teatrul Naţional din Bucureşti, în anul 1909 (2 februarie şi 26 noiembrie). „Luceafărul” a avut premiera la 8 decembrie 1910: Principalele roluri, din toate aceste piese, au fost deţinute de marii actori ai timpului: C. Nottara, Petre Liciu, I. Manolescu, I. Brezeanu, I. Livescu, Tina Barbu şi Marioara Voiculescu. Pentru „Apus de soare” şi „Viforul”, Delavrancea a primit, la 14 mai 1901, premiul „Năsturel”, decernat de Academia Română.

Portretul scriitorului

În revista „Vieaţa”, din 2 ianuarie 1894, Alexandru Vlahuţă face un portret al lui Delavrancea, scriind, între altele:

„Delavrancea putea fi pictor mare, cum e scriitor şi orator mare. Temperament aprins, inimă largă, suflet generos şi entuziast, întotdeauna mi-a făcut impresia unui erou pe care nimic n-ar putea să-l îngenunche. Are un cult, o adevărată evlavie, pentru popor, şi nimeni n-ar înţelege mai bine ca el sufletul şi adîncimea cîntecelor şi legendelor bătrîneşti... Delavrancea îşi plimbă degetele pe claviatura limbii cu o agilitate de adevărat maestru. Stilul lui e variat, impetuos şi încărcat de imagini ca însăşi viaţa noastră, pe care Delavrancea a ştiut s-o observe şi s-o zugrăvească cu o neîntrecută putere de sugestie în frumoasele şi nepieritoarele lui opere. E cel mai iubit şi mai admirat dintre scriitorii noştri”.

Academicianul

În şedinţa de la 19 mai 1912, Academia Română l-a ales pe Delavrancea ca membru activ. Un an mai tîrziu — la 22 mai 1913 — noul ales îşi citeşte la Academie discursul de recepţie, „Primul discurs literar de mare răsunet al scriitorului” — cum îl va socoti presa noastră. Intitulat **Estetica poeziei populare**, acest discurs elogiază geniul creatorilor de astfel de poezie, spunînd: „Multe putem învăţa din rapsodiile populare; atîrnă de cum le-am ascultat şi de cum le-am citit, dacă le-am ascultat şi le-am citit vreodată. Muza populară a fost o ţărancă şuie, cu ochii vii, strînsă în bete cu vîlnic, sănătoasă, harnică şi cu miresme de turtă caldă; nici pe departe nu se aseamănă cu muza alcovului, cu ochii galeşi, cu rochiile de mătase străvezie, bolnăvicioasă, leneşă şi cu parfum ameţitor. Una e acţiune, cealaltă reverie. Şi recunosc că visătorii din alcoave nu pot pricepe ce spun cîmpiile, plaiurile şi munţii noştri...”

Omagiu

Printre marii fruntaşi ai culturii noastre naţionale care l-au omagiat, de-a lungul anilor, pe Delavrancea, s-a aflat şi Mihail Sadoveanu. În volumul său **Mărturisiri**, acesta reproduce un articol publicat în anul 1927, în care spune, printre altele:

„Mărturisesc pentru marele Delavrancea toată admiraţia ce se cuvine unuia dintre cei mai străluciţi artişti ce am avut şi toată dragostea la care a avut dreptul unul dintre cei mai buni oameni pe care i-am cunoscut în viaţă... După o lungă pauză, consacrată politicii, în care a înregistrat succese, artistul apare iarăşi ca un mentor, stîrnind zarvă şi cunoscînd o nouă celebritate. La începutul primului deceniu al acestui veac ne dă frumoasa lui trilogie: „Apus de soare”, „Viforul” şi „Luceafărul”. S-a produs în opinia publică o senzaţie şi o mişcare pe care n-o provoacă decît operele mari... Eu mă simţesc întotdeauna înfiorat cînd le văd ori le citesc, pentru că de la un capăt la altul sînt străbătute nu numai de acea lumină de artă care-i era proprie lui Delavrancea, ci mai ales fiindcă pulsează de o dragoste nemărginită pentru trecutul nostru şi pentru acest tragic pămînt...”

Semne comemorative

Două busturi ale lui Delavrancea, sculptate de Cornel Medrea. Unul dintre ele se află la Şosea, iar celălalt la Biblioteca Academiei.

Mai sînt în ţară alte două busturi ale lui Delavrancea — la Oradea şi la Bîrlad. Opere ale sculptorului Vl. Florea, aceste semne comemorative au fost inaugurate în anii 1934 (Oradea) şi 1957 (Bîrlad).

ION MUNTEANU

4 multe şcoli din Bucureşti. In clasa a VI-a va învăţa cu Ion Vuticescu, pedagogul retrograd şi ridicol, care va fi prototipul personajului din nuvela sa **Domnul Vucea.** Domnul Vucea îi punea pe copii să slugărească şi îi bătea straşnic: „Nu învăţa nimeni nimic... Domnul Vucea ne lua pe rînd. După el mergeau cei trei generali: unul cu nuiaua, altul cu linia şi cel mai înfiorător, cu linia în patru muchi”.

In 1869, după un trimestru la Liceul „Gh. Lazăr” se înscrie la Liceul „Sf. Sava” unde primeşte o bursă. Aici are profesori de seamă ca August Treboniu Laurian, Anghel Demetriescu. Atmosfera internatului o va descrie în **Bursierul.** În 1877, absolvind liceul, se înscrie la Facultatea de Drept din Bucureşti, lucrînd, totodată, şi în redacţia ziarului **România liberă.**

In 1882, la terminarea studiilor în ţară, obţine o bursă la Paris unde va sta doi ani, audiind cursuri de drept şi filozofie, arătîndu-se foarte procupat de viaţa culturală şi artistică a marii metropole. În 1884 se întoarce în Bucureşti, fără a-şi fi susţinut doctoratul, şi se va căsători cu Marga Lupaşcu, în 1887. Îşi va lua pseudonimul **Delavrancea.** Concomitent cu activitatea de avocat va desfăşura o bogată activitate publicistică şi literară, fără a se integra vreodată disciplinat şi consecvent în vreo şcoală sau direcţie estetică precisă.

O mare atenţie a acordat Delavrancea vieţii poporului şi creaţiei populare, cum se va vedea în celebrul său discurs de recepţie la Academie (1913) **Din estetica poeziei populare.** Marele nuvelist, dramaturg, orator şi publicist, după ce şi-a făcut pe deplin datoria şi în timpul primului război mondial, s-a stins din viaţă, la Iaşi, în ziua de 29 aprilie 1918.

Atunci a murit un om care a contribuit enorm cu sufletul şi talentul la nemurirea gloriei poporului său, lăsîndu-i zestre **Apus de soare, Viforul, Luceafărul, Hagi Tudose,** schiţele, nuvelele, discursurile fără egal şi un exemplu luminos de patriotism.

ION DODU BĂLAN

VEVERIȚA

SCHIȚĂ DE Mircea Sântimbreanu

- Aa! Aaa!! Aaaaa!!!

Gîtuit cîteva clipe, țipătul țîșnise apoi ca dintr-o trompetă buimacă în micul dormitor de la mansardă, învăluit pînă atunci în pacea dinaintea stingerii. Fata în pijama gălbuie făcuse, cît era de grăsuță, un singur salt de la sobița de tuci pînă în mijlocul patului și, fără glas, cu mîna tremurîndă, arăta undeva spre dușumea. Covorașul zdrențuit de lîngă noptieră se pusese prea singur în mișcare, iar de sub colțul lui își făcu apariția căpșorul unui șoricel.

Ii! Iii! Iiiii!!! se porni în acea clipă și fetița în pijama mov din patul alăturat și începu să țopăie cu atîta putere de parcă n-ar fi vrut decît arcurile somierei să o propulseze pînă sus, în grinzile tavanului.

- E aa... a.. colo! E lîngă tine, Dinuța, lovește-l tu cu vătraiul.

- De ce? întrebă netulburată cea de a treia, Dinuța, o blondă slăbuță, nu mai înaltă decît vătraiul cu care scociorîse pînă atunci butucii din sobiță și apoi continuă cu glas îndulcit și afectuos de parcă i-ar fi mîngîiat blănița. Uitați-vă cît e de drăguț, ce ochișori are, priviți cum mustăcește... O fi flămînd, sărăcuțul, să-i dăm nițel cozonac, nu?

- Aaaaa!

- Iiiii!

Pe vîrfuri, cu o coajă de cozonac în mînă, Dinuța se apropiase de micul musafir cînd cele două o zbughiseră pe ușă, cu păturile în cap.

- O să răciți, puneți-vă papucii, le strigă fără răutate din urmă Dinuța cea bălaie, dar de afară nu se auzea decît zdupăitul pașilor, apoi scîrțîitul treptelor, sărite din două în două.

- Or să se culce în alt dormitor, gîndea Dinuța. Sau or să se plîngă tovarășului comandant. Ori poate or s-aducă pe tovarășa infirmieră, cu niscaiva prafuri...

Dar fetița se înșela. Nu trecuseră nici cinci minute și cele două colege de dormitor își făcură apariția. Grăsana în pijamaua gălbuie ducea în brațe o pisică tărcată și grea cît un miel, pe care o zvîrli de la distanță pe covorașul de iută.

- Acolo! Înhață-l, și pe el, îl îndemnau amîndouă ca pe un cîine de vînătoare, dar dihania se lungise la gura

Francisc Munteanu

PRINȚESA din ȘEGA

12

CÎND agentul îmbrăcat în civil îl văzu pe Varlam intrînd în tapițerie, tresări, dar rămase nemișcat pe scaunul din fundul atelierului și continuă să privească paginile ziarului. Nu-l interesau replierile armatei germane, retragerile pe linii dinainte stabilite și nici corespondența judiciară, ci trase cu urechea. Insul, încă înainte de a fi spus un cuvînt, își roti privirile prin atelier, pipăi o canapea în lucru, încercă cu mîna puterea unui arc.

- Ce doriți? întrebă meșterul și-l cercetă pe deasupra ochelarilor.

- Aș vrea să cumpăr o canapea.

- N-avem canapele de vînzare. Duceți-vă la un magazin de mobilă. Noi facem canapele la comandă.

- Atunci am nimerit bine. Vreau să comand o canapea, dar una cu dimensiuni speciale.

Agentul ciuli urechile și trase cu coada ochiului spre client: era un bărbat slab, îmbrăcat modest, cu o cămașă cadrilată și o vestă uzată. După înfățișare părea un muncitor simplu sau chiar zilier. Se concentră să nu-i scape nici un cuvînt din discuția lor. Oare n-a vrut să spună ceva anume cu „Dimensiuni speciale"?

- Cum adică, dimensiuni speciale? întrebă și meșterul.

- Păi, dimensiuni speciale înseamnă să încapă în camera unde vreau s-o pun. Scoase din buzunar o hîrtiuță și citi: Lung de un metru optzeci și lat de optzeci.

- Pentru asta, interveni Barta profesional, trebuie să comandăm tîmplarului un soclu cu aceste dimensiuni.

- Și cît ar putea să mă coste o asemenea canapea?

- 800, spuse Barta. Una normală costă o mie. Prețurile sînt afișate în vitrină.

- Mai ieftin nu se poate?

- Nu. Eu pun arcuri de oțel și zegras uscat. Nu-mi bat joc de meserie. Și jumătate de cost înainte.

Clientul scoase un portmoneu în formă de potcoavă și numără patru monezi de o sută în palma meșterului.

- Și cînd ar putea fi gata?

- În trei, patru zile. Și nu uitați, transportul vă privește personal.

- Asta nu e o problemă. Căruță am.

- Agentul răsfoi ziarul și tuși ca și cum ar fi vrut să-și dreagă vocea. Barta înțelese aluzia.

- Numele dumneavoastră?

- De ce e nevoie de numele meu?

- Pentru că trebuie să vă fac o chitanță.

- N-am nevoie de chitanță. Eu am încredere în dumneata și apoi am și un martor și arătă spre agent.

- Și în afară de nume am nevoie și de adresă.

- Dar asta de ce vă interesează? Era sincer mirat.

- Vă spun. Dacă nu veniți să luați canapeaua?

- O vindeți și tot sînteți în cîștig.

„Dacă nu-și spune numele și adresa, îl legitimez", hotărî agentul. Împături ziarul.

- Nu e chiar așa de simplu, insistă Barta. Canapele cu dimensiuni speciale nu se vînd chiar așa de ușor.

- Atunci scrie: Dumitru Varlam, strada Cînepii 4. Notați și dimensiunile. Îi întinse hîrtiuța pe care o scoase din buzunar.

Barta notă datele rostind cu voce tare cele scrise: „Dumitru Varlam, strada Cînepii 4. Un metru optzeci pe optzeci.".

Clientul porni spre ușă și Barta îl însoți pînă în prag. Agenul se repezi la masa meșterului și aruncă o privire spre însemnările acestuia. Numele, adresa și dimensiunile erau exacte.

SEARA, după închiderea atelierului, agentul verifică adresa: casa cu numărul 4 din strada Cînepii avea un cat și era destul de degradată. Informațiile le luă de la un locatar de la parter; Dumitru Varlam locuia într-adevăr acolo, la etajul întîi, avea doi copii și era căruțaș la Abator. Transporta carnea la măcelăriile din oraș.

Ca de obicei, trecu și pe la sediul poliției să scrie raportul de cele petrecute în cursul zilei. Spre norocul lui îl găsi pe comisarul Teșu la birou. Îi raportă verbal:

- Zi ca toate celelalte, domnule comisar. O femeie a adus două scaune la reparat, poștașul a adus ziarele, apoi a mai fost un pensionar să întrebe dacă se execută și plăpumi și unul care a comandat o canapea cu dimensiuni speciale. Pe ăsta l-am verificat: numele și adresa date erau exacte.

- Și ce-i cu asta? întrebă nedumerit comisarul.

- Vreau să vă dați seama că îmi fac datoria.

- A discutat ceva ieșit din comun?

- Nu.

- Du-te, Pandele, și culcă-te. Tu ar fi trebuit să lucrezi la C.F.R.

TATA o mîngîie pe Prințesa pe față:

- Și pentru atîta lucru ai plîns? Pentru un șase? Nu merită, fetița mea. Nu e importantă nota, ci faptul că ai știut lecția. Cînd vei ajunge mare, nimeni nu te va întreba ce notă ai avut la geografie. Îți va reproșa însă dacă nu cunoști țările, continentele și nu poți să spui nimic despre Elveția. Înțelegi, fata mea?

- Da, tată.

Prințesa se liniști și înainte de a se apuca de lecții întrebă:

sobei de tuci și începuse să toarcă.

- E leneșă și sătulă, pufni fata în pijama mov.

- Leneș și sătul, o corectă Dinuța.

- De ce?

- E motanul bucătăresei.

- Da? Atunci, marș! Marș de aici...

- Nu se spune marș unui cotoi.

- Da' cum?

- Zittt!

Motanul ciuli urechile, căscă lung și se îndreptă agale spre ușă.

- Atunci o să aducem cursa de șoareci de la magazie, e bine?

- De ce, dragă? Noi plecăm peste trei-patru zile, Lăsați-l, vă rog eu, uite ce ochișori are și o biată blănița...

Într-adevăr, în rotundul luminos al veiozei musafirul își arătase din nou căpșorul.

- Aaaaa!

- Iiiiii!

- Eu cu șoarecele în cameră nu dorm!

- Nici eu. Să cerem tovarășului administrator niște ipsos să-i zidim intrarea...

- Hai!

Nu peste mult timp, în dormitorul de la mansardă, în eterna lui șubă pînă la pămînt, își făcu apariția nenea Rădulescu, Tataia, cum îi spuneau de ani de zile copiii din tabăra de la Timișul de Sus.

- De asta v-ați speriat? vorbi bătrînul. Păi, nu e șoarece. E o veveriță, un biet pui de veveriță. I-a retezat astătoamnă motanul coada. Și-a găsit aici, la mansardă, adăpost. Cum de-am uitat să vă spun? E Rița, mascota taberei.

- Săraca de ea, se îmblînzi pe dată fetița în pijama gălbuie.

- Vai ce drăguță e, tu, îi ținea isonul grăsuța.

- Sst, uite că iese iar, să n-o speriem. Eu zic să stingem lumina și să-i dăm niște miez de nucă, propuse Dinuța.

Un timp, în întunericul vrîstat de vîlvătaia ultimului butuc, se auzi doar un ronțăit mărunt și șoaptele fetelor. Apoi adormiseră tustrele cu zîmbetul pe buze.

...Au urmat apoi excursiile pe Valea Rîșnoavei, întrecerea cu săniuțe, concursul pentru cel mai frumos om de zăpadă, carnavalul de închidere a taberei... Și, desigur, serile, mai ales serile cînd, umăr la umăr, trîntite în paturi, cu pumnii sub bărbie, fetele se uitau ca vrăjite la Rița, mascota ce-și ronțăia porția de cozonac și clipea fericită, parcă mulțumindu-le. Apoi, inevitabil, „la revedere, tabără dragă", rămîi cu bine, micuță mascotă, ai grijă, ne vom vedea din nou la vară... Și trenul cobora vijelios spre Brașov, în compartiment domneau cîntecul, glumele, fetele își schimbau adresele. Și, deodată, într-un moment de liniște cînd vagonul tocmai intra în tunel, se auzi un țipăt de groază.

- Aaaaa!

- Ce e?

- Mascota Rița! Veverița cu coada tăiată...

- Ei?

- Avea coadă! Îmi amintesc precis!

- Iiiiii!

Trenul fluiera nepăsător, acoperind țipetele cu șuierul său. Pe nesimțite lumina invadă compartimentul. Numai cea mică, Dinuța, rîdea pe înfundate în pumni, apoi întrebă cu nevinovăție:

- Fetelor, nu mai cîntăm?

●●●●●●●●●

Oțel și vis

Lumina limbii românești urcînd
Din vatra omeniei milenare
Azi, mai frumoasă ca oricînd,
Ea, din oțel și vis înalt răsare.

Tîrgoviște-Cetate de ales temei,
Ești graiul muncii — tînără grădină
Și urci din glorios trecut către mileniul trei
Sub tricolorul țării, izvorînd lumină;

Oțel și vis și frunte înflorită
Din pacea muncii oamenilor tăi —
Azi, trandafirii hărniciei se înalță
Peste furnale, peste imnuri, înflorind văpăi.

Ion Crînguleanu

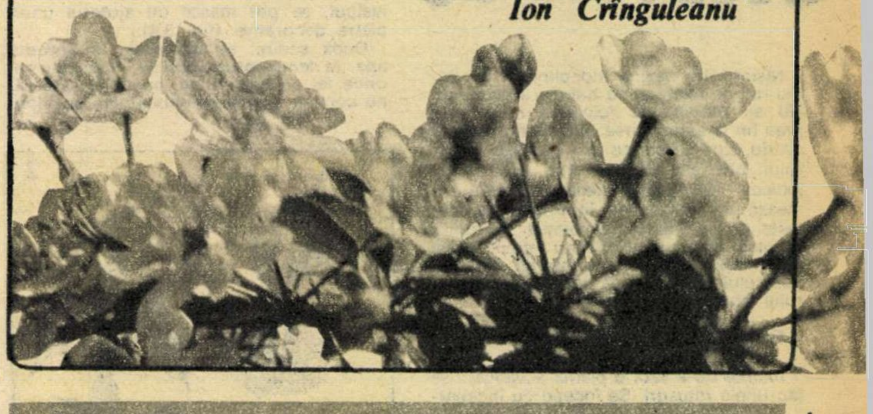

ROMAN FOILETON

43

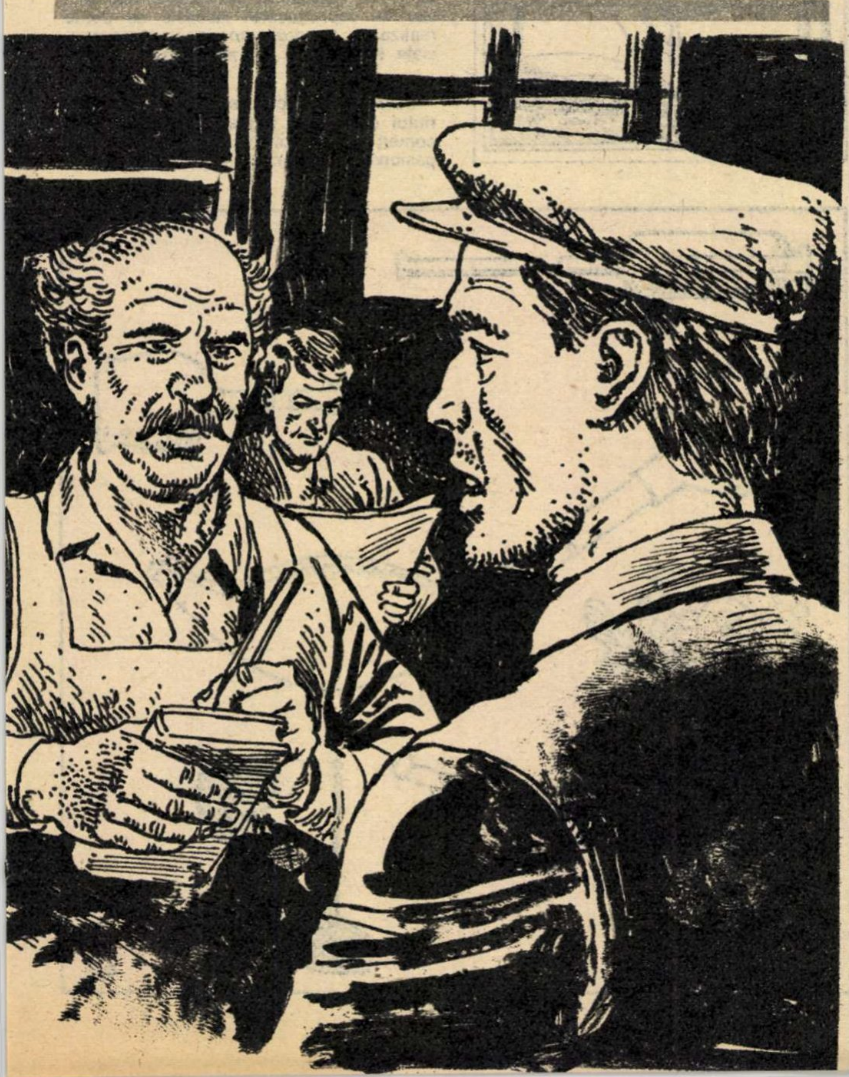

ROMAN FOILETON

44

- Și nu facem nimic?

- Cum adică?

- Ceea ce ne-a rugat Bejan.

- Ți-am spus o dată: asta nu e treaba ta.

- Nu e treaba mea, dar Bejan m-a rugat pe mine. Trebuie făcut ceva pentru el.

- Asta e treaba mea.

- Asta am vrut să știu. Și ai făcut ceva?

- Îmi ceri socoteală?

- Nu, tată.

- Bine, îți spun să te liniștesc. Am comandat o canapea lui Barta.

- Ai fost la el în atelier?! se miră Prințesa.

- Nu. Printr-un prieten. Barta o să bage multiplicatorul în canapea, canapeaua se transportă la prietenul meu și totul se aranjează.

- A fost ideea ta?

- Da.

- Sînt mîndră de tine, tată. Am cel mai deștept tătic din lume.

La început zîmbetul îi îngheță pe față, pe urmă se posomori. Taică-său o privi mirat:

- Acum de ce te-ai întristat?

- Îmi pare rău că nu mi-a trecut mie prin cap așa ceva.

- Mă, dar ambițioasă mai ești! Dar asta e bine. Ambiția poate să-l facă pe om om.

- Cum poate să se facă un om om? Omul nu-i om?

- Este. Dar nu toți sînt la fel. Omul cu O mare e spre care tindem cu toții.

- Și cum trebuie să fie un om cu O mare?

- Îți spun. În primul rînd integru. Integru și liber.

- Păi cei care nu sînt închiși sînt toți liberi.

- Nu, draga mea. Libertatea pentru omul cu O mare are un alt înțeles. Liber de prejudecăți, liber să spună adevărul, liber să-și aranjeze viața așa cum vrea.

- Tu ești un om liber?

- Nu, fetița mea. Nu sînt liber. Ca să mă simt liber ar trebui să spun ceea ce gîndesc.

- Și de ce nu spui ceea ce gîndești?

- Pentru că m-ar aresta. Eu aș spune să facem pluguri nu tancuri. Înțelegi?

- Da. Dar asta înseamnă că nu putem să spunem niciodată adevărul.

- Adevărul trebuie spus totdeauna.

- Cred că greșești. Dacă aș fi spus adevărul acolo la Gara Triaj, că l-am văzut pe Bejan alergînd, i-aș fi făcut un rău.

- Îmi pare bine că ai spus acest lucru. Adevărul, fata mea, nu este ceva imuabil: adevărul se dezvoltă odată cu societatea. Adevărul de ieri poate azi să fie un neadevăr.

- Nu înțeleg.

- Dar e foarte simplu. Acum o sută de ani adevărul era ăsta: o bucată de fier, care e mai greu decît aerul, nu se poate ridica în văzduh. Acum știm că un avion, mai greu decît aerul, zboară deasupra norilor. Adevărul acesta s-a schimbat, a evoluat. Desigur, sînt și adevăruri eterne ca 2 cu 2 fac patru. Asta va fi un adevăr cît va exista lumea. Minciuna ta spusă comisarului, privită în evoluție, valorează cît un adevăr. Dar aceste lucruri le vei înțelege mai tîrziu. Acum fă-ți lecțiile!

(Va urma)

* * *

Acvaristică

Amenajarea acvariului

Nisipul din bazine îndeplinește un dublu rol: de fixare și de hrănire a plantelor. Nu se recomandă folosirea unui nisip prea fin la amenajarea unui bazin. Nisipul de rîu, care se obține prin trecerea balastului prin site de 2—3 mm, este foarte indicat. Tot nisipul spălat, pe care urmează să-l introducem în acvariu, se opărește cu apă fiartă. Grosimea straturilor de nisip dintr-un acvariu nu trebuie să fie mai mare de 6 cm, iar stratul din fața geamului frontal nu va depăși lățimea fierului cornier al ramei (fig. 1).

Fixarea plantelor în acvariu

Înainte de a sădi o plantă acvatică, i se fac unele retușuri. Se începe cu îndepărtarea tuturor frunzelor vechi și tăierea vîrfurilor rădăcinilor. Urmează apoi dezinfecția plantelor prin îmbăierea lor timp de 5 minute, într-o soluție astringentă compusă dintr-un litru de apă și o lingură de masă cu piatră acră (alaun). După această baie, plantele se spală cu apă curată, pînă cînd se elimină toată soluția de piatră acră de pe ele. Plantele se introduc în sol înainte de a umple bazinul cu apă.

1

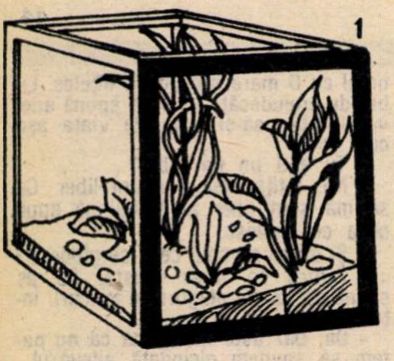

În general, plantele nu se sădesc prea adînc în sol, dar nici nu se lasă prea la suprafață. Trebuie avut în vedere la sădire ca partea plantei de unde încep frunzele să fie deasupra nisipului (fig. 2). Plantele care necesită un pămînt special, bogat în substanțe nutritive, se pot planta în ghivece mici din ceramică. Acestea se vor îngropa în sol, pînă la marginea lor superioară, sau, dacă sînt mai înalte decît nisipul, se pot masca cu ajutorul unor pietre decorative (fig. 3,4).

După sădire, se introduce în acvariu apa, la temperatura optimă, folosindu-se orice fel de apă dulce, potabilă, care să nu conțină substanțe dăunătoare peștilor.

2

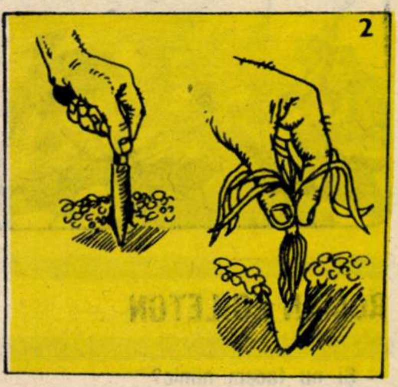

Se recomandă ca, înainte de a folosi apa de robinet pentru scopuri acvaristice, să o lăsăm să stea timp de 24 de ore într-un vas de sticlă sau emailat, într-un spațiu mai încălzit, perioadă necesară eliminării clorului.

Pentru umplerea bazinului cu apă, fără a deranja decorul interior sau nisipul, folosim o hîrtie curată ce se așază deasupra plantelor și nisipului, peste care turnăm apa foarte încet, cu o cană, ca în fig. 5. După ce acvariul s-a umplut cu apă, se scoate hîrtia protectoare și se îndreaptă plantele cu ajutorul unui bețișor. Acvariul se acoperă cu un capac de sticlă și se lasă să stea 3—4 zile, interval în care plantele fac rădăcini noi și se fixează bine în sol.

3

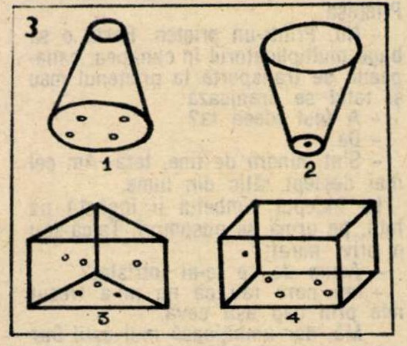

Oxigenarea apei

Scopul principal al aerării suplimentare este aprovizionarea apei cu oxigen peste cantitatea produsă de plante.

Cea mai simplă instalație de aerisire se compune din pompă de aer, conductă de alimentare (furtun de cauciuc) și un dispozitiv de pulverizare a bulei de aer (diuză).

Filtrarea apei se poate realiza prin dispozitive speciale (filtru) amplasate în interiorul sau exteriorul acvariului. Rolul filtrelor este de primenire a apei din acvariu și de împiedicare a putrezirii plantelor în nisip; cele cu cărbune de turbă contribuie și la îmbogățirea apei cu substanțe valoroase, pentru unii pești, în perioada de reproducere.

4

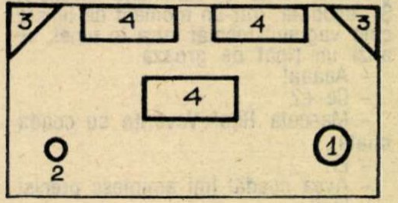

Iluminarea optimă a acvariului se face cu ajutorul luminii naturale, prin plasarea lui cît mai aproape de fereastră și la nivelul ei.

5

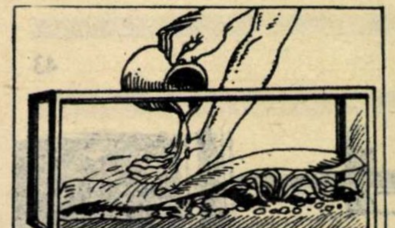

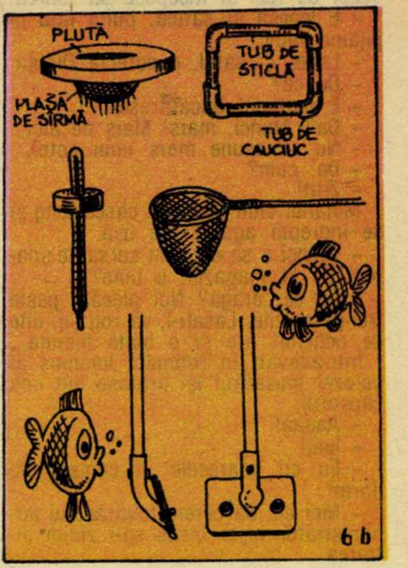

6 b

În cazul în care lumina naturală este insuficientă, se recomandă iluminarea artificială, de preferință fluorescentă, care să asigure 2/3 W pentru suprafața de 100 cm².

Încălzirea acvariului

Temperatura apei în acvariu trebuie menținută constant la valori diferite în funcție de specie, în general între 19—24°C, în special în perioadele mai reci sau de reproducere. Aceasta se poate realiza cu ajutorul unor încălzitoare speciale simple sau cu termostat.

Ustensilele necesare întreținerii acvariului (fig. 6a și 6b) se pot procura din comerț sau se pot realiza de către fiecare pasionat al acvaristicii.

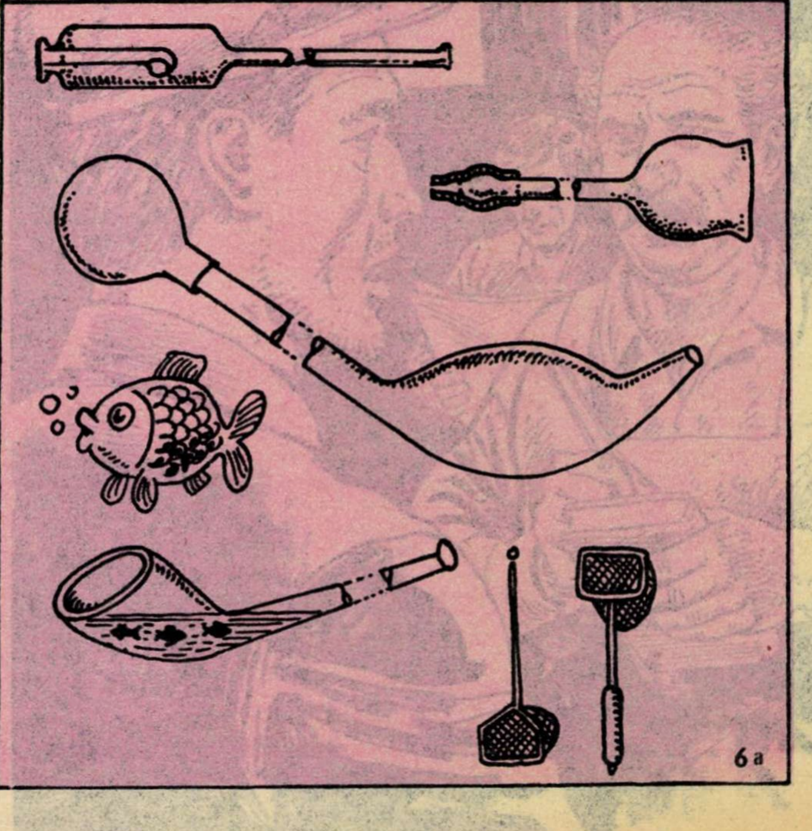

6 a

HAI CRAIOVA! HAI CRAIOVA! HAI CRAIOVA! HAI CRAIOVA! HAI CRAIOVA!

Martor ocular la meciul

BENFICA LISABONA–UNIVERSITATEA CRAIOVA

O secvență grăitoare din filmul primei intîlniri dintre Universitatea Craiova și Benfica Lisabona din cadrul semifinalelor Cupei UEFA.

Fără îndoială, ediția actuală 1982/1983 a Cupei U.E.F.A. a lansat Craiova în fotbalul european. După minunatele victorii asupra pretențioaselor Fiorentina, Bordeaux și Kaiserslautern, neexcluzînd nici pe Shamrock Rovers, adversar mai slab, dar nu bătut înainte de meci, Universitatea a obținut calificarea în semifinalele cupei, semifinală pe care nici o altă echipă românească n-a avut puterea să o dispute. Adversară i-a fost dat să fie celebra Benfica Lisabona, o parteneră incomodă cu un palmares european aproape suprem și cu două locuri doi în finalele „Cupei intercontinentale".

De fapt, am scris aceste rînduri cu sufletul plin de bucurie, bucurie datorată plecării alături de Universitatea Craiova la Lisabona, frumoasa metropolă de pe malul Atlanticului. La puțin timp de la întoarcerea tocmai din celălalt capăt al Europei, aș dori să redau meciul cu momentele de concentrare premergătoare lui și cu momentele de după terminare, cu rezultatul prețios de 0–0 obținut.

La Lisabona era ora 7 și 20 de minute seara, cînd am plecat la Stadionul „Estadioda Sport e Benfica". Înainte de plecare, craiovenii urmăriseră la video partida Benfica–Sporting 3–0 și se relaxaseră jucînd ping-pong. Pe drum, în autocar, liniștea îi acoperea pe toți. Nici unul nu dădea vreun pronostic sau vreo părere despre meci și știau că trebuie să se concentreze. Odată ajunși la stadion, fotbaliștii români au intrat pe teren neechipați spre a vedea gazonul și mai ales publicul ce-i fluiera spre a le doborî moralul. Nici unul nu și-a schimbat moralul, numai Ţicleanu care și-a pierdut lentila de contact de la ochiul stîng, obiect necesar în meciul cu Benfica.

Eu am stat la masa presei, sus la tribuna I, de unde, împreună cu toți ziariștii și cu crainicul radio, aveam o privire panoramică asupra stadionului. Plin, uriașul „vulcan" era colorat în roșu și alb, iar steagurile se mișcau asemeni bătăilor inimii fiecărui aprig susținător. Circa 75 000 de oameni veniseră să trăiască o victorie de 3–4 goluri, cum ne făceau semne spre autocar. Gazonul era bun, iar iluminatul perfect, toate premisele unei victorii lejere a gazdelor. Tot uitîndu-mă la priveliștea stadionului, nici nu am observat că partida a început. Craiovenii au început partida cu următoarea echipă: Lung, Negrilă, Tilihoi, Ciupitu, Ungureanu, Ţicleanu, Donose, Irimescu, Crișan, Cămătaru și Geolgău. Deci, încă din start, lipseau două piese de bază, Balaci și Ștefănescu.

Mingea de începere am avut-o noi, și tot noi am inițiat primul atac soldat cu un șut „afară" al lui Cămătaru. Craiovenii nu se sperie de vuietul tribunelor și au ocazia de a deschide scorul chiar la început, cînd Irimescu putea trage de la distanță, portarul Bento fiind ieșit din poartă. Imediat, Benfica începe atacurile în valuri și în minutul 5 Negrilă scoate din careu o minge periculoasă. Urmează două acțiuni mai periculoase ale gazdelor, cea a lui Sheu din minutul 6, cînd Lung a reținut și cea din minutul următor cînd Carlos Manuel a pătruns, dar Irimescu s-a opus și a respins. Încet, încet, inițiativa nu mai este în totalitate a portughezilor și aproape de minutul 13, Ţicleanu face lucrul pe care nu l-a făcut decît de puține ori pînă acum, fentează și îi „trece" mingea printre picioare unui portughez, trimițîndu-l după șorț și apoi îi pasează lui Irimescu, ultimul șutînd afară. Din acest moment, tribunele s-au potolit, au început și cîteva fluierături răzlețe adresate Benficăi, artificiile au intrat la obiectele neuzuale, iar steagurile roșii cu alb parcă s-au stins.

Alves vrea să-l intimideze pe Silviu Lung cu un șut de la 16 m, dar bravul nostru portar reține balonul după o paradă de toată frumusețea.

După primul sfert de oră, „universitarii" din Bănie ies la atac și au ocazia deschiderii scorului prin Cămătaru, cel mai bun jucător de pe teren, care, sesizînd ieșirea lui Bento, lovește mingea cu capul, Domozină strigă la microfon că e gol, eram și eu convins pentru că plasa se mișca, dar obiectul rotund lovește plasa în exterior și inimile noastre, ale românilor, regretă marea ratare. Același Cămătaru dovedește că este un mare jucător și, tocmai venit din atac, respinge de pe postul ultimului apărător două mingi consecutive în careu. Tribunele nu mai palpită, sînt incomparabile cu cele de la Craiova care „bubuie" mereu, și în minutul 26, Crișan, scăpat singur în careu driblează un apărător, îl driblează și pe Bento, îl vede pe Ţicleanu mai bine plasat și mai liber, îi pasează, dar ultimul ratează cea mai mare ocazie a meciului.

În continuare, gazdele domină teritorial, dar admirabilii jucători români împrospătează ritmul partidei prin cîteva contraatacuri purtate de Geolgău, Crișan sau Cămătaru. Pînă la sfîrșit, ocaziile clare se împart, lusitanii expediind balonul în bară în minutul 44 prin Diamantino, iar craiovenii răspund prin Geolgău care, primind o pasă de la Crișan ce driblase 3 adversari, trage viclean pe jos și experimentatul Bento e pe cale să scoată mingea din plasă. În repriza a doua, Beldeanu și Dumitru i-au înlocuit pe Irimescu și Donose și minutele de care mai trăgeau se scurg în favoarea noastră. Identic începutului, finalul meciului îi prinde pe olteni în atac și, în momentul în care Geolgău îi pasează lui Crișan lansat, arbitrul Frederikssan le face o surpriză alor noștri, fluierînd sfîrșitul unui meci greu, încheiat cu un promițător scor de 0–0 de care craiovenii au șansa să profite în retur, calificîndu-se în finală și realizînd astfel o dublă premieră românească, aceeași echipă de club în semifinala și în finala unei cupe europene.

La cabine, unde am stat circa o oră și jumătate pentru a evita contactul cu fanii furioși ai Benficăi, atmosfera este de liniște, de bucurie și de oboseală. Încerc să obțin cîteva păreri despre meci și primul care-mi face această onoare este Lung: „A fost un meci foarte dificil în care ambiția și mobilizarea exemplare au fost atuurile principale ale rezultatului de egalitate. Nici nu mă gîndesc să nu jucăm finala Cupei U.E.F.A.".

Cămătaru: „Sînt foarte fericit pentru această performanță obținută de cea mai bună echipă de fotbal din România și vreau să mulțumesc din toată inima tuturor iubitorilor de fotbal din țară care au fost alături de noi în această memorabilă seară în care, cu mic cu mare, au fost și au trăit momente dramatice, pe care Domozină, cel mai mare crainic de radio de la noi, le-a insuflat în inimile tuturor".

Geolgău: „Mi-a fost tare frică la Kaiserslautern, însă aici nu. Echipa lusitană e bună, dar o putem elimina, punctul ei slab fiind lipsa individualității, iar puternicii jucători de valoare i-am marcat strict și consecința se observă, 0–0 și încă puțin pînă la finală".

Negrilă: „A fost foarte greu meciul, am știut să ne mobilizăm, cei patru de la mijloc și cu mine am știut să-i anihilăm pe mijlocașii lor, pistonul echipei adverse, îmi pare însă rău că am luat cartonașul pentru proteste și sînt convins că la Craiova va fi nevoie de mine. Oricum, cred că una din manșele finalei se va disputa în capitala Olteniei".

La Lisabona a fost o partidă magnifică, șansele românilor mărindu-se la acest scor alb. Bucuria oltenilor este fără margini, dar ea nu va acoperi, sînt convins, pregătirea returului cu Benfica. Este un rezultat mare, obținut de o echipă mare cu jucători excepționali, care astfel își dovedesc dragostea de țară, mîndria că sînt români.

ANDREI A. PĂUNESCU

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI:

În timp ce articolul de mai sus pleacă la tipar, iubitorii fotbalului — insuflețiți de splendida evoluție a reprezentativei României în meciul cu Italia — așteaptă cu încredere întîlnirea de acasă a Universității Craiova cu Benfica Lisabona. Sperăm că în clipa cînd citiți rîndurile de față, rezultatul este cel dorit de noi toți: un meci excepțional, în care studenții craioveni și-au arătat din plin măiestria sportivă.

HAI CRAIOVA! HAI CRAIOVA! HAI CRAIOVA! HAI CRAIOVA!

Cutezătorii

Redactor șef: **MIHAI NEGULESCU**; Secretar responsabil de redacție: **OVIDIU ZOTTA**

Redacția: Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon: 17 60 10. ADMINISTRAȚIA: Editura „Scînteia" TIPARUL: C.P.C.S. ABONAMENTE: prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departament export-import presă P.O.B. 136—137-Telex: 11226 București.

Index 41633 12 pagini, 1,50 lei

17

OŞTENII LUI MIHAI VITEAZUL

Dan Buzdugan şi Gruia lui Novac, pornind în căutarea buzduganului pierdut, îl zăresc pe Iusuf care se îndrepta în goana calului spre cetatea Nicopolului. Cei doi pornesc după el, dar în calea lor apar călări alţi cinci ieniceri. Lupta care se încinge e scurtă. Ienicerii, deşi mai numeroşi, sînt învinşi. Iusuf a încercat să lupte cu buzduganul pe care îl ascunsese, însă, neştiind să-l mînuiască, încearcă să scape cu fuga în cetatea Nicopolului, unde este aşteptat cu porţile deschise. Dan Buzdugan şi Gruia lui Novac pornesc după el, însă nu reuşesc să-l ajungă.

SCENARIUL: DUMITRU ALMAŞ DESENE: VALENTIN TĂNASE ŞI RADU VINTILESCU

8

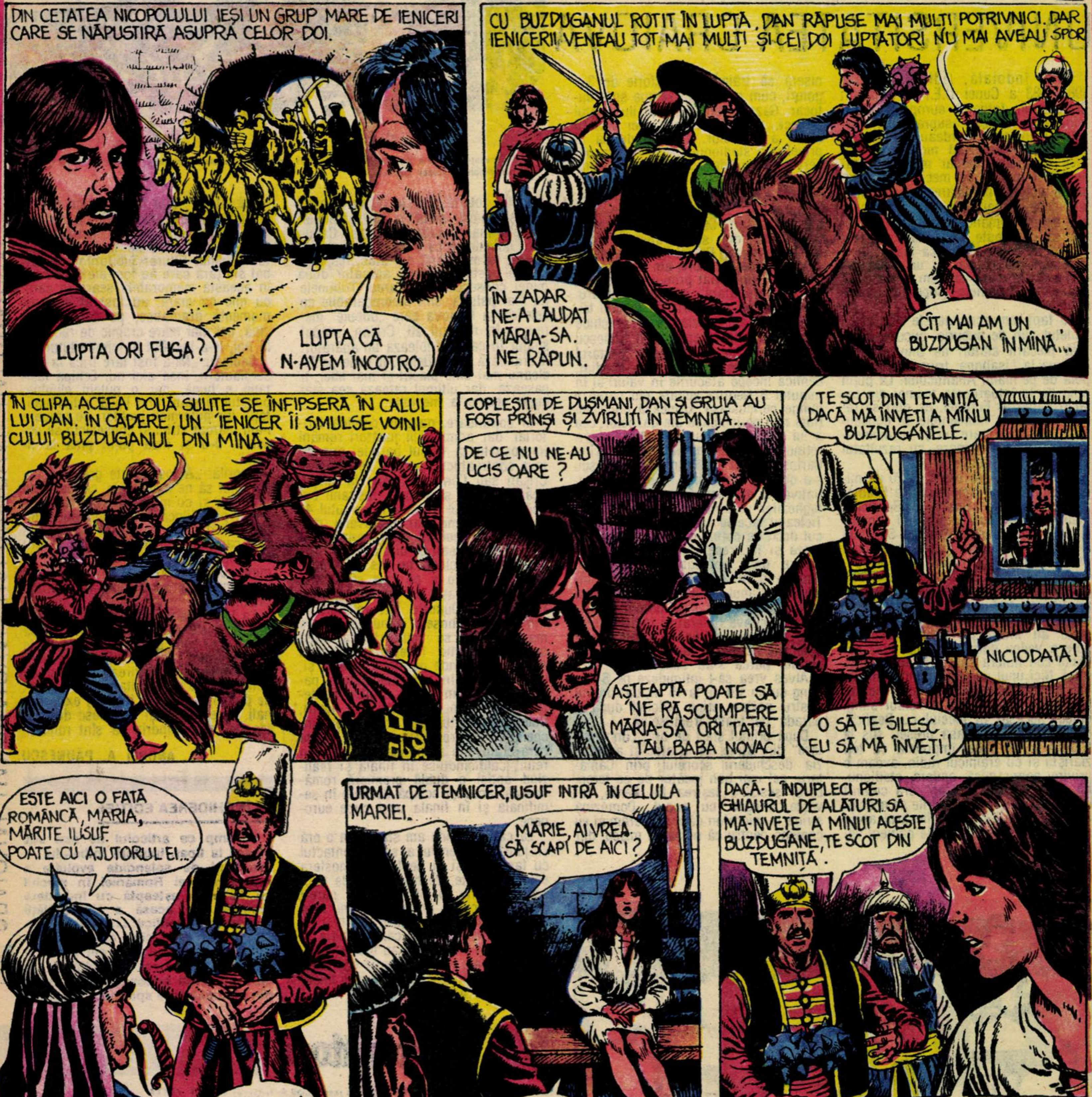
DIN CETATEA NICOPOLULUI IEŞI UN GRUP MARE DE IENICERI CARE SE NĂPUSTIRĂ ASUPRA CELOR DOI.
LUPTA ORI FUGA?
LUPTA CĂ N-AVEM ÎNCOTRO.
CU BUZDUGANUL ROTIT ÎN LUPTĂ, DAN RĂPUSE MAI MULTI POTRIVNICI. DAR IENICERII VENEAU TOT MAI MULTI ŞI CEI DOI LUPTĂTORI NU MAI AVEAU SPOR
ÎN ZADAR NE-A LĂUDAT MĂRIA-SA. NE RĂPUN.
CÎT MAI AM UN BUZDUGAN ÎN MÎNĂ...
ÎN CLIPA ACEEA DOUĂ SULITE SE ÎNFIPSERĂ ÎN CALUL LUI DAN. ÎN CĂDERE, UN IENICER ÎI SMULSE VOINICULUI BUZDUGANUL DIN MÎNĂ.
COPLEŞIŢI DE DUŞMANI, DAN ŞI GRUIA AU FOST PRINŞI ŞI ZVÎRLIŢI ÎN TEMNIŢĂ...
DE CE NU NE-AU UCIS OARE?
AŞTEAPTĂ POATE SĂ NE RĂSCUMPERE MĂRIA-SA ORI TATĂL TĂU, BABA NOVAC.
TE SCOT DIN TEMNIŢĂ DACĂ MĂ ÎNVEŢI A MÎNUI BUZDUGANELE.
NICIODATĂ!
O SĂ TE SILESC EU SĂ MĂ ÎNVEŢI!
ESTE AICI O FATĂ ROMÂNCĂ, MARIA, MĂRITE IUSUF. POATE CU AJUTORUL EI...
BINE ZICI!
URMAT DE TEMNICER, IUSUF INTRĂ ÎN CELULA MARIEI.
MĂRIE, AI VREA SĂ SCAPI DE AICI?
CUM?
DACĂ-L ÎNDUPLECI PE GHIAURUL DE ALĂTURI SĂ MĂ-NVEŢE A MÎNUI ACESTE BUZDUGANE, TE SCOT DIN TEMNIŢĂ.
BUZDUGANELE LUI DAN? VREAU SĂ VORBESC CU EL!

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

18
1983
JOI, 5 MAI,
ANUL XVII (NR. 813)

Partidul e lumina nesfîrșită,
Sub raza lui copiii înfloresc.

Înalte vise azi împodobesc
Copilăria noastră fericită.

8 MAI 1921 - 8 MAI 1983

Ani de eroică istorie revoluționară

La 8 mai 1921, pe scena politică a României a răsărit un stejar falnic, tînăr, dar deosebit de puternic: Partidul Comunist Român. În el pulsau sevele tari ale pămîntului strămoșesc. Partidul avea de partea lui istoria, deoarece își asumase misiunea de a împlini lupta de veacuri a poporului nostru pentru unitate, libertate și progres social. Avea de partea lui și viitorul, deoarece lupta pentru edificarea pe pămîntul patriei a celei mai drepte și mai bune societăți: societatea comunistă. În rîndurile partidului, numeroși oameni au învățat să viseze ceea ce, în acele vremuri de exploatare și de teroare, nimănui nu-i era îngăduit. Totodată, au învățat să lupte pentru ca visurile lor de a trăi în demnitate, într-o Românie fără exploatatori și fără exploatați, să devină realitate.

Noaptea lungă a primului război mondial se sfîrșise, dar dimineața de pace nu era senină, așa cum o visaseră cei ce și-au riscat viața în tranșee. La Universitatea din București s-au redeschis cursurile. Profesorul Vasile Pîrvan și-a dedicat prelegerea inaugurală miilor de studenți care și-au jertfit viața în războiul pentru făptuirea unității naționale. Sînt memorabile cuvintele marelui nostru istoric și cărturar: „Cu anii lor cei tineri au înmulțit anii nesfîrșiți ai patriei". Dar ceasul victoriei depline nu sunase încă. Era încă nevoie de luptă, de jertfe.

Din acel Mai 1921, încă din primele momente ale existenței sale, Partidul Comunist Român și-a asumat rolul de a însufleți și de a conduce lupta poporului român pentru o viață nouă, pentru o societate nouă.

Sub directa conducere a partidului, Uniunea Tineretului Comunist, creată în martie 1922, a făcut din mii și mii de tineri mesageri ai luminii și ai bucuriei, într-o vreme lipsită de lumină și de bucurii pentru fiii oamenilor muncii. În cadrul organizației revoluționare de tineret au crescut tineri care au învățat să lupte pînă la sacrificiul suprem pentru cauza partidului. Victoria socialismului, viața demnă de astăzi, edificarea unei Românii fericite, independente și suverane au fost și sînt pentru uteciști idealul suprem.

Cu începere din anul 1933, nu a fost eveniment important în viața organizației revoluționare a tineretului care să nu fie legat de activitatea politică a tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU.** Înzestrat cu calități organizatorice de excepție, făcînd dovada unui puternic spirit revoluționar și a unei nemărginite dăruiri patriotice, tînărul comunist Nicolae Ceaușescu a imprimat mișcării revoluționare și democratice de tineret forță și dinamism, angajare fermă în procesul viu al creației istorice; a avut, totodată, o contribuție hotărîtoare la intensificarea muncii partidului în rîndurile tineretului, fapt ce a înrîurit puternic unitatea de acțiune a tinerei generații în lupta împotriva fascismului, a războiului, a exploatării, în edificarea noii societăți socialiste.

Din strădaniile partidului, din lupta lui s-a născut România de azi. Partidul a gîndit revoluția socialistă, i-a trasat cu clarviziune drumul și s-a angajat cu întreaga sa ființă în înfăptuirea ei. Și a condus pe acest drum de lumină și de glorie milioane de oameni, întregul nostru popor.

Ziua de 8 Mai este un fericit prilej de a rememora cele mai semnificative pagini din istoria nouă a patriei, de a retrăi drumul de muncă, de stăruitoare eforturi creatoare, străbătut de poporul nostru, sub conducerea partidului, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cea mai fericită epocă din întreaga istorie a patriei: cei 18 ani care au trecut de la Congresul al IX-lea.

Avem motive temeinice, așa cum releva recent tovarășul Nicolae Ceaușescu, **„să privim cu deplină satisfacție drumul parcurs de partidul nostru, mărețele realizări pe care poporul român le-a obținut în făurirea socialismului, în ridicarea bunăstării sale materiale și spirituale".** Odată cu trecerea la înfăptuirea revoluției și construcției socialiste, dar îndeosebi în anii de după cel de-al IX-lea Congres, s-au afirmat tot mai puternic rolul politic conducător al partidului, forța sa de a pune în mișcare energiile creatoare ale poporului. Și ce mărețe prefaceri revoluționare au prins viață în toate județele, în toate localitățile patriei! Dezvoltarea puternică a industriei, agriculturii, științei, învățămîntului și culturii, ridicarea continuă a nivelului de trai al tuturor oamenilor muncii de la orașe și sate, perfecționarea continuă a democrației muncitorești, revoluționare, afirmarea puternică a personalității umane sînt edificatoare pagini ale strălucitei opere înfăptuite de partid.

Modelul omului comunist, definit printr-o atitudine înaintată față de muncă, față de societate, printr-un comportament exemplar, este urmat de uteciști, pionieri și șoimi ai patriei. Pentru ei toți, pentru întregul popor, cel mai strălucit exemplu îl constituie viața și activitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu, întîiul comunist al țării, suflul novator și creator pe care secretarul general al partidului îl promovează în în-

---

TOT ÎNAINTE!

Puternică angajare patriotică, revoluționară, a tuturor pionierilor țării, pe itinerarele amplei acțiuni „Tot înainte".

În dimineața zilei de 8 Mai, ziua cînd întregul nostru popor va sărbători 62 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român, trompetele vor suna prelung, iar detașamentele fiecărei unități se vor alinia în careu. Toți pionierii patriei vor raporta atunci succesele obținute în această primă etapă a tradiționalei acțiuni de educație patriotică, revoluționară „Tot înainte". În întrecerile și concursurile care vor încununa etapa de masă se vor evidenția cei mai buni pionieri dintre cei buni — aceia care vor porni apoi pe itinerarele etapei pe localitate. Succesul aparține însă tuturor copiilor patriei care, prin frumoasele fapte înscrise sub cele patru generice, devin tot mai bine pregătiți pentru muncă și viață, harnici și mereu cutezători, gata să răspundă întotdeauna prezent acolo unde e nevoie.

* * *

1

În constelația de manifestări pionierești, desfășurate în faza de masă a acțiunii, strălucesc acum victoriile școlare, frumoasele roade ale hărniciei în muncă, acțiunile dedicate lărgirii orizontului pregătirii politico-ideologice. Sub genericul **„Sîntem urmașii unui popor eroic"** se află înscrise mii și mii de vizite la muzee și locuri istorice, vizite de cunoaștere a realizărilor noastre de astăzi și întîlniri cu activiști de partid care au oferit copiilor țării prilejul trăirii unor pasionante lecții de istorie și, în același timp, momente de puternică angajare patriotică, revoluționară.

În seria acestor ample acțiuni se înscriu și vizitele efectuate de curînd la muzeele de istorie din București, de către cei peste 2 000 de pionieri din județul Constanța, precum și aceea organizată de pionieri din județul Dolj. Pornind din Murgași, Orodel, Drănic, Gogoșu, Balota de Jos, Sălcuța, Izvoare, Băilești și Cîmpeni cu destinația Craiova, pionierii doljeni au vizitat reședința de județ și au studiat cu interes nenumăratele documente găzduite în Muzeul Olteniei, care vorbesc despre istoria eroică a partidului.

De la Giurgiu aflăm că secretarul comitetului comunal de partid din comuna Clinceni a fost foarte bucuros atunci cînd pionierii din localitate i-au adresat invitația de a veni în mijlocul lor. La întîlnire, unde au fost prezenți cu toții, pionierii și-au îmbogățit cunoștințele cu multe date noi privind dezvoltarea viitoare a comunei lor. O întîlnire similară, despre care ne scriu pionierii reporteri, au avut nu de mult și pionierii școlilor generale nr. 2 și 6 din Făgăraș cu tovarășul prim-secretar al Comitetului municipal P.C.R. (foto 1).

Acestor frumoase acțiuni, prin care pionierii au retrăit de fiecare dată sentimentul de mîndrie că sînt fiii unui popor viteaz, le-au fost adăugate victoriile școlare înscrise de ei sub genericul **„Pionieri în anii de lumină"**. Printre miile de „Bănci de onoare" care găzduiesc în treaga activitate economico-socială din patria noastră.

Întreaga noastră națiune, toți oamenii muncii - români, maghiari, germani și de alte naționalități -, în deplină unitate, urmează partidul, pe secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit fiu al națiunii noastre, cu hotărîrea fermă de a acționa cu spirit de înaltă răspundere, pentru a îndeplini exemplar sarcinile trasate de Congresul al XII-lea, de Conferința Națională, fiind însuflețiți de convingerea nestrămutată că munca este cea mai de preț avuție națională, baza tuturor prefacerilor revoluționare din societatea noastră socialistă.

8 MAI 1921
CREAREA PARTIDULUI COMUNIST ROMAN
ORDINEA DE ZI

Omagiu

Noi toți cu dragoste v-aducem
Cîntecul inimii noastre curate,
Sînteți pavăza și scutul României,
Chezașul ei de zbor în libertate.

Din fragedă pruncie ați visat
O țară cu pridvoare de lumină
Și ați luptat ca soarele de-a pururi
Să ardă-n vatra noastră carpatină.

Nu v-ați crutat ființa niciodată,
În lupta cea mai grea v-ați avîntat
Și-ați biruit, viteaz, întotdeauna,
Idealul comunist l-ați înălțat.

Copilăria noastră fericită
V-o datorăm, părinte drag și bun.
Cu-ntreg poporul vă urăm din inimi
Să vești pe-acest meleag străbun!

Ciprian Stoica,
clasa a VIII-a,
Școala generală nr. 29,
Galați.

Țară

Țara mea, te recunosc
în mlădierea spicelor de grîu,
în susurul izvoarelor limpezi.
Te recunosc, țară,
în neclintirea Munților Carpați,
ce s-au numit așa dintotdeauna
Și ne-au fost scut și adăpost –
în vremuri de restriște.

Te recunosc în siluetele sondelor,
în plămădirea luminii și-a pîinii,
în glasul vesel al copiilor,
în zborul rotat al porumbeilor
dînd glas dorinței de pace și omenie.
Te recunosc așa cum ai fost,
cum ești și vei fi întotdeauna, Românie.

Dana Mihai,
clasa a V-a B,
Școala generală nr. 19, București.

---

acest început de trimestru pe cei care au dat dovadă de strădanie și perseverență la învățătură se numără și aceea a pionierilor Adriana Luța și Gavril Prelipcean, din clasa a V-a, Școala generală Horodnic de Sus, județul Suceava (foto 2), și a pionierelor Anca Dinu și Mirela Istrate, clasa a VI-A, de la Liceul „Frații Buzești" din Craiova (foto 3).

Anotimpul reînnoirii naturii a oferit tuturor copiilor patriei prilejul ca în însuflețitoarea **„Ștafetă a generațiilor"** să înscrie noi fapte de hărnicie și bună gospodărire prin care și-au adus contribuția la sporirea avuției patriei și de care-și vor aduce cu drag aminte peste ani. Sub acest generic se aliniază succesul celor peste 4 000 de pionieri și școlari bistrițeni din comunele Rodna, Şanț, Tîrlișua, Budacu de Jos, Nimigea, Tiha Bîrgăului, Căianu Mic etc., care au participat la acțiunea de împădurire a unor întinse suprafețe. Printre harnicii gospodari se numără și pionierii din Albac, județul Alba, care au plantat de curînd o nouă livadă cu peste 500 de meri, peri, pruni și cireși și cei din Aghireș-Cluj (foto 4).

Prin ample acțiuni înmănuncheate sub genericul **„Cinstim patria, partidul și poporul"**, copiii patriei dau expresie sentimentelor de dragoste și recunoștință față de partid, față de cel mai iubit prieten și îndrumător al tinerei generații, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și își exprimă bucuria de a se număra printre tinerii fii ai României socialiste, unde copilăria este ocrotită cu dragoste și grijă.

„Țara mea, mîndră grădină" (Școala generală Bisoca — Buzău), „Copilărie, ani de împliniri" (Școala generală Cartojani — Giurgiu), „Pe culmi de ani frumoși" (Școala generală Nochrich — Sibiu), „Copilăria ne e sărbătoare" (Școala generală Avrig), „Te slăvim, partid iubit" (Școala generală Ohaba — Alba) — iată doar cîteva dintre spectacolele prin care talentele pionierești s-au manifestat pe scenele căminelor culturale.

5

4

În imaginea nr. 5 — secvență dintr-un spectacol pionieresc desfășurat la Făgăraș.

RITMURI PIONIEREȘTI ÎN FESTIVALUL NAȚIONAL „CÎNTAR

FLORI DE PRIMĂVARĂ

Dimineață de aprilie, în municipiul Pitești. La Teatrul „Al. Davila", toată lumea are emoții, dar și... calm. O anume siguranță de sine este de-acum cîștigată. În sfîrșit, începe acest spectacol pionieresc, unic, de competiție artistică – etapa republicană a „Cîntarii României". În primele numere derulate pe scenă se remarcă dramatismul liric în interpretarea baladei populare de către două laureate la festival, Constanța Bănuță și Erica Lixandru, amîndouă din Pitești. „Balada lui Marcu" și „Balada lui Radu Anghel" reînvie, astfel, prin glasul impetuos al acestor doi rapsozi populari, povestea unor eroi din popor. Le căutăm în culise, să stăm de vorbă, datorită și unui motiv special: cele două cutezătoare vor ieși anul acesta din pionierat.

Rep: Sînteți colege apropiate numai pe scenă?

Constanța (zîmbind): Să știți că am fost, într-adevăr, și colege de școală, și de clasă, în cursul primar. Atunci ne-a fost descoperită și vocea...

Rep: Ce înseamnă balada populară pentru voi, ca interprete?

Erica: Cîntec și vers, și legendă, și basm, și istorie...

Rep: Cu ce amintiri dragi, din copilărie, din viața de pionier, vă pregătiți să pășiți pragul spre liceu?

Constanța: Cu multe amintiri deosebite. O amintire scumpă rămîne și acest minunat festival, care mi-a oferit toate posibilitățile să urc pe scenă, să cînt balada noastră românească. Vom duce ștafeta cîntecului nostru mai departe, în anii noștri utecişti.

...Întorși repede în sală, auzim în primul rînd de scaune schimbul de cuvinte, pe șoptite, al echipei pionierești de reporteri: „Sorine, ia aparatul de filmat și trage cîteva secvențe! Ștefane (Ștefan este cu reflectorul), dă-i drumul!" Pe scenă, un moment elocvent cu membrii brigăzii artistice de la Școala generală din Valea Ursului. comuna Bascov... „Eroul" este Georgică, iar actorul se numește tot... Georgică – George Slătioreanu – numai că el, în realitate, este un pionier harnic și isteț, din clasa a V-a. Georgică satirizează cu mult efect (dovadă și aplauzele) năravurile în comportament ale unor colegi gîlcevitori și bătăuși. Cît de pătrunzătoare este forța de convingere a brigăzii artistice în școală reușește să ne sugereze, cu faptele prezentate „fără mănuși", cu gîndurile exprimate direct, cu franchețe colegială, și brigada artistică de la Casa pionierilor și șoimilor patriei, Vedea.

Un moment aparte l-au oferit, ca de obicei, interpreții de muzică cultă, printre care-i ascultăm pe cei patrusprezece membri ai formației de viori de la Școala generală nr. 3 din Cîmpulung Argeș, iar la pian o auzim pe Maria Elefterie, laureată și la festivalul „Ciprian Porumbescu", interpretînd „Sonatina în do major" de L. Comes.

La un moment dat, se petrece și un... fapt divers, pe care-l notăm, întrucît a pus-o pe Carmen Iordache la o încercare ce putea să însemne și începutul unui recital inopinat, dar.... recital! Carmen Iordache este piteșteancă, elevă în clasa a V-a, solistă vocală de muzică populară, deținătoarea locului întîi pe țară la etapa precedentă a festivalului. Bineînțeles, era așteptată cu plăcere să cînte. Dar tocmai la ea, amplificatorul se defectează și, pînă să fie repus în funcțiune, Carmen își cîntă netulburată melodia: „Frunzuliță, trei smicele". Organizatorii se agită, sînt dezolați. „Întîmplarea aceasta o s-o handicapeze pe Carmen", se aud voci îngrijorate. Juriul, firește, îi cere lui Carmen să repete. Buclucașul amplificator mai zăbovește și atunci Carmen se lansează în faimoasa interpretare cu cîntecul ei preferat „Lie-Ciocîrlie", pentru care o putem supranumi, pe această fetiță blondă, „Ciocîrlia scenei pionierești piteștene".

Într-o mică pauză o întrebăm pe Carmen: „Care a fost primul tău cîntec?" „Eram în clasa întîi și am cîntat „Cînd curge apa". Țin minte că am fost și filmată." „Cum este viața de solist, pe scenă, atunci cînd ești copil?" „Datorită festivalului este plină de bucurii. Am fost la București, la gala laureaților; la multe spectacole m-am întîlnit cu Maria Ciobanu și cu alți cîntăreți consacrați..."

Sigur, este greu să cuprindem într-un spațiu tipografic restrîns feeria unui spectacol pionieresc, la festival, în etapa republicană. Dar toți copiii care au pășit pe scenă au făcut să se contureze în fața spectatorului lumea copilăriei lor, cu frumusețile, preocupările, pasiunile și visurile ei, ce sînt

OMÂNIEI“—ETAPA REPUBLICANĂ

ocrotite cu grijă de partid. În vers, cîntec și dans, în teatrul pionieresc, ei și-au povestit copilăria liberă și fericită, pe pămîntul strămoșesc, care înflorește sub soarele socialismului.

*

De ploaia și vîntul rece de-afară nu se mai necăjește nimeni. Costumele, recuzita au ajuns cu bine la adăpost, în culise. În eleganta sală de spectacole a Teatrului Național din Satu Mare, cei peste 600 de copii artiști sosiți din întreg județul, ca și spectatorii se simt în largul lor. Cîntecul, veselia, dansul, culorile se amestecă, se îmbină armonios ca într-un joc fantastic...

La balcon, în loja centrală – juriul! Specialiști în folclor, critici de artă, muzicologi, coregrafi, regizori.

În fața scenei, amator în orice moment de „flach“, aparatul nostru de fotografiat.

În buzunar, gata pregătit, nelipsitul carnețel de însemnări. Deci, „să tragem cortina!“

„E DUMINICĂ, DUMINICĂ...“

Ne putem juca, prin urmare, în voie. Să punem ghiozdanele în cui, să „uităm“ pentru moment de lecții și să ne lăsăm purtați de voia bună spre împărăția copilăriei. Orchestra, grupul vocal, solista ne vor conduce cu cea mai mare siguranță la destinație. Așa ne îndeamnă pionierii ansamblului de estradă de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Carei. Numai că ei sînt pe scenă, iar noi... în sală. Ne ajută însă puntea aceea nevăzută care se întinde între artiști și spectatori, ori de cîte ori este vorba de artă adevărată. Și prietenii noștri tind spre aceasta!

Încă nu se sting aplauzele pe cînd sîntem alături de ei în culise. Le solicităm un scurt interviu.

Rep: – Din Carei, de la Casa pionierilor și șoimilor patriei, v-ați calificat pentru această ultimă etapă mai multe formații, soliști instrumentiști, soliști vocali. Înseamnă că orașul vostru este cu deosebire mai... „muzical“?

Pușa Rus, solistă de muzică populară: – Nu știu. Dar pot spune că ar fi păcat să nu folosim posibilitățile oferite de către Casa pionierilor și șoimilor patriei. Adică numeroasele cercuri de muzică – vioară, acordeon, contrabas, violoncel, chitară etc., conduse de instructori bine pregătiți și inimoși. Toți am învățat aici. Acum, de pildă, numai la vioară sînt „în inițiere“ 80 de pionieri. Avem o activitate permanentă. În județ am prezentat peste 100 de spectacole.

Rep: – Aceasta presupune multă muncă. Nu vă stingherește la... învățătură?

Pușa Rus: – Dintre toți cei 72 de membri ai formației de estradă, cei peste 30 la taraf, soliștii și, bineînțeles, începătorii, nici unul nu are note mediocre. Aceasta este prima regulă pe care o respectăm în activitatea noastră artistică.

„N-O ȘTIUT MAMA HORI“

Ca de obicei, pionierii oșeni din Negrești sînt întîmpinați cu ropot de aplauze. Binecunoscuți nu numai în județ, ci și în întreaga țară pentru dansul lor specific – cu tropote și țipurituri –, îmbrăcați în frumoasele costume care păstrează farmecul portului popular autentic, nu-și dezmint nici de data aceasta faima. Publicul, și mai ales juriul, urmează să aprecieze virtuozitatea la care ansamblul a ajuns, an de an încercînd să se perfecționeze, să atragă noi și noi copii harnici și talentați. Seara, în ajunul spectacolului, le făcuserăm o scurtă vizită la internatul unde fuseseră găzduiți. I-am găsit veseli, dispuși să ne povestească despre munca lor de artiști, ca și despre aceea de școlari. Carmen Bojuc, comandanta unității, de-acum o vestită interpretă a cîntecului popular, solistă laureată la toate edițiile festivalului, ne-o prezintă pe Mirela Neamț, care are numai șase ani...

– Așa am început și eu, ca Mirela. Secretul succesului este munca, ambiția de a reuși cît mai bine, ne spune Carmen. Vreți s-o auziți pe Mirela? Nu refuză niciodată să cînte.

Într-adevăr, ca și cum s-ar fi aflat pe scenă, fetița de-o șchioapă, cu ochi negri și gropițe în obraji, se înclină spre noi și glasul ei limpede și neobișnuit de viguros face ca toți cei din jur s-o asculte, ținîndu-și răsuflarea, cîntînd „N-o știut mama hori“.

Aflăm că interesul pentru frumos, pentru artă nu se rezumă la dans și muzică. Copiii de la Casa pionierilor și șoimilor patriei au hotărît ca în cadrul acțiunii „Tot înainte“ să lase o emoționantă „ștafetă a generațiilor“ – o poartă trainică, masivă, monumentală, întinzîndu-se pe o distanță de 10 m, sculptată cu motive specific oșenești. Ea va face legătura nu numai dintre vechea și noua clădire a Casei pionierilor și șoimilor patriei, ci și dintre generațiile care cresc atît de frumos, atît de bogat spiritualicește pe meleagurile oșene.

PE VALEA IZEI

„Bixadul și-a pus în minte să-i întreacă pe oșenii din Negrești“, se auzea înainte de festival. „S-ar putea chiar să reușească“, erau de părere unii.

Pasionanta „luptă“ pe plan artistic a celor două ansambluri a făcut ca munca de căutare, de însușire și de șlefuire în execuție a bogăției folclorului meleagurilor natale să fie tot mai plină de conținut. Astfel, pionierii din Bixad și-au creat un colț muzeistic care, pe lîngă mărturii etnografice, deține și o bogată colecție de texte și melodii culese din zona lor, de pe Valea Izei, unde în fiecare vacanță sînt așteptați cu multă dragoste și nerăbdare de numeroșii prieteni. Cum s-au prezentat, de data aceasta, în concurs? Desigur, la înălțime. Munca devotată și seriozitatea membrilor formației, dăruirea instructorilor lor și-au arătat roadele. Și, sîntem siguri, întrecerea nu s-a încheiat aici.

Pagini realizate de
MAGA MICU,
ELENA MĂNESCU

ETAPA REPUBLICANA · PIONIERI SI ELEVI UTECISTI
19 APRILIE 1983 · SATU MARE

9 Mai 1945 a intrat în istorie ca o zi de sărbătoare pentru toate popoarele lumii. În acea zi, Germania hitleristă a fost obligată să capituleze fără condiții. Flamurile păcii s-au înălțat peste pămîntul pîrjolit de uraganul fascismului. Era Ziua Victoriei — zi cucerită cu eforturi uriașe, cu numeroase jertfe.

La marea bătălie dusă pentru zdrobirea forțelor fasciste din Europa, România a participat cu peste o jumătate de milion de oameni, apreciindu-se — după efectivele angajate — a fi pe al patrulea loc în coaliția antifascistă. Ostașii noștri s-au acoperit de glorie, eliberînd pînă la ultima palmă de pămînt meleagurile dragi ale patriei și aducînd o contribuție hotărîtoare la eliberarea Ungariei, Cehoslovaciei, Austriei, pînă la victoria finală.

Prin lupte grele, Armata Română a forțat 12 cursuri mari de apă, a eliberat 3831 de localități, între care 53 de orașe, și a provocat inamicului pierderi care se cifrează la 136 529 de militari.

Străbătînd masive muntoase, prin ploi și viscole, înfruntînd furtuni de foc, timp de peste 260 de zile, ostașii români au parcurs prin lupte aproape 1 500 de kilometri, de la Marea Neagră pînă în inima Europei, aproape de Praga.

Drumul lung și greu al victoriei a fost presărat de jertfe. Pînă la capătul lui și-au oprit mersul 167 525 de militari români (dintre aceștia, o mare parte au fost străpunși de gloanțe și schije, morți și răniți, iar alții înregistrați la capitolul dispăruți).

Pe drumul acela de foc s-a aflat și sergentul-major Gheorghe Pavelescu din evocarea de mai jos.

ÎN PRIMELE ORE ALE PĂCII

Evocare de V. BÂRZĂ

Cînd a intrat în cazarma unui regiment din București, pentru a fi primit copil de trupă, Gheorghe Pavelescu era un adolescent. Spre unitatea de cavalerie din Calea Plevnei îl îndrumase un cumnat. Oștean de carieră, acesta îi vorbise deschis despre asprimea vieții dintre zidurile cazărmii. Îl prevenise că va îndura multe pînă să îmbrace frumoasa uniformă de subofițer de cavalerie...

*

Mai tîrziu, cînd a împlinit optsprezece ani, Gheorghe Pavelescu a fost primit voluntar. Tînărul recrut s-a încadrat cu toate puterile lui în spiritul de disciplină și ordine, în programul riguros de instrucție. În acea perioadă a cunoscut destui gradați abuzivi, a văzut subofițeri și ofițeri care țineau cu tot dinadinsul să fie duri și intoleranți. În exercițiile grele de la manej, cînd se da ordinul „voltă, marș!", se întîmpla să fie biciuit călărețul în locul calului sau amîndoi deopotrivă. După anii petrecuți în cazarma bucureșteană, voluntarul a plecat într-o altă garnizoană. Fusese admis la o școală de subofițeri...

*

Pe frontul antihitlerist, fostul copil de trupă comanda o subunitate din avangarda unui regiment de roșiori. Pe epoleții uniformei purta galoanele de sergent-major. Pentru faptele de excepție săvîrșite pe cîmpul de luptă, avea să fie citat prin ordin de zi și de-

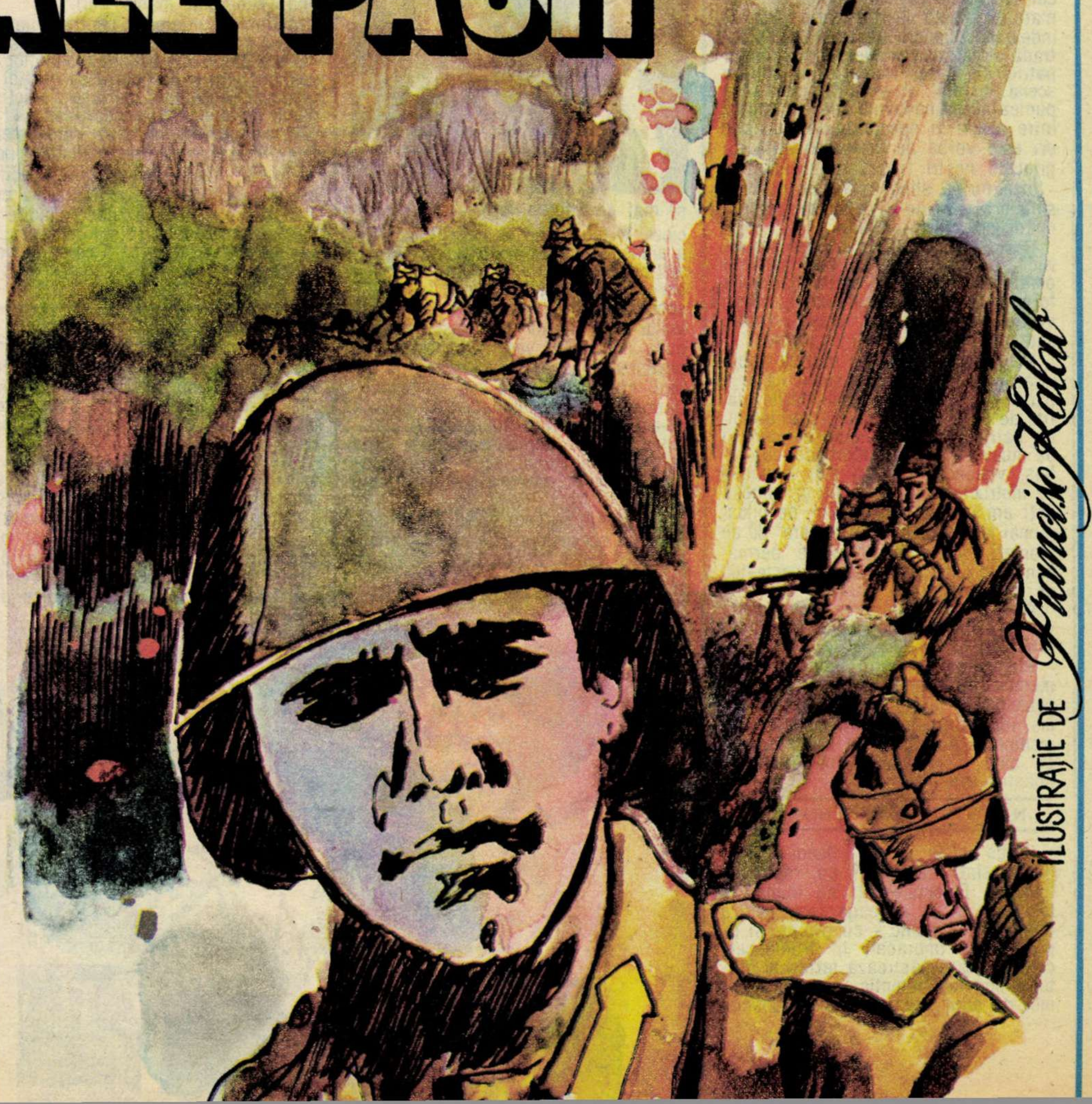

ILUSTRAȚIE DE François Kalab

corat. In bătăliile grele, Gheorghe Pavelescu a executat multe misiuni de cercetare, una mai riscantă decît alta. „Prin cîte lupte am să mai trec?!" – se întreba uneori tînărul subofițer. Și a trecut prin multe. Pe pămîntul Cehoslovaciei s-a întîlnit cu zîmbetul reținut al primăverii. Primăvară cu ghiocei stropiți cu lacrimi și sînge, primăvară a speranței, a durerii, dar și a bucuriei.

Într-o dimineață, cu puțin timp înainte de ivirea zorilor, sergentul-major Pavelescu și subordonații săi se aflau pe hotarul comunei Dubravica, pe un deal acoperit cu pîlcuri de lăstăriș și boschete. Subofițerul, în fruntea unei grupe de cercetare, a pornit înaintarea printr-o poiană. În geana zorilor, cercetașii au deslușit pata întunecată a unei păduri. În timp ce-și continuau înaintarea, se așteptau, din clipă în clipă, să fie întîmpinați de gloanțele inamicului. Ajungînd în apropiere de liziera pădurii, cercetașii s-au oprit surprinși. În urma lor izbucniră chiote și strigăte de bucurie. Apoi au răsunat focuri de arme. Cercetașii nu știau ce să creadă. Vuietul de glasuri își amplifica ecoul:

– Pace! Victorie! Trăiască pacea! Uraaa!...

Cercetașii uitaseră de misiune. Chiuiau, se îmbrățișau, aruncau în sus capelele și trăgeau și ei cartușe trasoare spre înaltul cerului.

– Băieți, am isprăvit cu bine! – a rostit, cu glasul sugrumat de emoție, sergentul-major Pavelescu.

– Oare cei din fața noastră nu-s bucuroși că s-a terminat războiul?! – se întrebă un oștean, mirîndu-se că nu auzea nici un glas, nu vedea nici un semn în sectorul unde bănuia că se află dușmanul.

– Cum să nu fie! – spuse un caporal.

– Păi, în cazul ăsta, de ce nu salută și ei pacea, de ce nu trag în sus cu trasoare?

– Poate că au aflat înaintea noastră de semnarea păcii și s-au grăbit să-și ia tălpășița spre țara lor – și-a dat cu părerea un altul.

– Ce facem, dom' subofițer, pornim pe urmele nemților? – întrebă caporalul.

Răspunsul la întrebarea caporalului avea să-l aducă în acele clipe agentul de transmisiuni al divizionului, care se apropia de ei în galopul calului.

– E pace, fraților! Nemții au capitulat! – strigă de la distanță călărețul.

Cînd a ajuns în poziția cercetașilor, și-a oprit calul înspumat și s-a adresat sergentului-major:

– Ordin de retragere, dom' subofițer!

– Așa poruncă mai zic și eu – a răspuns Pavelescu.

Și cercetașii s-au întors pașnici din drumul lor, convinși că acea retragere era ultima lor misiune.

Odată cu lumina zilei, comandanții escadroanelor au primit ordin să-și replieze subunitățile. Pe dealul de la nord-vest de Dubravica au mai rămas totuși cîteva grupe care constituiau posturi de siguranță.

Cercetașii sergentului-major Pavelescu au fost găzduiți în cîteva case de la marginea localității. Oamenii și-au curățat echipamentul, armele, s-au bărbierit și s-au spălat, apoi și-au stîmpărat foamea cu ce-au mai găsit prin ranițe. După lungile nopți nedormite, după oboseala care-i vlăguise, era de așteptat ca ostașii să cadă din picioare, toropiți de somnul acela profund, greu, cunoscut doar de ei, de oamenii tranșeelor. Dar cînd au aflat de repausul în cantonamente, doar cîțiva tineri din ultimul contingent au prins a moțăi prin unghere. Ceilalți combatanți au rămas treji. Emoționați, trăiau intens primele ceasuri din ziua păcii. Capitularea Germaniei naziste nu i-a surprins. O așteptau de mult. Acum însă, cînd ziua păcii era anunțată oficial, luptătorii nu mai știau cum să-și manifeste bucuria. Cîntau, glumeau, vorbeau despre întoarcerea în țară, despre părinți, despre neveste și copii...

Treptat, pe dealul de lîngă Dubravica, salvele victoriei și-au stins ecoul. Firea lucrurilor își făcea loc în inimile ostașilor. Oamenii simțeau glasul cîmpurilor din preajmă, inundate de flori și miresme, vioiciunea pîlcurilor de lăstăriș înfrunzit care zîmbeau toate soarelui îmbujorat. În jur, liniște deplină. Se auzea doar murmur de voci. Soldații din posturile de siguranță ieșiseră din gropi, părăsiseră amplasamentele armelor automate și se plimbau în voie prin iarba de un verde crud, printre lăstari și boschete, comentînd marele eveniment. Nimănui nu i-ar fi trecut prin minte că săvîrșea o abatere de la disciplina militară. Un tînăr ofițer și subofițerii care se aflau în preajma ostașilor, cu siguranță că nu s-au gîndit nici ei la așa ceva, iar gradații uitaseră parcă de galoane, ca și soldații de uniforme și puști.

Deodată însă, întreaga fire a înmărmurit. Din apropiere au răsunat focuri de arme. Cîțiva soldați români s-au prăbușit, loviți de gloanțe. Primul care se rostogolise lîngă un tufăriș fusese izbit în tîmplă, în timp ce ținea între buze o frunză din care doinea. Altul, săgetat de plumbi, s-a prins cu brațele de un lăstar, cîteva clipe s-a răsucit în jurul tulpinii, apoi, împreună cu ea, s-a încovoiat și a căzut pe covorul ierbii. Un tînăr recrut din ultimul contingent chemat sub arme a fost doborît într-o pajiște, pe cînd admira florile alintate de adierea blîndă a vîntului primăvăratic. Se întîmplau acestea în primele ceasuri ale păcii...

Ostașii noștri din posturile de siguranță aveau să afle că isprava era a unor lunetiști germani care trăseseră de dincolo de luminiș, de la marginea pădurii. Surprinși de acel foc neașteptat, în salturi repezi, românii au ajuns la gropile individuale, la amplasamentele armelor automate și, cu privirile întunecate de mînie, au început să tragă.

– Încetați focul! – se auzi un ordin. Ostașii recunoscură vocea tînărului ofițer.

– De ce, dom' sublocotenent?! – întrebă un ostaș mai în vîrstă. Să stăm cu brațele încrucișate și ei să ne omoare în zi de pace?!

– Poate că cei din fața noastră n-au aflat de capitulare!

– Au aflat, dom 'sublocotenent. Au destule aparate de radio, dar sînt niște ucigași.

Focul gloanțelor s-a stins. Dealul, poiana și pădurea încremeniseră. Ofițerul a raportat cele întîmplate, apoi, strecurîndu-se printre pîlcurile de lăstăriș, a ocolit poiana printr-o vîlcea și s-a apropiat de locul de unde au izbucnit gloanțele. Cunoscînd destul de bine limba germană, sublocotenentul român a început să le vorbească militarilor germani despre capitulare, despre pace... Glasul lui a răsunat puternic, dar fără rezultat. Răspunsul a fost brutal și trist: rafale de arme automate. Rostogolindu-se în vîlcea, tînărul ofițer a reușit să se retragă, urmărit de focul gloanțelor. Cînd a ajuns la ostașii săi, plin de revoltă, a ordonat scurt:

– Trageți cu toate armele! Fără economie!

Lunetiștii germani nu erau singuri. Dincolo de luminiș, la marginea pădurii, printre boschete, se aflau camuflate mai multe cuiburi de rezistență, grupate în jurul unor arme automate. Din mai multe puncte, asupra ostașilor noștri se abăteau șuvoaie de foc. Încurajați de faptul că ostașii români aflați pe delaul cu lăstăriș erau puțini, hitleriștii au trecut la contraatac. Într-o luptă îndîrjită, la grenade, fanaticii morții au fost respinși. Între timp, alte grupe de luptători români au început să sosească din cantonamente. În fruntea lor se aflau subofițeri și sergenți, oameni cu experiența războiului. Două grupe au ocupat în grabă poziții de luptă. Fasciștii erau acum țintuiți la teren, loviți cu rafale de automate și puști-mitraliere. În vreme ce din ambele tabere ropotul gloanțelor se întețea tot mai mult, ostașii unei grupe s-au furișat, prin flancul drept, în spatele hitleriștilor. În același timp, sergentul-major Gheorghe Pavelescu, în fruntea unei grupe de șoc, a făcut un ocol prin niște tufărișuri și a răzbit în flancul stîng al inamicului, unde a descoperit două grupuri de rezistență. Cel mai apropiat grup era amplasat într-o rariște. Din acel punct se trăgea cu pistoalele automate și cu o mitralieră. Celălalt grup era organizat la marginea pădurii, pe un dîmb înconjurat de boschete. Hitleriștii de la cele două cuiburi declanșaseră, cu tot armamentul, o adevărată ploaie de plumbi asupra românilor aflați pe deal. N-aveau timp să asculte mișcările din flancul lor și din spate, unde ostașii lui Pavelescu se apropiau de ei. După ce s-a convins că în sectorul său se aflau doar rezistențele identificate, subofițerul a dat semnalul. Un sergent, împreună cu șase oameni, s-a furișat prin spatele inamicului și, cu o pușcă-miltralieră în mîini, a ajuns aproape de dîmb, unde s-a adăpostit după trunchiul gros al unui arbore răsturnat. Pitiți pe după copaci, ostașii care-l însoțeau așteptau momentul asaltului.

Sergentul-major Pavelescu și-ceilalți ostași au slobozit deodată rafale de automate și de pușcă-mitralieră, care și-au încrucișat plumbii din flanc și din spate deasupra militarilor germani aflați în rariște. În clipa de liniște care a urmat, hitleriștii au fost somați să depună armele. Ca răspuns, aceștia au declanșat un foc puternic de arme automate, în toate direcțiile. Ostașii români, în frunte cu sergentul-major Pavelescu, au azvîrlit, una după alta, mai multe grenade, iar după valul exploziilor, dintr-un salt s-au aruncat în poziția fanaticilor. Cînd s-au oprit din iureș, au văzut cum, în fața fostului copil de trupă, trei militari germani stăteau încremeniți de spaimă, cu mîinile ridicate. Ceilalți, fără suflare, zăceau la pămînt lîngă armele lor automate.

Hitleriștii aflați pe dîmbul de la marginea pădurii au avut aceeași soartă: morți, răniți și patru prizonieri.

Pînă în vremea amurgului, rezistențele hitleriste din fața roșiorilor au fost nimicite.

În timp ce sergentul-major Gheorghe Pavelescu și ceilalți comandanți ai grupelor de șoc raportau îndeplinirea ultimului ordin de luptă, pe frontul antifascist, soldații sărbătoreau, pentru a doua oară în acea zi, marea izbîndă, ziua păcii...

•

Despre sergentul – major Gheorghe Pavelescu am aflat din mărturiile arhivelor. Nu de mult, într-o veche garnizoană din Transilvania, l-am cunoscut pe fostul combatant.

L-am rugat pe veteran să-mi relateze faptele sale de vitejie „La fel ca mulți alții, mi-am făcut doar datoria" – mi-a răspuns fostul combatant, după care, abătîndu-se voit de la subiect, a vorbit cu mîndrie părintească despre cei doi feciori ai săi, unul inginer, altul ofițer. Cu greu s-a lăsat urnit pe făgașul amintirilor. După ce mi-a istorisit episodul trăit de el în ziua de 9 Mai 1945, a rămas, o vreme, dus pe gînduri. Apoi, cu glas domol, a rostit ca pentru sine: „Mă întreb, de multe ori: oare mamele tinerilor noștri ostași care au căzut în acea zi de 9 mai a anului 1945 au aflat vreodată că fiii lor au pierit în primele ore ale păcii?!"...

1. Trupele române victorioase în războiul antihitlerist, defilînd pe sub Arcul de Triumf, 1945.

2. Ostașii români în luptele de stradă pentru eliberarea orașului Budapesta.

3. Infanteriști români în luptele din Cehoslovacia, 1945.

2

3

PENIȚE
și remușcări

SCHIȚA DE *Cleopatra Lorințiu*

Orice băiat are nevoie uneori de-o clipă de singurătate în care, nu, nu să-și revizuiască insignele primite, nici să răsfoiască propriul clasor cu timbre, nici măcar să scrie ceva în jurnalul personal și ultrasecret (ceva de genul: „Astăzi cutare nu a avut dreptate."). Orice băiat are nevoie uneori de-o clipă de singurătate în care să-și închipuie el tot ce vrea, iar imaginația să colinde hai-hui și să-i treacă prin cap o mie de bazaconii fără ca vocea (brutală) a vreunui prieten sau membru al familiei să-l readucă la banala realitate.

Vecinii noștri au plecat înapoi la oraș. Cu o zi înainte și-au făcut bagajele, aveau cincisprezece, le-am numărat eu în timp ce stăteam după gardul viu, iar ei nu mă vedeau. Și-au strîns mulinetele, radiocasetofonul, rachetele de tenis, și-au spălat mașina, treabă la care am ajutat și eu, fiindcă, deși ei nu mă vedeau, eu îi auzeam foarte limpede și tanti Eugenia a zis:

– Vai, ce păcat că nu e pe-aici Crocodilul (așa-mi spuneau ei mie)! Ce ne-ar mai fi ajutat el să spumuim mașina!

Iar nenea Anatol a zis:

– Tare păcat că nu e pe-aici Crocodilul! Mai rar așa băiat săritor ca el!

Și-atunci bineînțeles că am țîșnit de după gard, am ieșit în drum, am sunat la poartă ca din întîmplare, iar ei au fost foarte surprinși să mă vadă și tanti Eugenia m-a-ntrebat:

– Crocodilule, nu vrei cumva o bomboană cu cremă de caise?

Iar eu am zis:

– Nu, mulțumesc, vreau să spumuiesc mașina.

Iar ei au rîs mirați.

Au plecat la oraș vecinii noștri de-o vară, care-au stat în gazdă la vecinii noștri de-adevăratelea, care și ei sînt plecați la oraș și nu mai stau aici, de fapt, și pînă la urmă or să vîndă casa asta și o să avem alți vecini. Dar pot să spun cu mîna pe inimă că vecinii noștri de-o vară, tanti Eugenia și nenea Anatol, au fost teribili. Pentru că ei ghiceau tot felul de lucruri secrete pe care eu nu le spuneam absolut nimănui. În primul rînd, m-au preferat pe mine tot timpul și nu pe fratele meu Gelu, care e mai mare decît mine și cînd au venit ei în prima zi a spus:

– Ce mai vor și ăștia? Parcă văd că or să facă din noi băieți de mingi! Dar eu nu mă las.

Iar eu unul tremuram de emoție că tanti Eugenia și nenea Anatol n-or să ne ceară nimic-nimicuța, iar eu o să stau frumușel după gard și n-o să pot vedea de aproape mîndrețe de automobil... Dar și eu am fost iscusit și inventiv. Îmi făcusem locul acela de observație de după gard, de unde în mod sigur nu mă vedeau pentru că ei, în primul rînd, nu se uitau niciodată în direcția aceea. Și dealtfel se simțea din conversația lor că nu mă vedeau fiindcă discutau cu voce tare și foarte relaxați. Or, eu știu că atunci cînd mama vorbește despre mătușica Saveta, vorbește numai în șoaptă, cu mîna la gură și numai cu mătușa Alexandra, sora ei.

Tii, ce zăpușeală! zicea nenea Anatol. Ce păcat că nu e acasă Crocodilul, el ne-ar scoate sigur o găleată de apă rece.

– Nu, nu e acasă Crocodilul, l-am văzut eu cînd a plecat de acasă! zicea tanti Eugenia și-atunci eu, pîș-pîș, mă strecuram de după gard și sunam la poarta lor așa, ca din întîmplare.

– Săru' mîna, tanti Eugenia!

– Bună, Crocodilule, ce mai faci?

Păi uitați, am fost plecat și-am venit acum!

– Nu vrei să intri și să servești un sandviș cu brînză și mărar?

– Nu, eu as vrea ceva... dar... nu îndrăznesc, ziceam eu.

– Ce anume?

– Aș vrea să scot o găleată cu apă rece!

– Teribil e Crocodilul nostru, zău așa, parcă ne ghicește gîndurile! zicea uimit nenea Anatol.

Toate au mers așa cît au stat vecinii noștri în locul vecinilor adevărați de-ncepusem să mă și mir de mine. Spărgeam lemne, culegeam sunătoare, ștergeam parbrizul, dădeam o fugă după timbre și ziare, căutam tranzistorul și-uite-așa. Frate-meu mă cam lua peste picior cînd ne mai întîlneam pe-acasă, fiindcă toată ziua eram ocupați – el cu fotbalul, eu cu tanti Eugenia și nenea Anatol. Am uitat însă să vă spun că vecinii noștri jucau badminton. De care eu nu auzisem pînă atunci. Auzisem de tenis de cîmp, de ping-pong, dar de badminton n-auzisem și gata. Și se juca badmintonul ăsta cu niște rachete subțiri și zvelte, o frumusețe, și-aveau un racordaj rachetele astea de-ți era mai mare dragul să pui mîna pe ele. Iar eu, fuga-fuguța după „penițe". Nici de penițe n-auzisem eu pînă atunci, ori auzisem numai de penițe de scris. Astea erau așa, un fel de clopoței din plastic, cu un ciumăfai roșu sau galben la un capăt, și zburau în sus ca niște nebunatice, și-mi erau așa de dragi, încît seara, cînd terminam de jucat badminton și le strîngeam pe toate într-o cutie și le puneam acolo eu cu mînuța mea, mai că-mi veneau lacrimile de ciudă. Cum de nu-i venea în gînd lui nenea Anatol să zică:

– Uite Crocodilule, ia și tu o peniță sa te joci cu ea!

Și-atunci să vezi ce m-aș fi fălit prin sat cu ea! Așa, cu bomboanele și cu biscuiții, și cu caramelele pe care mi le dădeau, ce-i drept în fiecare zi, nu prea-mi venea la îndemînă...

Plecarea era pe aproape, tanti Eugenia împacheta de zor și nenea Anatol se vîrîse sub mașină și era cu degetele pline de ulei. Și cu toate astea nici vorbă de penițe. Pînă cînd n-am mai suportat și la un moment dat, cînd să se facă numărătoare în cutie, hop că lipseau două.

– Ei, nu-i nimic, a zis tanti Eugenia! poate că le-o fi luat vreun brotăcel.

– Ei, nu-i nimic, poate au ajuns pe acoperiș și au rămas acolo, or să vină ele la vale prin burlane cînd o să plouă!

Și-uite-așa, pregătirile continuau, iar pe mine mă frigeau penițele din buzunarul meu drept, învelite într-o batistă, și zău că nu știam ce să mai fac. Să le-arunc așa, ca din întîmplare, în ogradă și trecînd pe-acolo să

Francisc Munteanu

PRINȚESA din ȘEGA

14

ÎN DRUM spre sediul poliției, Prințesa se miră că nu-i tremurau picioarele ca în atelierul lui Barta, cînd îl întîlnise pentru prima oară pe comisar. Dacă nu a văzut-o ieșind de la Sitaru, atunci nu avea de ce să se teamă: era chiar hotărîtă să-l înfrunte. Ajunseră din nou în fața vitrinelor cu jucării ale lui Hübner cînd răsunară sirenele. Vuietul prelung, ca un țipăt înfricoșător, anunță alarma aeriană: trecătorii deveniră grăbiți și în cîteva secunde strada se goli. Nu rămăseseră pe trotuar decît ea și comisarul. Un individ apărut de sub o poartă, cu banderolă roșie la braț, le făcu semn să se ascundă. Neavînd încotro, intrară în primul adăpost public, într-o pivniță de cărbuni de la subsolul unei clădiri.

– Și unde las căruciorul? întrebă speriată Prințesa.

– Aici sub poartă, ordonă comisarul.

ÎN ADĂPOST era semiîntuneric, un singur bec chior, agățat în apropierea tavanului, lumina încăperile boltite. Zidurile groase, de cărămidă, deși era miez de vară, ereau umede și reci. Comisarul o sili pe Prințesă să se așeze lîngă el pe o bancă. Un timp nu-și vorbiră, priviră spre ceilalți refugiați în pivniță, oameni de toate vîrstele, îngrijorați. Bombardamentele, dacă avioanele veneau dinspre Iugoslavia, nu durau mult și aveau ținte fixe: fabrica de vagoane și gara. Cînd Teșu se convinse că alarma anunța doar trecerea unor bombardiere spre Ploiești, se liniști. Se întoarse spre Prințesă:

– Ia spune, fetiță: unde stai cu adevărat?

– În Strada Florilor.

– Florilor? repetă Teșu numele străzii, apoi fața i se lumină. Nu duce strada asta la barieră?

– Ba da.

– Atunci probabil ai participat și la furtul cărbunelui din Gara Triaj?

– Eu nu fur, domnule.

În clipa aceea apăru în capul scărilor o femeie voluminoasă cu un geamantan de piele sub braț, însoțită de o fetiță măruntă cu fața palidă, bolnăvicioasă.

– E doamna Gabor, șopti cineva în spatele Prințesei. Mereu întîrzie.

– Și nu se teme? se auzi o altă voce tot în șoaptă.

– Se teme, dar se teme mai mult să-și lase bijuteriile în casă.

Cînd femeia ajunse în bătaia becului, Prințesa o recunoscu pe fiică-sa.

– Mariana!

Mariana se opri o clipă, privi spre banca proptită de zid și începu să zîmbească:

– Ce cauți aici, Prințesă?

– M-am refugiat de bombardament.

Comisarul îi făcu semn Marianei să

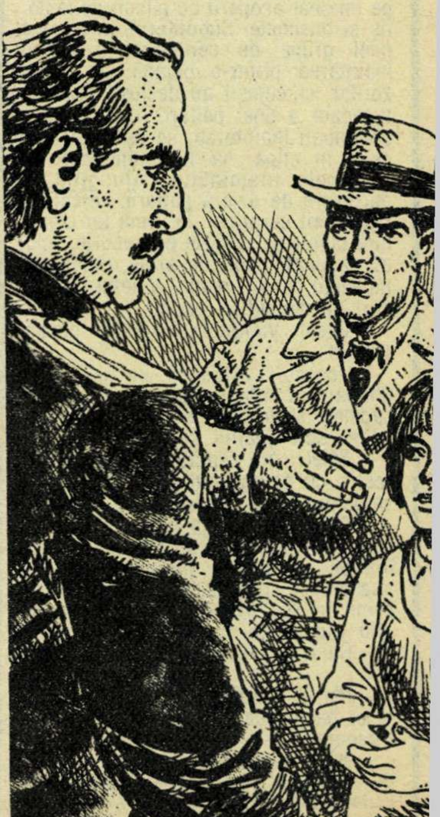

le vadă tanti Eugenia sau nenea Anatol? Sau să le țin pentru mine, că doar n-o fi foc, am și eu dreptul la două penițe, că destul le-am tot strîns vara asta de prin copaci și de pe straturile cu pătrunjel, ce, sînt băiat de mingi? Și-a venit și clipa plecării, dar mie zău că nu-mi prea dădea inima ghes să mă duc și să-mi iau rămas bun, pentru că eram sigur că o să mă bîlbîi și-o să roșesc și atunci vecinii noi care au venit în locul vecinilor vechi or să-și dea, desigur, seama că eu le-am luat penițele, ce mai... că le-am furat! Eu, Crocodilul lor mult iubit pe care-l alintau în fiecare zi și în buzunarele căruia s-au topit grămezi de biscuiți și bomboane cu fistic, pișcoturi și gumă de mestecat! Stăteam la locul meu de observație, de unde era imposibil să fiu reperat, iar tanti Eugenia vorbea cu nenea Anatol.

- Uite că plecăm într-un sfert de oră.

- Bine, cum zici tu, dar uite că trebuie să ne luăm rămas bun de la Crocodil...

- Nu plecăm pînă cînd nu apare Crocodilul.

- Da' pe unde-o fi Crocodilul?

Stăteam înmărmurit.

- Pentru că trebuie să-ți spun, am o răfuială cu Crocodilul.

- Da, te-nțeleg, zise tanti Eugenia. E în legătură cu badmintonul?

- Exact, e în legătură cu badmintonul.

- Știam eu, a mai zis tanti Eugenia și-a mai împachetat ceva într-o bluză de trening, potrivind damigeana de vișinată mai bine în portbagaj.

Am înghețat în clipa aceea, aș fi vrut să intru în pămînt, aș fi vrut să se dărîme gardul peste mine, aș fi vrut să pierd nu numai cele două penițe, ci și toate, absolut toate jucăriile pe care eu, pînă la vîrsta mea de 10 ani și trei luni, le-am primit, inclusiv căluțul meu preferat și mașina-salvării-cu-comandă-și-sirenă. Tot, tot să fi pierdut atunci, pînă și bicicleta, și treningul cel albastru cu dungă roșie, numai să nu se fi întîmplat rușinea aceea îngrozitoare. Atunci, ca prin vis, l-am auzit pe nenea Anatol.

- Ei, dacă nu vine și nu vine, înseamnă că are el o treabă foarte importantă, deși îmi pare rău că n-am putut să ne luăm rămas bun de la el. O să-i lăsăm rachetele de badminton aici, în curte, și alături, cutia cu penițe. Că doar n-o să le ia nimeni. Lipsesc două penițe, dar n-are importanță, Crocodilul o să ne scuze. Păcat numai că nu ne putem lua rămas bun de la el.

Și-atunci tanti Eugenia a rezemat rachetele de prunul din ogradă și-a legat baticul sub bărbie și a spus tare, în timp ce se urca în față:

- Oricum, Crocodilul a fost foarte simpatic și eu cred că merită cu prisosință darul nostru.

M-am strecurat tiptil și-am sunat la poartă, degeaba, bineînțeles, fiindcă nenea Anatol tocmai o deschidea și ce-a urmat e limpede, dar după ce-au plecat ei și-am pus la loc cele două penițe buclucașe alături de celelalte optsprezece și m-am uitat la rachete, o mîndrețe, cum n-are nimeni cale de cinci sate, și la penițele cu ciumăfaie colorate, cum n-are nici un băiat de zece ani și trei luni din cîți cunosac eu, m-am uitat la ele cît m-am uitat și-n loc să chem repede un prieten să ne jucăm, am căzut pe gînduri. Cum de le știau pe toate tanti Eugenia și nenea Anatol? Oare aveau ei așa o putere să ghicească gîndurile?

* * *

ROMAN FOILETON 51

se apropie:

- O cunoști pe fata asta de lîngă mine?

- Cine n-o cunoaște pe Prințesa. Sîntem la aceeași școală. Eu în a cincea, ea în a șaptea.

- Mai vreau să te întreb ceva: știi cumva porecla profesoarei de limba română?

Se întoarse repede spre Prințesa să vadă dacă nu-i face semne.

- Doamna Grama, rîse Mariana. O cunoașteți și dumneavoastră?

- Nu, răspunse nemulțumit comisarul.

Mama cea grasă își strigă odrasla și Mariana dispăru în spatele unui zid boltit.

- Ați văzut că nu v-am mințit? se întoarse Prințesa spre comisar și ochii ei verzi prinseră niște sclipiri ciudate.

Comisarul nu-i răspunse. Era îngîndurat. „Din păcate, constată Teșu, am arestat-o degeaba. N-a mințit. Înseamnă că adresa falsă a fost într-adevăr o glumă". În orice caz avea cum să se justifice față de Dohotaru. A arestat-o ca s-o recunoască Dima.

Alarma nu dură nici jumătate de oră, dar, cînd ieșiră din adăpost, nu mai găsiră căruciorul cu cartofi. Prințesa izbucni în plîns:

- Mi-au furat căruciorul din cauza dumitale! Ce o să spun acasă?

În zadar cercetă Teșu și curtea clădirii, în zadar ceru informații de la portar, nu mai găsiră căruciorul. Lui Teșu îi era ciudă că Prințesa bombănea și n-avea cum s-o liniștească. Cei de pe stradă se întorceau după ei și, de rușine, comisarul trase borurile pălăriei pînă peste ochi.

SPRE mirarea lui Teșu, comisarul șef era încă în sediu. Îndrăzni să deschidă ușa secretarei:

- S-a întîmplat ceva?

- Nimic important, îl liniști secretara. Așteaptă un telefon de la București.

- Întrebați-l dacă poate să mă primească.

Plictisită, secretara intră în biroul lui Dohotaru și reveni la fel de plictisită:

- Poftim.

Teșu o tîrî și pe Prințesa cu el:

- Am vești bune, domnule comisar șef. V-am adus o Prințesă...

Dohotaru își împreună sprîncenele.

- Ce fel de Prințesă?

- Pe fata asta. E cea pe care am întîlnit-o și în tapițeria lui Barta. Și poate tot ea a fost și în Gara Triaj.

Speriată de privirile severe ale comisarului șef, Prințesa izbucni în plîns. Știa că singura ei armă erau lacrimile.

- Și de ce plînge?

Înainte ca Teșu să fi putut răspunde, Prințesa se repezi la birou și țipă din toate puterile:

- Pentru că mi-a furat căruciorul cu cartofi!

- Ce cartofi, Teșule? întrebă nedumerit Dohotaru.

Jenat, Teșu încercă să explice cele petrecute:

ROMAN FOILETON 52

- Am fost obligați să intrăm în adăpost și în acest timp i s-a furat un cărucior plin cu cartofi.

- Din cauza dumitale! țipă din nou Prințesa și începu să plîngă și mai tare. Cum mă duc acum acasă fără cărucior?

Enervat de țipetele fetei, Dohotaru se congestionă la față:

- Du-te, fă confruntarea și să nu mai vii cu fleacuri aici!

- Și cartofii? bolborosi Prințesa.

Comisarul șef îl țintui pe Teșu cu degetul:

- Îi plătești tu!

- Și căruciorul? întrebă Prințesa.

- Dacă l-a pierdut din cauza ta, îi plătești și căruciorul! țipă furios Dohotaru. Și cară-te!... Cară-te, am spus!...

Teșu nu știu cum să iasă mai repede din birou.

Secretara, deși auzise toată conversația, întrebă malițioasă:

- V-ați rezolvat treburile?

Teșu ieși pe coridor fără să-i răspundă.

Sergentul Dima nu era de serviciu: la ordinul lui Teșu fu adus de acasă direct din pat. Intră în birou somnoros. Teșu arătă spre Prințesă.

- O cunoști?

Dima holbă ochii la ea, apoi își strînse umerii și privi spre Teșu.

- Nu, domnule comisar.

- Uită-te mai bine la ea.

Dima, speriat de tonul ridicat al comisarului, privi cu coada ochiului spre Prințesă și schiță o grimasă.

- Degeaba mă uit la ea. N-o cunosc.

- Nu e fata care a furat cărbuni în Gara Triaj?

- Nu știu, domnule comisar. Acolo era întuneric. Primul bec era la o sută de metri. Și dacă mă uit mai bine la ea, e cam slăbănoagă să transporte cărbuni cu roaba. Fata aceea avea o roabă imensă.

- Poți să pleci!

Dima salută regulamentar și părăsi încăperea. Pentru orice eventualitate, comisarul luă datele prințesei, le notă într-un carnețel, apoi arătă spre ușă:

- Hai, pleacă și tu!

- Și banii?

- Ce fel de bani?

- Pentru cartofi și pentru cărucior.

- Căruciorul era vechi, nu valora nici un ban.

- Cum vreți, dar să știți că eu mă duc la domnul comisar șef să-mi facă dreptate.

- Chiar ai înnebunit?

- Nu, domnule comisar. Vreau banii pentru cartofi și pentru cărucior.

Neavînd încotro, Teșu scoase din buzunar o monedă de o sută de lei și o aruncă spre Prințesă. Îndemînatică, Prințesa o prinse din zbor.

- E puțin, domnule comisar.

- Cum puțin?

- Păi, 20 de lei costă numai cartofii.

Teșu îi mai dădu o monedă de o sută de lei.

- Și acum, cară-te!

- La revedere, domnule comisar.

Încet, plină de importanță, porni spre ușă.

(Va urma)

1

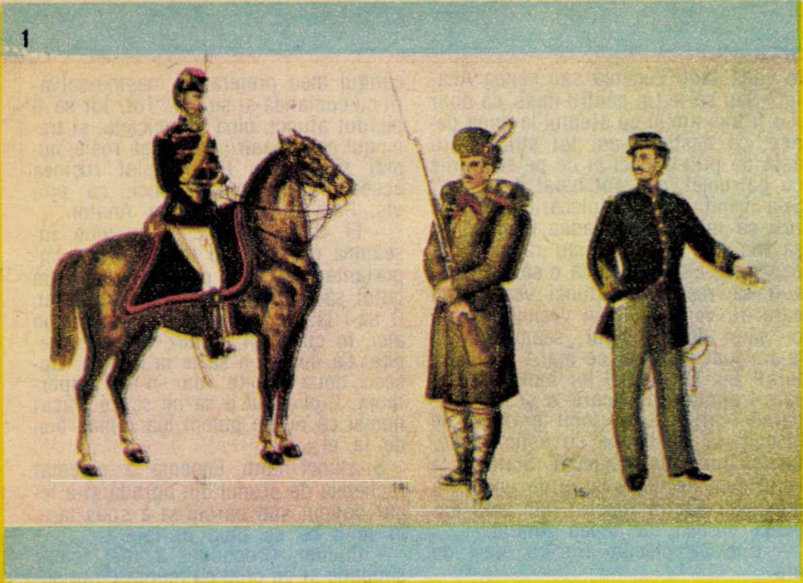

URMAȘI AI BRAVILOR EROI

de colonel **ADRIAN MIERLUȘCĂ**

Imi revine în gînd gestul încărcat de profunde semnificații al acelor copii ai României, pionieri, care, în timpul unei excursii în țara vecină și prietenă, Republica Populară Bulgaria, au dus cu ei, în mici pungulițe de plastic, cîte un pumn din țărîna meleagurilor noastre și le-au așezat cu discreție și gingășie pe plăcile de marmură ale criptelor Mausoleului de la Grivița. Acolo, unde odihnesc întru eternitate legendarii căciulari și dorobanți, „puii de lei" care l-au determinat pe Osman pașa să-i înmîneze celebra sa sabie colonelului român Cerchez, în ceasul amar al capitulării. Grăunțele acelui pămînt românesc păstrează cîte ceva din vitejii străjuitori ai patriei. Din cei ce au luptat la Sarmizegetusa, din cei ce au biruit la Posada, la Rovine, la Podul Înalt, la Călugăreni, la Mărășești, la Oradea și Carei. Și nu numai din acele locuri. Urmașii bravilor eroi dintotdeauna ai poporului, ce și-a apărat și-și apără cu neclintire ființa în spațiul carpato-dunăreano-pontic, au ținut să le transmită făuritorilor Independenței o înfrățire simbolică cu pămîntul vetrei multimilenare din care s-au ridicat pentru gloria ei.

GENERALUL ALEXANDRU CERNAT

CĂPITANUL N. VALTER MĂRĂCINEANU

2

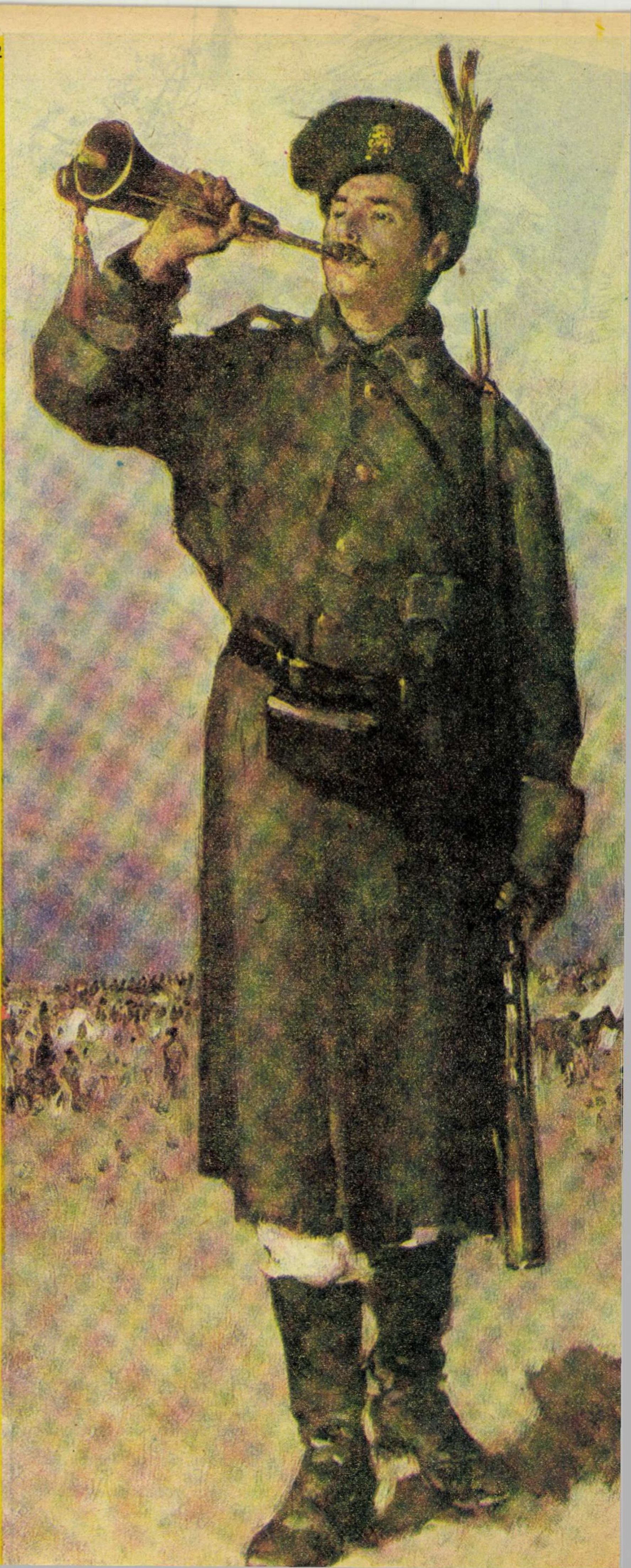

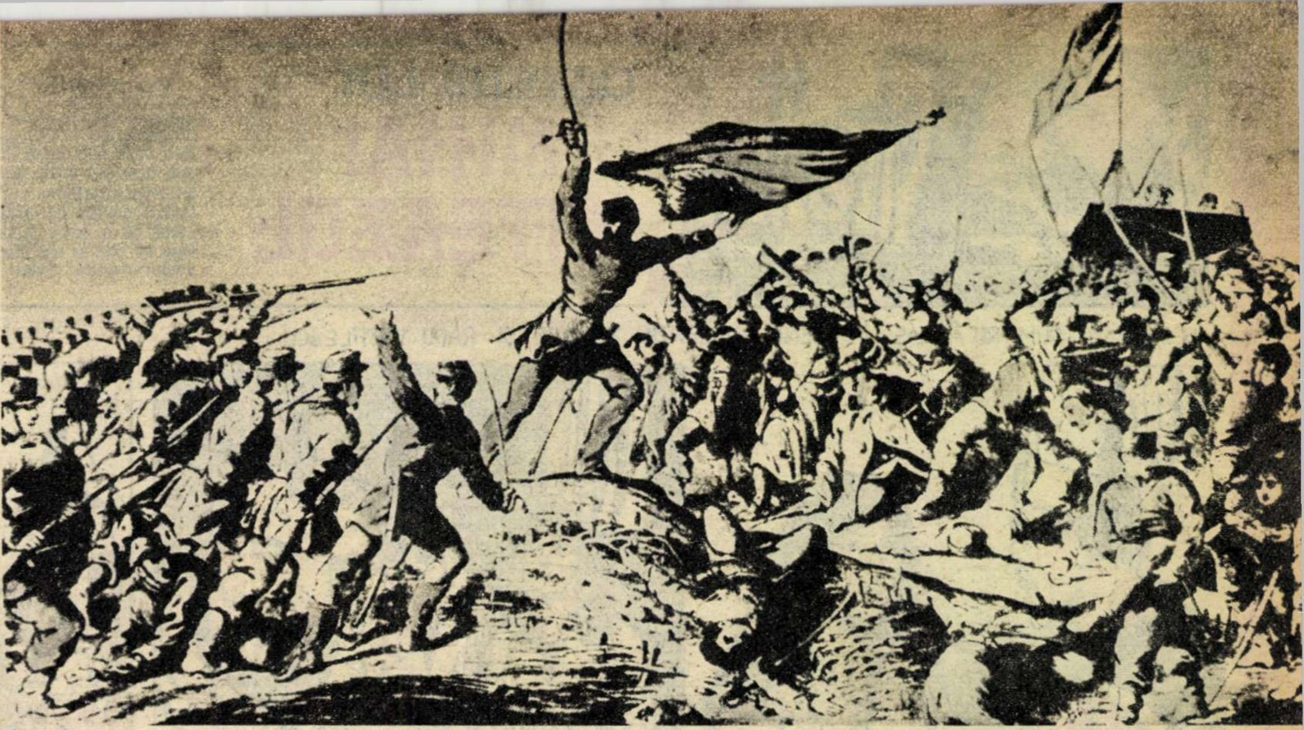

4

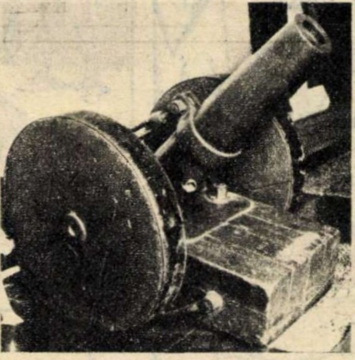

7

5

Însemn Neatîrnării

Voi, căciulari, voi, dorobanţi,
Bărbaţii ţării mele,
La Plevna, Griviţa, Smîrdan
Ne-aţi înstelat drapele.

Şi pe redutele de-atunci
Rămase-n neuitare,
Cu sînge de viteaz român
Aţi scris NEATÎRNARE.

Copiii noştri, cei de-acum
Şi cei ce or să vină,
Privesc spre voi, prin Tricolor,
Cu frunţile-n lumină.

Cuvintele de neuitat „Sîntem independenţi, sîntem naţiune de sine stătătoare", rostite de Mihail Kogălniceanu, ministrul de externe el României, la 9 Mai 1877, în faţa Adunării Deputaţilor, au cunoscut adevărata strălucire faptică pe cîmpurile bătăliilor de la Plevna, Griviţa, Rahova, Smîrdan, Vidin... Jertfele „junei" şi vitezei oştiri române, în crunta încleştare cu duşmanul, s-au cifrat la peste zece mii de morţi şi răniţi. Urmaşii dorobanţilor şi căciularilor s-au ridicat din nou pentru libertatea şi independenţa patriei eterne, 50 de ani mai tîrziu, pe cîmpia de foc a Mărăşeştilor, la Mărăşti şi Oituz... Din nou jertfe dureroase. Şi file de aur în cronica oştirii române. Drapelele ei au fost înstelate iarăşi, în zilele Insurecţiei din august 1944 şi în războiul antihitlerist. „În cele mai grele timpuri, înaintaşii nu şi-au părăsit pămîntul unde s-au născut, ci, înfrăţindu-se cu el, cu munţii şi cîmpiile, cu rîurile şi codrii falnici au rămas neclintit pe aceste meleaguri, apărîndu-şi fiinţa, dreptul la existenţă liberă". Înflăcăratele cuvinte ale celui mai iubit fiu al României socialiste, ctitorul ei inegalabil, secretarul general al partidului, preşedintele republicii, comandantul nostru suprem, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, se constituie într-un sublim îndemn pentru toţi cei ce înalţă şi veghează cetatea noastră sacră şi eternă. Poporul şi oştirea deopotrivă sînt şi vor fi întotdeauna zid inexpugnabil la fruntarii, demni urmaşi ai bravilor eroi.

6

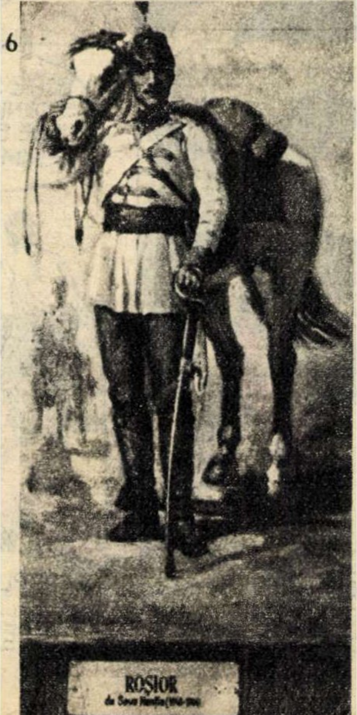

1. Uniforme militare purtate de ofiţerii şi ostaşii români la 1877.
2. „Dorobanţ" — pictură de N. Grigorescu.
3. Sergentul Constantin Ţurcanu (Peneş Curcanul).
4. Lupta de la Griviţa — 31 august 1877 (stampă de epocă).
5. Pionieri români în vizită în R.P. Bulgaria, pe urmele vitejilor dorobanţi.
6. „Roşior" — stampă de epocă.
7. —8. Tun şi săbii folosite în războiul de la 1877.

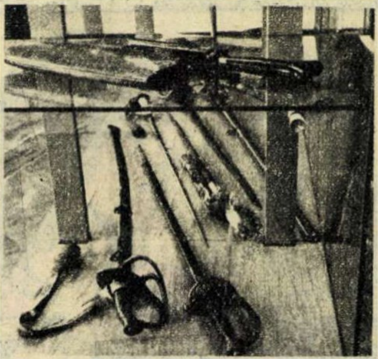

8

Cutezătorii

Redactor şef: MIHAI NEGULESCU; Secretar responsabil de redacţie: OVIDIU ZOTTA

Redacţia: Piaţa Scînteii nr. 1, Bucureşti 33. Telefon: 17 60 10. ADMINISTRAŢIA: Editura „Scînteia". TIPARUL: C.P.C.S. ABONAMENTE: prin oficiile şi agenţiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departament export-import presă P.O.B. 136—137. Telex 11226 Bucureşti.

Index 41633 12 pagini, 1,50 lei

OȘTENII LUI MIHAI VITEAZUL

Maria intră în temnița unde se află Dan Buzdugan și Gruia lui Novac și le spune că a fost trimisă de Iusuf să-i înduplece să-l învețe mînuirea buzduganelor. Dan îi arată mîinile legate și-i spune că așa nu poate să-l învețe. Iusuf poruncește atunci să fie dus în curtea cetății unde este lăsat liber. Dan Buzdugan îi cere lui Iusuf să fie numai ochi și-i arată cum poate fi mînuit buzduganul. Încîntat, Iusuf își aruncă turbanul și-i cere lui Dan să-l ochească. Probă în care viteazul nostru își arată desăvîrșita iscusință. Iusuf, urmărindu-l, crede că a prins taina mînuirii buzduganelor. Cere paznicilor să-l lege pe Dan și să-l ducă înapoi în temniță. Rîzînd, Dan îi spune că singur n-o să învețe niciodată să mînuiască buzduganele.

SCENARIUL : DUMITRU ALMAȘ DESENE : VALENTIN TĂNASE ȘI RADU VINTILESCU

10

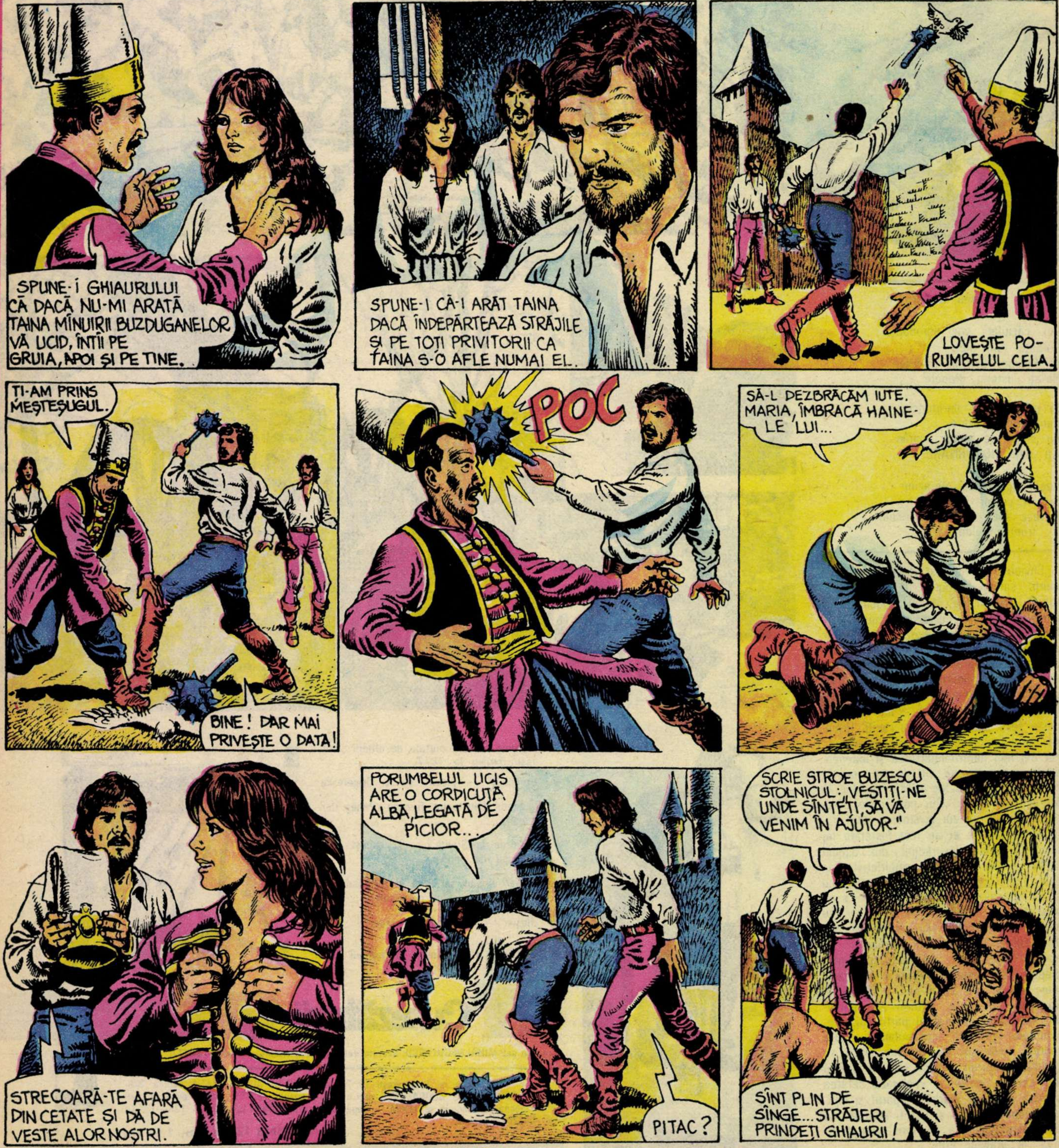
SPUNE-I GHIAURULUI CĂ DACĂ NU-MI ARATĂ TAINA MÎNUIRII BUZDUGANELOR VĂ UCID, ÎNTÎI PE GRUIA, APOI ȘI PE TINE.
SPUNE-I CĂ-I ARĂT TAINA DACĂ ÎNDEPĂRTEAZĂ STRĂJILE ȘI PE TOȚI PRIVITORII CA TAINA S-O AFLE NUMAI EL.
LOVEȘTE PORUMBELUL CELA.
ȚI-AM PRINS MEȘTEȘUGUL.
BINE! DAR MAI PRIVEȘTE O DATA!
POC
SĂ-L DEZBRĂCĂM IUTE. MARIA, ÎMBRACĂ HAINELE LUI...
STRECOARĂ-TE AFARĂ DIN CETATE ȘI DĂ DE VESTE ALOR NOȘTRI.
PORUMBELUL UCIS ARE O CORDICUȚĂ ALBĂ, LEGATĂ DE PICIOR...
PITAC?
SCRIE STROE BUZESCU STOLNICUL: „VESTIȚI-NE UNDE SÎNTEȚI, SĂ VĂ VENIM ÎN AJUTOR."
SÎNT PLIN DE SÎNGE... STRĂJERI PRINDEȚI GHIAURII!

(Va urma)

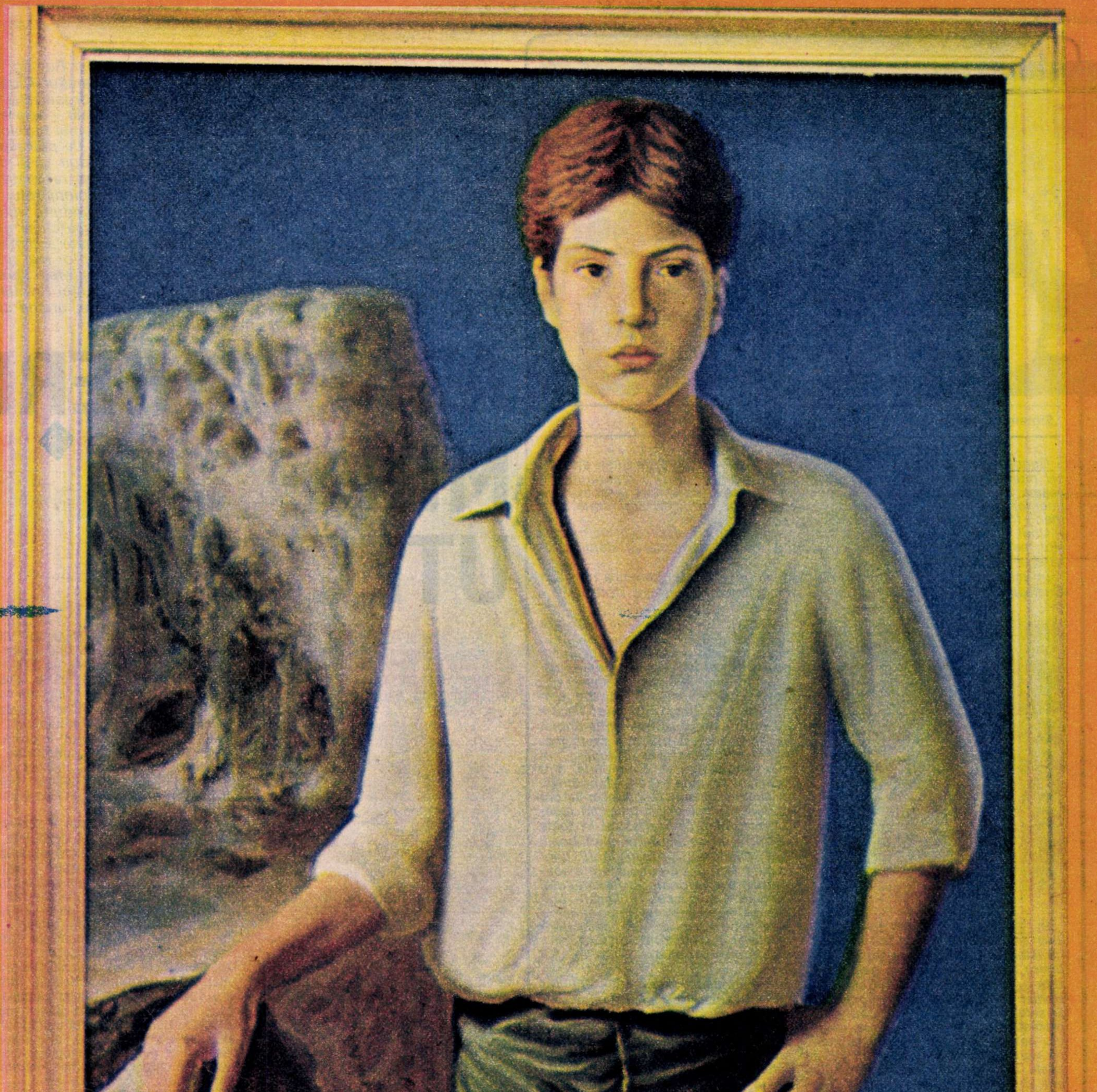
pictură de SABIN BĂLAȘA

Cutezătorii

19
1983

VISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

JOI, 12 MAI
ANUL XVII (Nr. 814)

Creștem sub steagul de glorii al Partidului Comunist Român, vegheați și îndrumați cu părintească dragoste de tovarășul Nicolae Ceaușescu, de partid, de întregul popor. Primirea în organizația revoluționară a tineretului – Uniunea Tineretului Comunist – este evenimentul de neuitat pe care-l trăiesc cei mai buni, cei mai harnici și mai silitori dintre pionieri, odată cu împlinirea vîrstei de patrusprezece ani. În cei șapte ani de pionierie, ei s-au străduit să-și cinstească așa cum se cuvine cravata roșie cu tricolor, să respecte cu devotament și spirit revoluționar Angajamentul pionierului și Legămîntul pionierului, urmînd zi de zi prevederile Codului etic al pionierului. După exemplul tinerilor care, aflați în ultima clasă gimnazială, au devenit uteciști – continuînd să-și desfășoare activitatea pionierească pînă la absolvirea clasei a opta –, colegii lor mai tineri se străduiesc să se pregătească temeinic pentru trecerea spre o nouă treaptă a devenirii lor comuniste. Ștafeta cutezanței revoluționare este preluată cu elan, cu bucurie, cu răspundere, urcînd spre piscul năzuințelor comuniste.

AZI PIONIERI- MÎINE UTECIȘTI

„Sîntem urmașii unui popor eroic"

Cunoașterea trecutului glorios, a tradițiilor revoluționare de luptă ale clasei muncitoare sub conducerea partidului comunist, ca și a realizărilor de seamă ale prezentului luminos constituie obiective de seamă în activitatea tinerilor fii ai patriei. Prin evocări, vizite, excursii, dezbateri organizate, pionierii trăiesc emoționante file de istorie.

Unul dintre locurile cele mai dragi purtătorilor cravatei roșii cu tricolor sînt meleagurile natale ale conducătorului iubit al partidului și statului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu.**

În imaginea de față, îi întîlnim pe pionierii de la Școala generală nr. 1 din Costești-Argeș în Muzeul de istorie al comunei Scornicești (foto 1).

TOT ÎNAINTE !

În însorita dimineață de 8 Mai, ziua aniversării a 62 de ani de cînd în istoria țării a fost înscrisă una dintre cele mai luminoase pagini ale sale – făurirea Partidului Comunist Român –, pionierii tuturor orașelor și satelor s-au aliniat în careul pionieresc, aducînd un fierbinte omagiu partidului și rememorînd faptele pe care le-au înscris, de-a lungul a peste opt săptămîni, sub genericele atît de îndrăgite ale acțiunii **„Tot înainte".**

Prin milioanele de fapte frumoase pe care le-au realizat în etapa de masă a acestei acțiuni, intrată în tradiția Organizației Pionierilor, copiii țării au dat expresie sentimentelor de adîncă dragoste și recunoștință pe care le poartă partidului, secretarului său general, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** *– cel mai iubit prieten și îndrumător al tinerei generații –, pentru minunatele condiții de care se bucură milioanele de copii ai țării pentru a crește voinici și destoinici, temeinic pregătiți pentru muncă și viață.*

Răsunetul pe care-l are în inimile copiilor țării ampla și generoasa acțiune de educație patriotică „Tot înainte" ni-l dovedesc, zi de zi, filele cataloagelor în care se reflectă efortul comun în autodepășirea la învățătură și comportare; ni-l dovedesc bogatele acțiuni prin care copiii cunosc tot mai profund eroicul trecut de muncă și luptă al poporului nostru, tradițiile sale revoluționare; ni-l dovedește intensa lor trăire a prezentului socialist în care fiecare membru al societății se simte onorat să cinstească patria prin fapte menite s-o facă tot mai frumoasă, tot mai îmbelșugată. Exemplele sînt multe și le putem găsi, deopotrivă, în fiecare colectiv pionieresc. La ora primului bilanț al acțiunii, din județul Satu-Mare am aflat că în toate cele 277 de unități de pionieri, copiii sînt inițiatorii și organizatorii unor bogate acțiuni de cunoaștere a activității revoluționare a tovarășului Nicolae Ceaușescu. În fiecare unitate se manifestă statornica preocupare pentru cunoașterea localităților natale și a traiectoriei lor viitoare, a realizărilor părinților și fraților mai mari.

***Pretutindeni,** pe marile șantiere ale țării, în întreprinderi industriale cu cele mai diferite profiluri, în unități agricole copiii sînt întîmpinați cu aceeași căldură și prietenie. Muncitorii văd în pionierii de azi schimbul lor de mîine și răspund cu dragoste interesului cu care tinerii lor prieteni le privesc munca, realizările. Înainte ca aceste rînduri să plece la tipar, din Bistrița și Mediaș, din Galați și Băilești, Vaslui și Piscul Vechi, Dolj, am primit vești despre puternicele impresii cu care s-au întors acasă copiii de pe itinerarele unor astfel de vizite.*

Continuînd nobila tradiție a poporului nostru, pionierii au plantat în această primăvară mii și mii de pomi, încredințînd rodniciei pămîntului livezile noastre de mai tîrziu. Nu cunoaștem cifra exactă a tuturor arborilor forestieri, a arbuștilor și pomilor roditori plantați de copii în această primăvară, știm însă că în marea livadă a țării sînt cuprinși și cei peste 15 000 de pomi fructiferi plantați de pionierii județului Sibiu, și cele 6 ha plantate cu meri, peri, cireși și nuci de copiii din Vorona, Avrămeni, Săveni, Suharău și Manoleasa , județul Botoșani, precum și a celor din Cepești , Vaslui, din Preajba de Pădure, Frățila și Nedeia , Dolj. Practic nu există localitate în care pionierii să nu-i fi îmbogățit patrimoniul pomicol în această primăvară.

Ca o încununare a activităților de învățătură și muncă, de cunoaștere a muncii și vieții comuniștilor, de evocare a unor importante momente din istoria patriei și partidului, copiii își manifestă talentele în emoționante evocări, spectacole cultural-artistice, montaje literar-muzical- artistice pe care le reunesc sub genericul „Cîntim patria, partidul și poporul". La spectacolele prezentate recent pe scenele căminelor culturale și pe acelea amenajate în aer liber au fost viu aplaudate și formațiile folclorice din Negrești-Oaș, Bixad, Călinești, Turț și Dorolț, precum și fanfara, formațiile corale, de muzică ușoară și folk din Medieșul Aurit, Tășnad și Carei, participante la Festivalul național „Cîntarea României". Ca în multe localități, pionierii din Huta-Certeze au adăugat

TREPTE ALE TINEREȚII COMUNISTE

–File din jurnalul unei viitoare uteciste–

...Anul acesta am făcut cunoștință, la Liceul sanitar, cu secretara Comitetului U.T.C., Nicoleta Ghinescu, cu care am stat de vorbă cu privire la activitățile de care trebuie să mă ocup, fiindcă răspund în comandamentul unității de pregătirea pionieriior pentru a intra în rîndurile U.T.C. Am văzut venind spre mine o fată care purta ochelari, potrivită de statură și avînd pe față o expresie deschisă, prietenoasă. Cum să spun, m-a cucerit! M-am prezentat: Isabela Soare, din clasa a VIII-a, Școala generală nr. 15 (municipiul Pitești n.r.). I-am spus de ce o vizitez. Nicoleta mi-a răspuns foarte colegial că o să vină ea și alți colegi din comitet să participe la dezbaterile de la cercul de studiere a Statutului U.T.C. Au venit și ne-a plăcut tuturora că uteciștii au vorbit cu înflăcărare, cu pasiune. La cerc sînt înscriși Elena Epure, Carmen Rus, Cosmin Drăgănoaia, Dan Manolescu și alți pionieri.

...Clasele a VII-a, cum a relevat și Carmen Negescu într-o dezbatere, au o inițiativă interesantă: să organizeze la sfîrșitul fiecărui trimestru o acțiune complexă, o acțiune comună cu toate clasele paralele. Astfel, la sfîrșitul primului trimestru școlar, au organizat o acțiune dedicată tinereții eroice a celui mai iubit fiu al poporului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român. Și la sfîrșitul actualului trimestru vor organiza acțiunea comună pe care au intitulat-o: „Azi pionier, mîine utecist". Comandamentul unității organizează, la rîndul său, o întîlnire a pionierilor dintr-a VII-a cu cei dintr-a VIII-a, în care vor dezbate „File din istoria U.T.C."

...Anca Tihan, din clasa a VIII- a, a devenit de curînd utecistă. (În imaginea foto o vedem felicitată și de prietenii noștri uteciști de colegi – n.r.) Ea se numără printre cei peste 1 800 de tineri din județul nostru care au primit carnetul roșu de membru al organizației revoluționare în acest an. Am remarcat că Anca gîndește profund și e intransigentă, în așa fel încît se impune... Ea este încă pionier-comandant de detașament și-și dorește ca și în viitor să aibă o muncă concretă, să primească răspunderi organizatorice. La aceeași adunare U.T.C. din școală au fost primite în organizație colegele ei Marieta Balaciu și Amalia Clejanu.

...„Nu concep să nu reușesc pe drumul pe care am îndatorirea să-l parcurg", obișnuiește să spună Marieta. Cît o privește pe Anca... Ea a dovedit că a deveni utecist este un eveniment extraordinar pe care trebuie să-l trăiască în primul rînd cei mai buni dintre cei mai buni pionieri. Tocmai de aceea, ca și alți tineri de vîrsta ei, s-a pregătit pentru acest moment de ani de zile.

...Cînd te pregătești să devii utecist, iți place să te gîndești că ești mai mare de ani. Ne dăm seama că ne așteaptă răspunderi tot mai importante, pentru viitorul nostru, pe care trebuie să știm să ni-l făurim. O îndatorire despre care învățăm în Statut este aceea că sîntem datori să apărăm cuceririle revoluționare ale poporului. Acest lucru îl putem realiza numai dacă știm să fim tot timpul demni, onești, curajoși, să muncim cît mai bine.

...La cercul nostru de studiere a Statutului U.T.C. am organizat cîteva întîlniri la care i-am invitat și pe prietenii noștri uteciști, muncitori din întreprinderile industriale, cu care păstrăm o strînsă legătură. Mi-a plăcut cînd secretarul Comitetului U.T.C. de la Combinatul de articole tehnice din cauciuc, tovarășul Vasile Lazăr, a spus odată zîmbind: „Noi, ca pionieri mai vîrstnici, purtăm o grijă mare celor mai tineri".

Întrucît eu încă port la piept cravata roșie cu tricolor, am înțeles că trăim cu toții o continuitate la școala noastră revoluționară în care dialogul dintre generații este permanent. Tovarășul Vasile Lazăr a fost, la rîndu-i, în anii copilăriei, pionier.

...Ce răspunderi ne așteaptă? La întîlnirile pe care le-am avut cu secretari ai comitetelor municipale și județene U.T.C. și cu muncitori fruntași, comuniști și uteciști, am înțeles că aveam atribuții și răspunderi mai mari pentru viitor. Trecerea de pe băncile școlii în viață, în muncă n-o să ofere totul de-a gata. Ne așteaptă și bucurii, izbînzi, dar și greutăți pe care le vom învinge dacă plecăm din școală cu adevărat bine pregătiți în toate privințele și cu dragoste de muncă.

...Tovarășul Ion Niță, secretarul Comitetului U.T.C. de la Întreprinderea comercială Metalochimice Pitești vine mereu printre noi la activitățile cultural-artistice. S-a oferit chiar să instruiască formațiile pionierești de dansuri.

...Participăm în școală la un consurs gen „Cine știe, cîștigă" cu tema „U.T.C. – organizația politică revoluționară a tineretului din România". În același timp, colegii din clasele a VIII-a sînt prezenți la un concurs intitulat „Tinerețea țării – tinerețe eroică, file din istoria U.T.C.", organizat pe municipiu.

...Melania Rădulescu, utecistă, ne-a fost colegă pînă anul acesta. Este liceană, dar vine destul de des în școală și e prezentă la activitățile noastre de cîte ori îi permite timpul. O reîntîlnim neschimbată: foarte bună colegă, mereu veselă, talentată organizatoare, curajoasă și plină de inițiativă. O fire minunată! Ah, și uitasem: Mirela Heiser, utecistă, ne-a fost tot așa o colegă cu personalitate. După cum și surorile Grațiela și Magdalena Rădulescu. Iar noi, cei de astăzi, care vom păși în curînd pragul spre o tinerețe responsabilă, acționăm în așa fel încît în urma noastră să lăsăm pași de neuitat.

...Emanuel Rădulescu, comandantul de unitate, a propus într-o adunare să realizăm un album în care să se evidențieze munca și activitatea uteciștilor noștri din școală în toate domeniile; un album mare, pe care-l vrem memorabil.

……

Mă pregătesc să devin utecist! Voi deveni utecist! Sînt utecist! Iată preocupări, trăiri pe care le împărtășim, asemenea nenumăraților colegi din țară, dînd glas în această primăvară elanului tineresc, fierbinte, revoluționar, care ne însuflețește și ne face să privim cu responsabilitate sporită în viitor.

---

spectacolelor lor și o frumoasă expoziție de desene inspirate din trecutul de luptă al poporului nostru.

„Pionieri în anii de lumină"

Prima sarcină – învățătura – este îndeplinită exemplar de tot mai mulți pionieri. În instantaneul de față sînt surprinși, într-o lăudabilă postură a autodepășirii la învățătură și în comportare, pionieri din clasa a V-a C de la Liceul „Simion Bărnuțiu" din Zalău (foto 2).

„Ștafeta generațiilor"

Aici, nu peste multă vreme, veți putea admira o plantație. De lucrul acesta se îngrijesc pionierii din Valea Ursului, comuna Bascov-Pitești (foto 3).

„Cinstim patria, partidul și poporul"

Cele mai frumoase cîntece, cele mai alese versuri și reușite creații le închinăm cu dragoste patriei, partidului. În imaginea de față, pionierii de la Școala generală nr. 17 din Buzău, în timpul unui reușit spectacol din cadrul Festivalului național „Cîntarea României" (foto 4).

Pagini realizate de
MARGARETA MICU și
ELENA MĂNESCU

Foto: **GR. PREPELIȚĂ**

Detașamentul-

UN COLECTIV UNIT ȘI PUTERNIC

CEI

36

DE INVINCIBILI

Pentru fiecare dintre noi, detașamentul este colectivul în care trăim cele mai multe satisfacții din viața noastră de pionieri.

Alături de colegi — membri ai detașamentului — ne rezolvăm problemele zilnice de școlari, de pionieri, ne manifestăm spiritul de inițiativă, ne formăm harnici, perseverenți și drepți. Ne spunem cuvîntul, ne facem planuri și le înfăptuim, uniți prin acel minunat sentiment care se numește prietenie și care dă colectivului nostru nu numai personalitate, ci și tăria de a învinge întotdeauna.

MIHAELA ENICĂ

CLAUDIA LUCA

Așa i-am putea numi pe cei treizeci și șase de pionieri - douăzeci și una de fete și cincisprezece băieți - din detașamentul clasei a VII-a A de la **Școala generală nr. 23 din Brăila. Pe o parte dintre ei îi vedeți în fotografia de sus.**

În susținerea afirmației vin să „vorbească" argumentele, a căror putere a fost clădită de fapte în cei șapte ani, de cînd eroii reportajului nostru se află împreună.

Dintre multele izbînzi, cucerite de-a lungul urcușului lor comun, două sînt esențiale și pot fi înscrise pe cartea de vizită a detașamentului cu litere mari:

- Din clasa I și pînă acum cu toții au promovat cu medii de peste 7.
- Nota 10 la comportare deținută de detașament, constant, de-a lungul timpului este rezultanta comportării fiecăruia dintre membrii săi. Notele de 10 obținute la purtare trimestru de trimestru, an de an, dau strălucire alături de celelalte note carnetului de elev al fiecăruia.

Mihaela Enică - comandantă de unitate - ne spune că acestor performanțe colegii ei le-au adăugat mereu altele. Așa se face că în „detașamentul invincibililor" pot fi întîlniți acum cîțiva dintre reputații matematicieni ai școlii, că Eugenia Vlad împreună cu alte două colege ale ei - toate mari iubitoare de literatură - „au mers pînă la faza pe județ" a concursului de limbă română. Tot aici pot fi găsiți mulți pionieri care au adus școlii titluri de laureați la „Cîntarea României" și dețin locuri fruntașe în sport.

Modestă, Mihaela nu amintește nimic de faptul că și ea face parte din echipa celor mai buni „sanitari pricepuți" din județ.

Mirela Bălănică ne asigură că acest loc I „de care eram aproape siguri dinainte" a fost cîștigat de cele cinci pioniere - Luminița Amza, Enache Nicoleta, Antonela Robitu, Claudia Luca și Enică Mihaela - printr-o perseverentă pregătire specializată. Ele nu s-au mulțumit să se pregătească doar „din carte". De multe ori, cele cinci fete, îmbrăcate în halate albe, au putut fi întîlnite prin cabinetele spitalului din municipiu, asistîndu-i pe medici la acordarea primului ajutor sau învățînd de la ei cum se aplică o atelă, un pansament sau garoul.

Încheierea celui de-al doilea trimestru școlar i-a găsit pe prietenii noștri cu o agendă doldora de realizări, chiar dacă uneori cerul clasei a fost umbrit de cîte un nor trecător.

Nimeni n-o să uite clipele frumoase petrecute la clubul Întreprinderii Con-

strucții Montaj împreună cu comunistul Ion Bălănescu, acum prieten apropiat al detașamentului. Sau diminețile vesele petrecute de unii dintre ei cu șoimii de la Grădinița nr. 41, aflată în vecinătatea școlii. Și nici serbarea surpriză pregătită de 8 Martie de Florin Iordache împreună cu toți băieții din detașament.

Caișii, vișinii, castanii și chiar cîțiva frasini și tei plantați de pionieri în această primăvară prin fața blocurilor unde locuiesc sau în grădinile din preajma casei demonstrează dragostea lor pentru natură și dorința de a „ține pasul" cu copiii satelor din județ, care se pot lăuda că au plantat livezi întregi.

Cum spuneam, detașamentul a mai avut uneori și cîte o „problemă".

Unul dintre ultimii „nori" care a dat ceva de lucru detașamentului a apărut, nu prea de mult, la teza de limba română. Deși surprinși de „surpriza" făcută de frații S., băieți buni, dealtfel, harnici și săritori, cunoscuți și ca talentați electrotehnicieni, membrii detașamentului au pus umărul, iar problema a fost rezolvată rapid și eficient, convingîndu-i pe cei doi gemeni că tot „învățătura este mama științei".

Ce s-a întîmplat de fapt? După ce au fost anunțate subiectele tezei, peste clasă s-a așternut, ca de obicei, liniștea. Toată lumea gîndea, își ordona ideile și pe paginile albe ale caietelor de teză pixurile și stilourile au pornit-o repede în marele lor raliu. Doar în băncile dinspre perete se auzeau din cînd în cînd foșnete de hîrtii. Ca să fie „mai siguri" și să nu omită nici un amănunt, în tezele lor, frații S. își pregătiseră de-acasă, cu migală, și cîteva fițuici pe care acum încercau să le întrebuințeze. Numai că profesorul i-a zărit... După ce le-a luat hîrtiile, ca să le ofere totuși o șansă, i-a invitat pe cei doi să-și continue lucrările. Notele obținute – cîte un patru – au demonstrat că în loc să învețe, așa cum se face de obicei în astfel de împrejurări, frații S.și-au pierdut timpul migălind la hîrtiuțe.

Întîmplarea, prima și ultima – cum ne asigură comandanta detașamentului –, a stîrnit nu numai uimire, ci și supărare, fapt pentru care comandantul a convocat o „adunare fulger". Firesc, pionierii au cerut explicații. Le-a părut rău fraților S. pentru fapta lor. Ei au arătat că hîrtiile au fost făcute „doar așa, pentru rememorarea unor date importante" și nu cu intenția de a se folosi de ele. Membrii detașamentului nu s-au mulțumit cu „explicația" întîmplării, ci au hotărît măsuri imediate. Cîțiva dintre pionieri – cei mai buni la limba română – s-au alăturat celor doi colegi și au învățat împreună, ajutîndu-i astfel să-și repare greșeala. Cerul clasei s-a înseninat din nou, chiar dacă în inimile copiilor a mai rămas o undă de tristețe.

Faptul că acum frații S. își pregătesc lecțiile cu mai multă seriozitate o spun mediile sfîrșitului de trimestru. Amîndoi sînt acum bucuroși că prietenii lor nu au trecut indiferenți pe lîngă greșeala săvîrșită și i-au ajutat la timp s-o învingă.

Cei treizeci și șase de prieteni din detașamentul clasei a VII-a A au pornit din nou asaltul spre piscurile sfîrșitului de an școlar, unde, pe lîngă coronițele de premiant și numeroasele mențiuni, (în fiecare an peste 25 de pionieri obțin premii și mențiunii), îi așteaptă visata excursie la Dîmbul Morii. Pînă atunci „corabia" frumoasei prietenii a celor dintr-a VIII-a A navighează cu toate pînzele sus spre noi împliniri. Cum reușesc cei treizeci și șase de prieteni să obțină succesele care le-au adus locul de detașament fruntaș pe școală? Iată ce ne-au mărturist:

Mihaela Enică: Întotdeauna ne-am sfătuit împreună cui anume să încredințăm spre rezolvare o problemă. Am ales întotdeauna pe cel mai potrivit dintre noi.

Mirela Bălănică: Pentru că ne cunoaștem foarte bine, știm și ce calități are fiecare pionier. Cînd i-am dat Andreei Crăciun să răspundă de munca patriotică, știam că e perseverentă, foarte ordonată și are spirit gospodăresc. Prin exemplul ei și prin modul în care a avut grijă să ne mobilizeze, iată că noi ne-am îndeplinit aproape integral angajamentul.

Claudia Luca: Eu cred că prietenia noastră este puternică și pentru că întotdeauna am căutat să ne apropiem unii de alții cu înțelegere. Ne-am și criticat între noi, atunci cînd a fost cazul, dar nu ne-am năpustit asupra vreunuia dintre colegi. Am căutat să aflăm întotdeauna de unde vin greșelile, să aflăm cauza lor. Numai așa am putut pune întotdeauna umărul cu toții la îndreptarea lor. Sîntem alături la greu, dar tot împreună trăim și bucuriile. Și cred că și de la acest fel de a ne trata între noi vine tăria colectivului nostru.

Cuvintele Claudiei ca și ale celorlalte interlocutoare ale noastre exprimă modul frumos de a privi colegialitatea, prietenia. Și explică mai ales de unde vine și „invincibilitatea" celor treizeci și șase de pionieri care se află mereu alături în urcușul lor.

NOTA 10 LA...HĂRNICIE

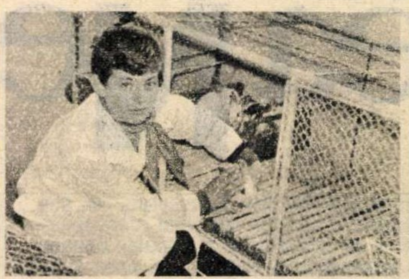

Dacă veți vizita în această primăvară orașul Mizil, opriți-vă neapărat și la Casa pionierilor și șoimilor patriei. Îi veți cunoaște acolo pe Georgiana Popescu și Cornelia Moldoveanu, pe Florin Crețu și Traian Stamate, pe Costel Nae și Mihai Tătaru și încă pe mulți alți pionieri harnici.

La microferma înființată din inițiativa pionierilor din Mizil, au sosit în urmă cu cîteva luni șase iepuri din trei rase diferite. Copiii i-au luat în primire, i-au îngrijit ca niște adevărați zootehnicieni, astfel încît de la șase, numărul urecheaților a ajuns, pînă acum, la 75.

Daniela, Costel, Mihai și Florin s-au dovedit foarte pricepuți în îngrijirea iepurilor, dar mai ales la pregătirea hranei acestora. Pe lîngă morcovi, mălai și resturi de legume pe care le serveau în mod obișnuit iepurilor, copiii au învățat să prepare rații alimentare gustoase și suculente din scoarță de copac, ierburi și coceni.

Peste puțin timp, urecheații vor fi hrăniți și cu furaje recoltate de la satul de vacanță Boboci, unde harnicii pionieri din Mizil au semănat lucernă, sfeclă furajeră și morcovi.

Amalia Gabură și Mariana Mărăcine sînt de părere că recolta pe care o vor obține de la satul de vacanță le va permite asigurarea furajelor și pentru timpul iernii.

Acestei frumoase inițiative – ne scrie tovarășa profesoară Maria Stancu – a crescătorilor de iepuri din Mizil li s-a alăturat și o alta – aceea a crescătorilor de păsări.

În „halele" încălzite pînă la 25° -30° C, dar bine aerisite, 400 de ghemotoace aurii, vioaie și gălăgioase ciugulesc de zor firimituri de ou amestecate cu mălai și morcovi rași. Ca să-i ferească de răceală pe puișorii care abia au împlinit o săptămînă, Delia Stancu și Constanța Stanciu le-au pregătit și ceai de mușețel.

Pentru hărnicie și ingeniozitate, pionierii din Mizil merită felicitări! Atît de la ei cît și de la alți prieteni ai revistei, așteptăm noi vești și imagini care să vorbească despre roadele inițiativei, hărniciei și cutezanței pionierești.

Pagini realizate de **ECATERINA ROȘCA**

SĂ DESCOPERIM ÎMPREUNĂ:

Macarale pe cerul Canalului Dunăre-Marea Neagră.

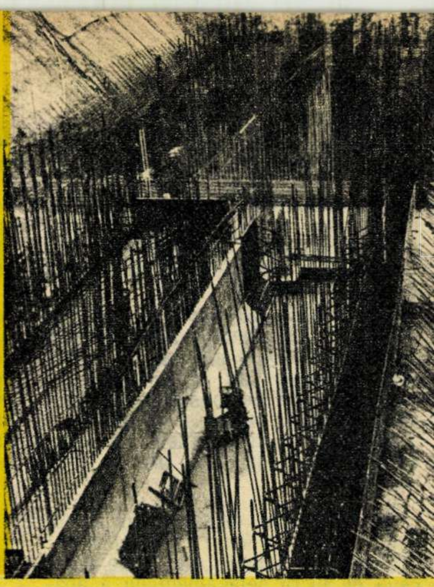

MĂREȚIA EROICĂ A CANALULUI

Dunăre-Marea Neagră

M-am întrebat adesea care-i cea mai luminoasă înălțime pe care o poate cunoaște și-o poate măsura dorința noastră în escaladarea verticală a devenirii? Să fie înălțimea oare legată mai ales de ceea ce înseamnă munții? Să ne-o simțim aproape cel mai mult cînd decolăm cu navele de zbor spre cerul limpede al unei zile însorite? Posibil. Dar mai ales adevărata fascinație a înălțimii ne-o dezvăluie efortul eroic al creației și muncii patriei întregi prin tot ce știu să înfăptuiască oamenii în acești ani, de construcție fără seamăn, ai socialismului, în România. Și iată-ne în fața unei extraordinare realizări: construcția Canalului Dunăre–Marea Neagră.

La Plenara Comitetului Central al partidului din iunie 1973, prin inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se pun bazele unuia din cele mai mari obiective de importanță națională: Canalul Dunăre–Marea Neagră. La acea dată cînd unii dintre voi, cei de azi, vă nășteați, părinții voștri, patria întreagă porneau asaltul uneia din cele mai umane înălțimi ale socialismului nostru biruitor. Aici sosesc marii constructori de la Bicaz și Porțile de Fier, de la Galați și Lotru, de la Transfăgărășan și Hunedoara: marea ștafetă a tuturor construcțiilor din România modernă, aici ia ființă și se înalță. De la nivel național, competiția muncii se ridică la unul universal.

– Dislocarea munților și a pămîntului care a avut loc, turnarea betoanelor se ridică la milioane de metri cubi, ne spunea maistrul de tură Gheorghe Popa, de la stația de betoane a șantierului 13 Cernavodă; cam cît ar cîntări 130 de piramide Keops!

Vă amintiți, probabil, că antica piramidă e considerată ca una din minunile lumii. Raportați atunci valoarea muncii de la noi la ceea ce-au înfăptuit anticii și veți înțelege în ce punct ne aflăm. Menită să folosească extinderii mai directe a transporturilor pe calea apelor, făcînd legătura dintre Dunăre și Mare prin despărțirea Dobrogei în două, pe numai 64 km, această magistrală unică asigură și irigarea unor întinse suprafețe agricole spre ridicarea rodniciei pîinii. În numai un deceniu, constructorii Canalului Dunăre–Marea Neagră au realizat posibilitatea noastră de-a purta un dialog în toate limbile pămîntului (căci pe calea nouă vor naviga în curînd ambarcații dinspre și către Mare din toată lumea) cu mileniile viitoare. Dar mai ales, el, Canalul, este, încă din aceste zile cînd s-au și tras pe el apele, cel mai frumos poem al muncii în limba română, columna unui deceniu în fața timpurilor ce vin...

Scafandrierii Canalului studiind oglinzile adîncurilor.

ce

Canalul trece și prin centrul vieții către mare.

DIMENSIUNEA MUNCII — DĂRUIREA OMENEASCĂ

La începutul acestei primăveri am coborît din Gara Cernavodă direct spre drumul ce ducea către cota zero. Plouase mult, pămîntul se mișca de încolțiri; pămîntul era la marile ore ale muncii cînd caravanele autobasculantelor se auzeau gemînd, cărînd, ducînd pămînt și rocă, și beton, și fier. Șoferul Vasile Toșa din Cluj-Napoca mi-a făcut semn să urc în cabina mastodontului-autobasculant pe care-l conducea:

– În cîteva minute sîntem în centrul tuturor vitezelor. Acolo să vezi și turnuri de macara, și mașini, dar și brațe de om voinice, uite-așa, ca ale mele.

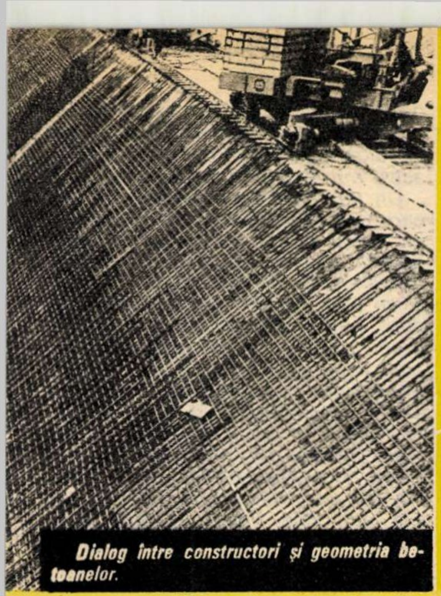

Dialog între constructori și geometria betoanelor.

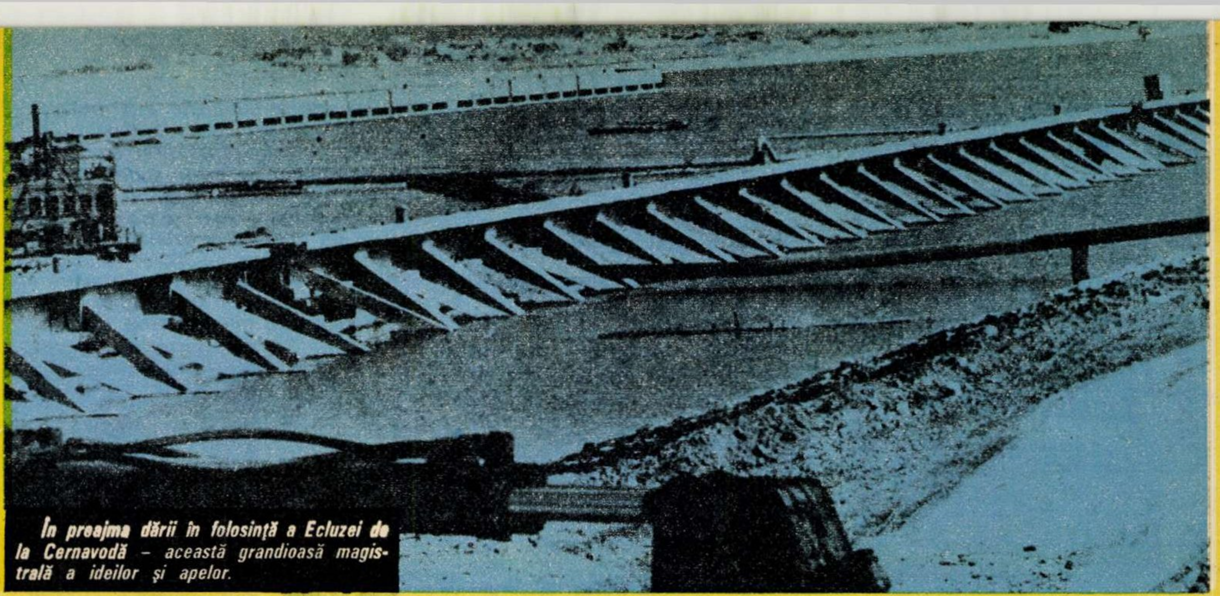

În preajma dării în folosință a Ecluzei de la Cernavodă – această grandioasă magistrală a ideilor și apelor.

la, ascultă șantierul... Este de nedescris.

rinzilor s-a făcut cu multă pri-
cu însuflețire.

Pe dreapta și pe stînga, în fața și în spate, motoare și buldozere, și oameni. La prima vedere, la prima bătaie a inimii, intrată și ea în ritmul șantierului, ți se taie respirația. Iată și-o mărturisire sigură; vorbește inginerul Pavel Mihăilescu, șef de lot din 1981:

– Știam că voi fi inginer încă din 1970, cînd eram pionier la Școala din Lespezi-Iași. Și mai știam ceva, încă din 1973. Știți ce? Că voi fi constructor – nicăieri altundeva decît aici la marea magistrală a apelor și a brațelor. Am început această aventură încă din sat: pionier fiind, turnam trotuare pe lîngă moară și pe lîngă casă. Făceam și garduri tari, zugrăveam pereții poștei și ai școlii; în plus eram din cînd în cînd și plivitor la C.A.P.

– Pe urmă...

– ...devenit student, n-aveam în cap decît Canalul! L-am și văzut de două ori. A treia oară am sosit aici cu o valiză în mîna dreaptă, costumul de pe mine, plus diploma. Abia la Cernavodă am întîlnit cu adevărat oamenii unei hărnicii complexe, muncitori totali, siguri, puternici ca semnul exclamației, la gînd și treabă. Unii dintre ei s-au format așa, aici. Și iată-i: Dan Huțanu, Victor Chelcea, Al. Hulub – topometri, electricieni, fierari betoniști. Aproape 40 de mii de oameni au vorbit și vorbesc aceeași limbă a hărniciei la Canal.

Să încercăm înțelegerea amplorii acestei epopei naționale, unică în istoria edificărilor noastre. Numai excavațiile de pămînt se ridică la aproape 300 milioane metri cubi de pămînt. Volum cu care s-ar putea încărca un șir de vagoane de tren care să înconjure o dată și ceva Europa. Betoanele turnate se cifrează în aproape trei milioane și jumătate de metri cubi. Numai la Cernavodă au muncit și muncesc cîteva mii de constructori sosiți din toată țara; aceștia au mutat pămîntul, calcarul și nămolurile, turnînd în loc energie, fier și betoane. Șoferul Mitică Anghel a cărat cu mașina lui un munte de rocă și altul de beton. Munții lui Anghel pot fi comparați în mărime cu Munții Măcinului. Închipuiți-vi-i pe încă alți 425 de șoferi cu cîte doi munți și veți avea în față dimensiunea muncii. Raportați aceste dimensiuni la toată lumea șoferilor de pe întreaga lungime a canalului care însumează 64 km pînă la Mare; măsurați munca în munți și nu în metri. Dar tot aici trebuie amintite și protecțiile de maluri care se ridică la 7,4 milioane mp, iar tablierele metalice pentru cele patru poduri uriașe noi cîntăresc 10 975 tone. Căile ferate și drumurile care au luat ființă, acum, măsoară 231 km. Patru grupuri de șantiere, Întreprinderea de construcții hidroenergetice și Întreprinderea de utilaj greu sînt adevărații piloni centrali pe care se înalță tot spectacolul devenirii. 5 679 de autobasculante, 601 excavatoare, 701 buldozere, 90 foreze și cei 18 km de bandă transportoare magistrală + 4 fabrici de betoane și alte 3 unități de sortare a agregatelor au concurat la edificarea acestui organism al civilizației tehnice numit pe scurt **Șantier.** Mai puteți întreba: dar forța și gîndul eroic al oamenilor cum se măsoară? Răspunsul vine de la sine, imediat: prin concepția revoluționară privind reconstrucția patriei, a partidului și a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Fiecare secundă în acest șantier aflat în fața înfăptuirii finale înseamnă socialism românesc; fiecare clipă trăită înseamnă dăruire eroică pentru ființa patriei.

O CĂLĂTORIE IMAGINARĂ ÎN VIITORUL FOARTE APROPIAT

N-a fost chip să mai pot continua discuția cu zidarul-dulgherul-fierarul-betonistul Traian Bărbălău, pe motiv că echipajul navei „Eminescu", navă imaginară deocamdată, semnaliza insistent, prin sunetul sirenei, plecarea din portul fluvial Cernavodă spre Mare, pe Canalul proaspăt terminat. O să vedeți ce s-a întîmplat. Pentru cine nu-l cunoaște pe nea Traian o să spun că e ca dintr-un roman de Jules Verne. Ars la față de soare și ger, lat în umeri, puternic în tot trupul, conduce formația complexă de constructori ai Podului de la Cernavodă. Ați văzut cîte meserii știe „sută pe sută", cum zice el. Acest om care „și-a înflorit părul alb pe șantiere" vine tocmai de la Bicaz, dar pînă la Podul de la Cernavodă, a lucrat mai întîi la Porțile de Fier I, la Rîul Tîrgului, a construit gările Vîrceorova, Cîmpulung Muscel, Costița și Saligny. Acum iată-l desăvîrșind împreună cu „băieții lui" – 16 dulgheri, 10 betoniști, 4 sudori, 1 inginer – podul mixt peste ecluza de la Cernavodă.

Multe aș mai avea eu de aflat de la nea Traian, dar uite că nava „Eminescu" mă somează prin strigătul ei. De fapt, ce se întîmplă? „Căpitanul de vas", Norel Băcioiu – pionier în clasa a VI-a la Școala generală nr. 3 din Cernavodă –, secondat de Romulus Brănoiu – clasa a IV-a, și el pionier în aceeași unitate – pe post de „adjunct", împreună cu „marinarii de cursă lungă", Daniel și Cristian Remus, din clasele a IV-a și a III-a, Dana Beligan, din clasa întîi, formează faimosul echipaj al primului „vas de pasageri" cu care mi-i dat să călătoresc imaginar pentru întîia dată spre mare, pe Canal. Am și plecat... Cernavodă nu se mai vede, nici turnurile macaralelor de-acolo nu se mai văd. Sîntem deja la kilometrul 7... Vaporul nostru circulă calm, rapid, sigur și elegant. Din sens invers, pe dreapta, alte nave de pasageri, comerciale, de studii sau șlepuri încărcate își văd de rosturile călătoriilor lor.

MEDITAȚII LA KILOMETRUL 64

Imaginați-vă Polul Nord al Pămîntului dialogînd cu Polul Sud, în timp ce planeta se învîrte în jurul axei sale, în jurul soarelui și-n jurul altor lumi posibile. Și tot așa imaginați-vă Cota zero – punctul de foc al apelor de la Cernavodă (de unde începe Canalul), acest Colos al construcției în dialog cu celălalt Colos de la Agigea situat la kilometrul 64, de unde mai sînt doar 160 m pînă la Mare –, iar între ei viețuind amplu calea apelor Canalului; creație, știință, hărnicie, dăruire, eroism – geniu uman socialist. Acestea sînt laturile marelui dialog. În zona de la Agigea, iată, se profilează monumentală Ecluza cu cele două porturi ale sale, urcate în umeri și frunți, în firea științei și a tehnici românești de către cei aproape 6 000 de oameni, muncitori, tehnicieni, ingineri, ostași. Podul care traversează canalul are un pilon de 80 m și o deschidere între picioare de 160 m. Se înfioară și marea de-așa imensități posibile. Inginerul M. Dulică privește spre toată amploarea acestei puteri de creație definitive și spune calm:

– O asemenea lucrare, cum e Canalul Dunăre–Marea Neagră, nu se face de două ori în viață; practic, este de nemăsurat, nici nu cred că poate fi exprimată în cuvinte; dar ea se măsoară și se exprimă prin oamenii ei – comuniștii constructori, veniți aici din toată România. Ce vreți ceva mai mult decît acest senzațional: în mai puțin de 7 ani, dintr-un lac și multe arături în jurul lui, să se ridice această construcție de proporții arhitectonice și tehnice universale? Iată suprema mulțumire a omului de azi.

Tehnicianul Radu Ciucu sau inginerul Adrian Marcu, sau caporalul Dorel Mnerea, tineri – toți trei foști pionieri – meditează, gîndesc, creează și privesc spre mare sau spre patrie la fel ca inginerul Dulică, la fel ca tot complexul, la fel ca toată mulțimea acestei lumi eroice revoluționare.

Epopeea noastră națională se prezintă în fața partidului, în fața secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu toată imensitatea ei eroică, se ridică purtînd pe umeri toată înflorirea pămîntului nostru roditor din această primăvară.

...Dialogurile între noi se încing tot mai mult, dar iată că sîntem chiar la... kilometrul 64 – Agigea! Acostăm în port. Ecluza e primitoare. Peste sprînceana Canalului – într-un salt de cîțiva pași – e Marea!!!

ION CRÎNGULEANU

Alpinism? Nu, tactica tehnică de întărire a cheiurilor.

Spectacolul de copii
Spectacolul de copii

VITRINA CĂRȚII

Deosebită ni se pare inițiativa Consiliului Național al Organizației Pionierilor de a tipări volumul „Spectacolul de copii", prin intermediul căruia sînt puse la îndemîna pionierilor și școlarilor, dar și a cadrelor didactice care le îndrumă activitatea artistică, un material metodic bogat, însumînd experiența acumulată în ultimii ani atît în spectacolele pregătite pe scena școlii, în concursurile pionierești televizate cît și în cadrul Festivalului național „Cîntarea României".

Valoarea volumului „Spectacolul de copii" – semnificativ, între altele, pentru fructuoasa colaborare dintre Consiliul Național al Organizației Pionierilor și Radioteleviziunea Română – stă nu numai în alegerea textelor (făcută cu grijă, cu pricepere și rigoare metodică de Ion Ionașcu), ci și prin antrenarea unor personalități din lumea muzicii, a teatrului, a baletului, a literaturii. Compozitorii Aurel Giroveanu sau Jolt Kerestely, scriitorii Nicolae Dragoș, Mircea Radu Iacoban, Mihai Negulescu, Niculae Stoian, Iuliu Rațiu, actrița Carmen Stănescu, regizorul Timotei Ursu, etnomuzicologul și folcloristul Al.I. Amzulescu, maestrul coregraf Theodor Vasilescu, Nicolae Petrovici, redactor-șef al emisiunilor pentru copii și tineret ale Radioteleviziunii, exprimă opinii privind punerea în scenă a textelor pentru spectacolele pionierești.

Așa cum reiese și din prefața cu care se deschide volumul, lucrarea vine în întîmpinarea „cerinței culturale a tinerei generații, precum și necesității de a intermedia transferul experiențelor bune în conceperea, desfășurarea și valorificarea activității artistice interpretative a copiilor. În el se regăsesc unele din cele mai interesante scenarii ale spectacolelor pionierești și ale șoimilor patriei prezentate pe micul ecran în ultimii ani, cu contribuția unor experimentați realizatori de televiziune, de către județele participante la concursurile „Drum de glorii" și „Cutezători spre viitor" organizate în ultimii ani."

Prin evantaiul larg de probleme care sînt dezbătute teoretic, prin opiniile, sugestiile și soluțiile propuse, culegerea antologică „Spectacolul de copii" se constituie ca un ghid practic, eficient și necesar. O carte care ne invită pe toți, cu generozitate, în lumea fascinantă a spectacolului de și pentru copii.

C. A.

Vă rog, stimați prieteni...

CARMEN STĂNESCU,
artistă emerită

Fac parte, de mai mulți ani, din juriile artistice ale concursurilor pionierești, fapt ce exprimă prin el însuși plăcerea și interesul pe care le am de a cunoaște interpretarea artistică a copiilor spontană și firească, emoționantă prin sinceritatea profundelor trăiri sufletești. De aceea consider că adunarea într-un volum a celor mai reușite spectacole ale copiilor, prezentate în concursurile „Drum de glorii" și „Cutezători spre viitor", acțiuni ample ce și-au adus o reală contribuție la stimularea artei interpretative a tinerei generații, reprezintă un lucru util – prin seriozitatea intenției și eficienței ei, interesant.

De multe ori m-am gîndit, și mai ales astăzi, cînd am acceptat cu plăcere să mă adresez profesorilor și învățătorilor, tuturor celor care se ocupă cu pasiune și dăruire de pregătirea pionierilor și șoimilor patriei pentru scenă, la realitatea de netăgăduit că toți copiii sînt talentați, că toți pot să se exprime artistic, într-un gen sau altul, spre delectarea lor și a celor din jur.

Acest lucru mă determină să apreciez uneori cu dificultate spectacolele prezentate de copii, fiindcă ele, sînt convinsă, se diferențiază, ca spectacole, mai ales prin calitatea scenariului și priceperea regizorală a adulților, prin modalitățile scenice de valorificare a talentelor copiilor.

Deci o primă rugăminte adresată harnicilor oameni care sădesc în sufletele copiilor ambiția, mîndria și plăcerea de a se exprima artistic: oferiți, stimați prieteni, șanse egale tuturor copiilor, ajutați-i să-și pună în valoare tot ce au mai bun, fiindcă acest bun există în fiecare dintre ei.

Un fapt care mă mîhnește de fiecare dată cînd ascult, nu numai copii, ci și tineri, este felul în care aceștia vorbesc, deci, implicit, cum interpretează un text literar. Uneori, și se pare că din ce în ce mai evident, limba este stîlcită în mod flagrant, urîțită, artificializată. Asistăm, spre părerea noastră de rău, la o îngrijorătoare maltratare a frumuseții limbii noastre, datorită unei adevărate mode ce a cuprins tînăra generație: vocalele sînt diftongate sau închise, accentele slăbesc, dicția e întîmplătoare, emisia cuvintelor e lipsită de orice rigoare logică, este pierdut simțul limbii – totul cuprins într-un val cenușiu care întunecă posibilitățile de evidențiere a exprimării artistice veritabile.

Această situație cred că trebuie să dea de gîndit cadrelor didactice, tuturor celor care muncesc în școală, ca și în activitatea artistică cu copiii! E de datoria noastră să păstrăm cu sfințenie tezaurul limbii române, pentru care înaintașii noștri și-au sacrificat, de multe ori, viața!

E nu numai o cerință artistică, impusă de scenă, ci, în primul rînd, o înaltă datorie patriotică, a noastră, a tuturor!

Patria

Patria se naște-n fiecare
dimineață
și se colorează în rouă
prin fulgi de clorofilă
crengile soarelui sorb
iarbă de lumină
la ferestrele-albastre-ale
păcii
patria se naște-n fiecare
dimineață.

MAGDALENA DOBRE PANAIT

ROMAN FOILETON **53**

Francisc Munteanu

PRINȚESA din ȘEGA

15

ÎNGRIJORAT la culme, tatăl Prințesei nu mai avu răbdare să stea în casă: ieși în stradă s-o vadă cu o clipă mai devreme sosind. De cîteva ori se duse pînă în colțul străzii, chiar dincolo de băcănia lui Conrad, dar din cauza întunericului nu reuși să cuprindă toată strada. Puținii trecători erau oameni din cartier, cei mai mulți cunoscuți. Sentimentul că fiica sa pățise ceva îl făcu să-și piardă calmul: deveni agitat, își consulta ceasul din cinci în cinci minute fără să realizeze însă ora exactă. Îl îngrijorase și alarma aeriană din amurg, dar din fericire nu fusese bombardament, așa că alarma nu putea să întîrzie decît cu o jumătate sau chiar cu o oră venirea ei. Ea însă avea cel puțin două ore întîrziere. În cele din urmă apăru zîmbitoare, bine dispusă. Buna ei dispoziție îl liniști puțin. Cu toate astea o întîmpină sever:

– Unde ai fost pînă acum?

– La poliție, răspunse Prințesa cu seninătate și nu pricepu de ce apărură

ROMAN FOILETON **54**

broboanele de sudoare pe fruntea lui taică-său.

– La poliție? Și cum ai scăpat de acolo?

Vocea i se frînse și rostise fraza rar ca și cum n-ar fi găsit cuvintele cele mai potrivite.

– M-au gonit, spuse simplu, nevrînd să-l îngrijoreze și mai mult. Nu-și dădea seama că felul ei de a vorbi îl enerva la culme.

– Nu-mi vorbi în bobote că te plesnesc! ridică taică-său vocea.

Prințesa își lăsă privirile în pămînt.

– Azi toată lumea mă amenință cu bătaia.

Taică-său coborî vocea și întrebă îngrijorat:

– Cine a mai vrut să te bată?

– Comisarul Teșu sau Deșu. Nu i-am înțeles bine numele...

– El te-a arestat?

– Da. Dar pe urmă ne-am împrietenit. Am făcut și o afacere cu el: i-am vîndut cartofii și căruciorul. Cu două sute. E puțin, tată?

– Mă, tu mă înnebunești.

– Nu, tată. Îți spun doar ce s-a întîmplat.

– Atunci hai să ne plimbăm pînă la barieră să mă răcoresc puțin. Iar tu o să-mi povestești pe îndelete tot ce s-a întîmplat.

– N-o să se îngrijoreze mama că întîrziem?

– Nu. I-am spus că te-am trimis după țigări.

Prințesa povesti întîlnirea cu Varlam, cu Sitaru, cu Teșu, cu lux de amănunte. Nu uită din discuțiile avute nici un cuvînt.

– Ceea ce rețin, îi spuse taică-său înainte de a intra în casă, e faptul că Sitaru are nevoie de hîrtie și cerneală.

Mama pedala mașina de cusut. Întrebă fără să se întoarcă spre ei:

– Ți-a adus țigări?

– Nu. Spune că n-a găsit.

– Ehei, oftă mama și dădu nemulțumită din cap. Degeaba o lauzi tu, Mihai. Prințesa ta e cam tăntăloaică...

DUPĂ terminarea cursurilor, Guriță i se alătură Prințesei încă pe coridor.

– Ce e cu tine? Nu te mai văd decît la școală. Pe stradă nu vii, la barieră nu vii, la abatorul vechi nu vii. Ieri te-am căutat să te iau la ștrand și tu nicăieri. Pe unde umbli?

Prințesa îi răspunse într-o doară:

– Am și eu treburile mele.

Guriță o privi de sus:

– Înseamnă că are dreptate Barbu.

– În ce să aibă dreptate?

– Cînd spune că ești egoistă.

– Dar de unde știe el cuvîntul ăsta?

– Îl știe.

– Și tu stii ce înseamnă?

CU FRUMUSEȚEA ANILOR DE ȘCOALĂ

Versurile de MIHAI NEGULESCU

Muzica de RADU ȘERBAN

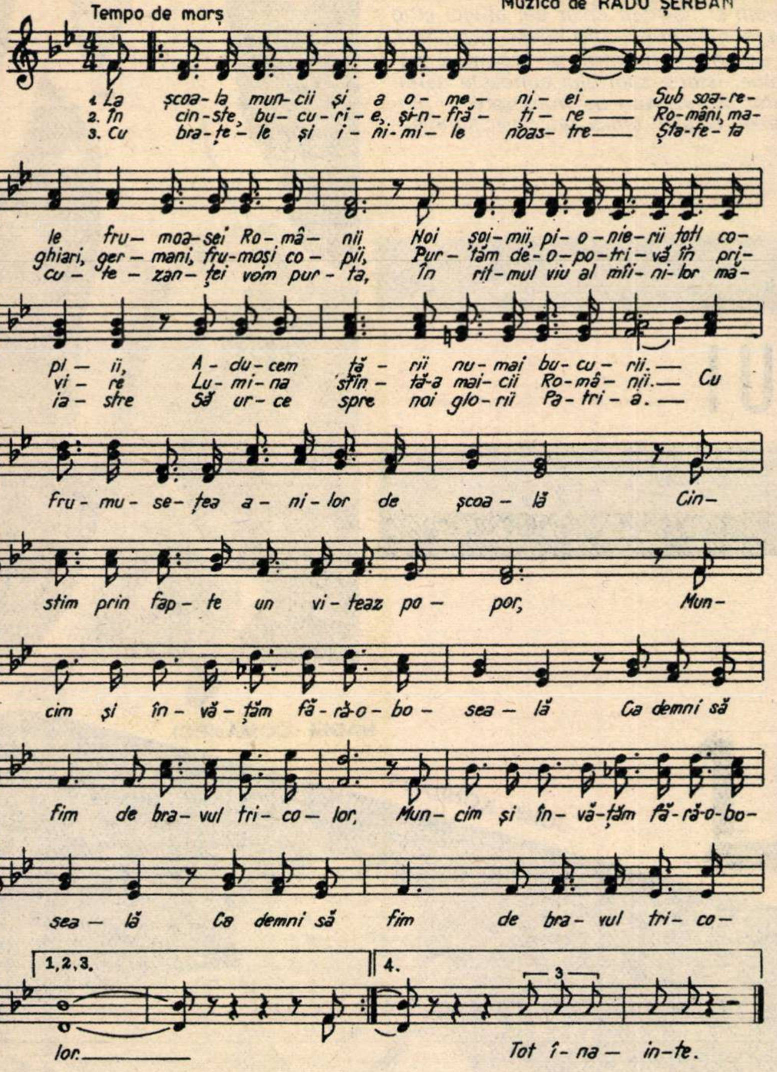
Tempo de marș
1. La școa-la mun-cii și a o- me- ni- ei — Sub soa-re-
2. În cin-ste, bu- cu- ri- e, și-n- fră- ți- re — Ro-mâni, ma-
3. Cu bra-țe- le și i- ni-mi- le noas- tre — Șta-fe- ta
le fru- moa-sei Ro- mâ- nii Noi șoi-mii, pi- o- nie- rii toți co-
ghiari, ger- mani, fru-moși co- pii, Pur- tăm de- o- po- tri- vă în pri-
cu- te- zan- ței vom pur- ta, În rit-mul viu al mîi- ni- lor ma-
pi- ii, A- du-cemță- rii nu- mai bu- cu- rii. —
vi- re Lu- mi-na sfîn- tă-a mai-cii Ro- mâ- nii. — Cu
ia- stre Să ur- ce spre noi glo- rii Pa- tri- a. —
fru- mu- se- țea a- ni- lor de școa- lă Cin-
stim prin fap- te un vi- teaz po- por, Mun-
cim și în- vă- țăm fă- ră- o- bo- sea- lă Ca demni să
fim de bra- vul tri- co- lor, Mun- cim și în- vă- țăm fă- ră- o- bo-
sea- lă Ca demni să fim de bra- vul tri- co-
1, 2, 3.
lor. —
4.
Tot î- na- in- te.

„În fiecare erou pe care-l creezi, dai ceva și din tine“

În anul 1954, scriitorul Francisc Munteanu publica în volum „Lența“, o carte remarcabilă care l-a impus din primul moment atenției cititorilor și criticii. Aproape în același an a fost invitat să scrie, după această nuvelă, un scenariu de film. Lucram atunci la Studioul cinematografic București și am fost redactorul acelui scenariu. Îți mai amintești, stimate Francisc Munteanu? Zile, săptămîni, luni de muncă asiduă ne-au apropiat, aș zice, chiar ne-au împrietenit. Însă nu despre prietenia noastră aș vrea să vorbim. De astă dată mă fac ecoul unui impresionant număr de scrisori primite de la cititorii revistei „Cutezătorii“, după apariția primelor episoade din romanul foileton „Prințesa din Șega“.“ Iuliana, elevă la o școală generală din Cluj-Napoca, ne scrie: **„Sînt elevă în clasa a VI-a și iubesc literatura. Am citit multe dintre romanele lui Francisc Munteanu și am vizionat filme după scenarii purtînd aceeași semnătură. Aș dori să întreb dacă „Prințesa din Șega“ — romanul foileton pe care-l aștept cu nerăbdare în fiecare săptămînă — o să apară și în volum?“**

– Da, dragă Iuliana, „Prințesa din Șega“ va apărea și în volum la Editura „Ion Creangă“.

Cei mai mulți dintre cititori vor să știe:

– Cînd și-a dat seama sau cînd a știut Francisc Munteanu că va fi scriitor? Dar regizor de filme?

– Scriitor aș fi vrut să fiu încă de pe băncile școlii. Optativul s-a schimbat în realitate foarte tîrziu, prin anii '50. Cu zece ani înainte însă, pe cînd eram marinar pe Dunăre și am stat ani de zile singur cu mine, știam, aveam convingerea că voi scrie indiferent dacă voi publica sau nu.

Prin anii 1954–1955, pe cînd lucram la Studioul cinematografic București ca redactor împreună cu scriitorul Costache Anton, doream să fac filme. Mi-am realizat acest vis după șase ani scriind scenarii, lucrînd ca asistent de regie pe lîngă Liviu Ciulei.

– Ce l-a determinat să scrie și pentru copii?

– Faptul că, din experiență știu, copiii sînt cei mai serioși cititori cu condiția să nu-i minți. În afară de asta, cititorii-copii sînt exigenți și cei mai severi critici. Scriind pentru copii, e ca și cum ai da un examen de maturitate.

– Ce făcea autorul „Pistruiatului“ cînd avea vîrsta eroului din romanul care poartă ca titlu același nume?

– Eroul romanului „Pistruiatul“, Mihai Pleșa, a avut 15 ani. Eu la 15 ani eram ucenic lăcătuș la Reșița. Tocmai izbucnise cel de-al doilea război mondial.

– Ce întîmplări l-au determinat pe Francisc Munteanu să scrie romanul „Prințesa din Șega“?

– Nu întîmplări speciale m-au determinat să scriu „Prințesa din Șega“, ci faptul că în literatura noastră pentru copii eroii sînt de obicei băieții. Cînd am selectat copiii pentru filmul „Pistruiatul“, am văzut și foarte multe fetițe. Multe din ele ar fi meritat să fie eroine. Am cunoscut atunci cel puțin zece „Prințese“.

— Sînt în acest nou roman eroi cărora autorul să le fi dat ceva din biografia sa?

– De obicei, în fiecare erou pe care îl creezi, dai ceva și din tine. Poate felul de a gîndi, felul de a vedea lumea, felul de a vorbi.

COSTACHE ANTON

ROMAN FOILETON

55

– Mi-a spus Barbu. Faci numai ce-ți place ție, nu ții cont de ceilalți și nu te interesează nimeni în afară de persoana ta.

– Nu-i adevărat, protestă Prințesa.

– Ba da. Mi-am dat și eu seama de asta. Cînd ai avut nevoie de noi, ne-ai chemat să păcălim polițistul. Cînd am avut noi nevoie de tine, tu ai umblat brambura.

– Dar cine a avut nevoie de mine?

– Noi, tuși forțat Guriță. Vreau să spun eu... Trase cu coada ochiului spre ea să vadă dacă nu pufnește în rîs. Văzînd-o că nu reacționează nici într-un fel continuă. Am vrut să te iau la insula Trinității. Am făcut rost de două scînduri late, le-am legat cu o frînghie de mal și am făcut un ponton. Un ponton pentru tine și pentru mine.

– Și de ce avem noi nevoie de ponton?

– Ca să facem baie.

– Și fără ponton nu se poate?

– De cînd nu mai ești cu noi te-ai țăcănit. Tu oricum nu mai faci baie cu noi. Tu-ți ții doar picioarele în apă și atît. Pe ponton stai pe fund și poți să-ți ții picioarele în Mureș pînă se topesc. Baie de ce nu mai faci?

– Pentru că n-am costum de baie.

– Nici pînă acuma n-ai avut.

– Da, dar mama mi-a spus că nu e frumos să fac baie fără costum.

– Da, am uitat. Tu ești „prințesă“.

– Nu pentru că sînt prințesă, ci pentru că am crescut. Așa mi-a spus mama.

– Deci nu vii nici astăzi?

– Am să vin mîine. Îți promit.

ACASĂ, abia așteptă să se întoarcă maică-sa de la fabrică. O întîmpină încă la poartă, se gudură pe lîngă ea, îi luă sacoșa din mînă și o sărută de mai multe ori. Maică-sa o privi bănuitoare:

– Ai făcut ceva rău?

– Nu, mamă, ce să fi făcut?

– Știu eu?... poate ai luat un patru?

– Nu, mamă. Am luat un opt la fizică. Dar știam de unsprezece... Pe cuvîntul meu! Am vorbit despre funcționarea Buteliei de Leyda mai mult de un sfert de oră.

– Atunci precis vrei ceva. Tu cînd ești drăguță, totdeauna vrei ceva.

Ar fi vrut să-i spună că nu vrea nimic, dar nu se îndură: se gîndi la ponton, la promisiunea făcută lui Guriță.

– Vreau ceva, dar să știi, nu pentru asta te-am așteptat la poartă și nu pentru asta te-am sărutat. Te-am sărutat pentru că ești mămicuța mea și te iubesc foarte mult.

Maică-sa o îmbrățișă, apoi intrară în bucătărie.

– Și ce ar dori fetița mea?

ROMAN FOILETON

56

– Un costum de baie. Așa cum are și Silvia și Adina... În ultimul timp numai eu singură am făcut baie în chiloței.

– Ți-am spus că ești fată mare și nu se mai cade să faci baie goală!

– N-am făcut niciodată baie goală.

– Mă rog, pe jumătate goală.

– Tocmai de aceea. De ce să stau eu singură pe mal și ceilalți să se bălăcească în apă?

– Nici eu nu mă duc la ștrand.

– Te-ai dus cînd ai fost tînără.

– Cu taică-tu am fost prima oară la ștrand. Pe vremea mea, la țară, oamenii se îmbăiau pe furiș... Dar nu asta e important. Și unde găsim noi un costum de baie pe măsura ta?

– La magazinul lui Hibner. Are și în vitrină.

– Bine. O să-ți cumpăr unul.

– Să mergem acum.

– Acum nu se poate. Trebuie să gătesc, vine tata.

– Tata a spus că nu vine decît seara tîrziu.

COSTUMUL de baie îi veni turnat. Îi păru doar rău că nu găsise altă culoare: ar fi vrut unul alb să-i scoată în evidență bronzul pielii sau unul roșu să bată la ochi, dar în toată magazia imensă nu erau costume de baie pentru copii decît galbene.

Prințesa îl probă de mai multe ori și se zgîi în oglindă din toate părțile: din față, din profil și de peste umăr. Își aranjase și o coafură pentru baie: își strînse părul în vîrful capului, ca madam Grama și se găsi frumușică.

Era convinsă că îi va da gata pe toți copiii de pe Strada Florilor. Încă nu știa că din cauza costumului de baie va avea o nouă poreclă: Prințesa de lămîie.

(Va urma)

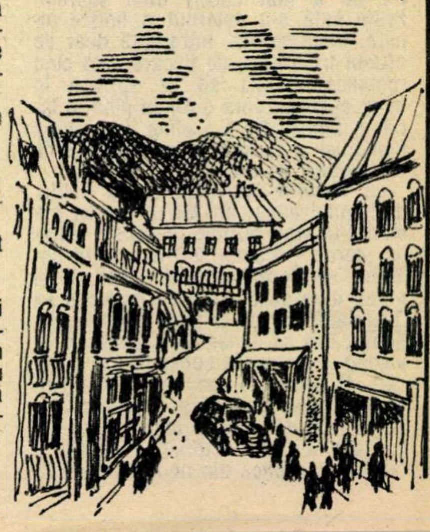

DIN ENCICLOPEDIA CUTEZANȚEI

Întotdeauna, marii performeri au fost mîndria omenirii. Prin rezultatele lor excepționale, prin lupta crîncenă cu limitele și prin biruințele pe care le-au obținut, acești ași ai sportului au dobîndit renume de eroi, bucurîndu-se de toate onorurile cuvenite. Ne-am și obișnuit chiar ca, atunci cînd vorbim despre un mare campion, să ne închipuim un corp atletic, armonios, demn de un concurs de frumusețe, și un chip concentrat la maximum, trădînd voința neclintită de victorie. Ei bine, istoria sportului cunoaște nenumărate cazuri în care cîștigătorii acestor „concursuri de frumusețe" - morală și fizică - au fost, la vremea copilăriei, slăbuți, timizi sau chiar handicapați.

NADIA COMĂNECI

ASALTUL IMPOSIBILULUI

Triumful VOINȚEI

În vîltoarea luptei din arenă, trecem adesea cu vederea sau nici măcar nu știm că sportivul își duce efortul pînă dincolo de limitele sale, trăind acut durerea fizică, dar găsind puterea s-o învingă. Dorința fierbinte de victorie, gîndul la cei de-acasă și dăruirea pentru culorile patriei călesc voința performerilor, urcîndu-i pe cele mai înalte piscuri.

Bunăoară, pe **Nadia Comăneci** și-o amintește toată lumea la Montreal: surîzătoare, fericită, învingătoare triumfală. Numai foarte puțini mai păstrează însă pe retină imaginea Nadiei de la Fort Worth. Cu infecția pe care o contractase la mînă, nu mai avea nici o șansă și rămăsese pe bancă, alături de colegele ei, doar pentru a le susține moralicește în concursul pe echipe. Și totuși iată că ratarea Emiliei Eberle la bîrnă avea s-o oblige pe marea noastră campioană la un nou duel cu imposibilul. Palidă, maiestuoasă și dîrză, Nadia s-a ridicat de pe bancă și a cerut să evolueze. Era ultima șansă a echipei noastre de a mai cuceri titlul suprem. Peste sală s-a așternut o liniște uimită, înmărmurită, întreruptă doar de oftatul tribunelor, de fiecare dată cînd româncа trebuia să se sprijine în mîna operată, care o durea pînă la lacrimi. Dar Nadia n-a plîns, iar echipa României a cucerit primul ei titlu de campioană a lumii!

La Jocurile Olimpice de la Tokio, discobolul american **Alfred Oerter** s-a aliniat la start purtînd un corset metalic, care-i ținea ca într-un clește coloana vertebrală tratată îndelung și totuși dureroasă. Era cea de-a 3-a sa Olimpiadă, iar pe primele două le cîștigase, așa că nimeni nu s-a mai mirat văzîndu-i crisparea cumplită din calificări. O aruncare, un barem realizat, apoi o hemoragie și un transport cu targa la hotel. Oerter însă tot nu renunțase la ideea victoriei și iată că, în finală, va arunca din nou, cucerind ti-

JOHN KONRADS

WILMA RUDOLF

NIKI LAUDA

U.S.A
RAC
OME
ME
GOODYEAR
FEUER
11